

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

AN ETYMOLOGICAL DICTIONARY OF PRE-THIRTEENTH CENTURY
TURKISH'İN SÖZCÜK YUVALARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Deniz DEMİRYAKAN

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Türk Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Kamil Veli NERİMANOĞLU

Temmuz, 2019

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

AN ETYMOLOGICAL DICTIONARY OF PRE-THIRTEENTH CENTURY
TURKISH'İN SÖZCÜK YUVALARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Deniz DEMİRYAKAN
(Y1612.250018)

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Türk Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Kamil Veli NERİMANOĞLU

Temmuz, 2019

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ ONAY FORMU

Enstitümüz Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Türk Dili ve Edebiyatı Tezli Yüksek Lisans Programı Y1612.250018 numaralı öğrencisi Deniz DEMİRYAKAN'ın "AN ETYMOLOGICAL DICTIONARY OF PRE-THIRTEENTH CENTURY TURKISH'IN SÖZCÜK YUVALARI" adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 27.06.2019 tarih ve 2019/15 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oybirliği/oyçokluğu ile Tezli Yüksek Lisans tezi 23.07.2019 tarihinde kabul edilmiştir.

	<u>Unvan</u>	<u>Adı Soyadı</u>	<u>Üniversite</u>	<u>İmza</u>
ASIL ÜYELER				
Danışman	Prof. Dr.	Kamil VELİ	İstanbul Aydın Üniversitesi	
1. Üye	Dr. Öğr. Üyesi	Sıla GEN KAYA	İstanbul Aydın Üniversitesi	
2. Üye	Prof. Dr.	Muhammet YELTEN	İstanbul Arel Üniversitesi	
YEDEK ÜYELER				
1. Üye	Doç. Dr.	Selim EMİROĞLU	İstanbul Aydın Üniversitesi	
2. Üye	Prof. Dr.	Hacı Ömer KARPUZ	İstanbul Kültür Üniversitesi	

ONAY

Prof. Dr. Ragıp Kutay KARACA
Enstitü Müdürü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish'in Sözcük Yuvaları* adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografya'da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim. (25.06.2019)

Deniz DEMİRYAKAN

ÖN SÖZ

Clauson'un *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish* adlı etimoloji sözlüğü, alışlagelmiş sözlük anlayışının oldukça dışında olduğundan kullanımını zordur. Yüksek lisans tezi olarak hazırladığımız bu çalışmanın temel amacı da bu sorunu en aza indirmek ve sözlüğün derin yapısından en iyi biçimde faydalanmaktır.

Çalışmamızın ilk bölümünde, 9250 civarı madde başı bulunan sözlük tarandı ve yaklaşık 7600 sözcüğe (Buradaki yaklaşık 1650 sözcüklük fark, ötümlü-ötümsüz çiftlerden genellikle ötümsüz olanının tercih edilmesinden kaynaklanmaktadır.) ulaşılarak bunlar a,e,é,ı,i,u,ü,b,ç,t,k,m,n,s,y şeklindeki alfabetik sırayla listelendi. Listelenmiş olan sözcüklerin anlamları tamamen Clauson'a bağlı kalarak verildi. Clauson tarafından anlamları yazılmamış olan bazı sözcükler, ilişkili oldukları söz yuvalarına alındı ancak bu sözcüklerin anlamları esere bağlı kalma ihtiyacından dolayı verilmedi. Çalışmamızın giriş bölümünde değindiğimiz ve sözlüğün ön söz bölümünden aldığımız dört maddelik açıklamanın dördüncü maddesinde değinilen kullanımlar özgün haliyle verildi. Son olarak da listelenmiş olan 7600 sözcük, sözlüğün kendine has dizilimine dikkat edilerek (a,e,é,ı,i,u,ü,b,ç,t,k,m,n,s,y) kendileriyle ilişkili olan *aile sözcükleriyle sözcük yuvalarına* yerleştirildi. Böylece 7600 civarı sözcük yaklaşık 1800 *sözcük yuvasında* betimlenerek sözlüğün daha kolay ve sonuca dönük kullanılması sağlanmaya çalışıldı.

Yapılmış birçok akademik çalışmada etraflıca ele alınan etimoloji, Türkçe üzerine etimolojik çalışmalar, Clauson ve onun ünlü eseri *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish* gibi konular hakkında çalışmamızın zorunlu kıldığı durumlar dışında bilgi vermekten tekrara düşmemek ve çalışmayı gölgede bırakmamak adına özellikle kaçınıldı.

Yaklaşık 9250 madde başını tarayarak ulaştığımız 7600 civarı sözcüğü, 1800 *sözcük yuvasında* göstermeye çalıştığımız bu detaylı çalışmada elbette ki hatalarımız olacaktır. Ancak, tüm bu hatalara rağmen Türkolojiye yapacağımız en küçük katkı bizi yıllarca bahtiyar edecektir.

Haziran - 2019

Deniz DEMİRYAKAN

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖN SÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	xiii
ÖZET	xxiii
ABSTRACT	xv
1. GİRİŞ	1
2. SÖZCÜK YUVALARI	5
2.1. Aa	5
2.2. EeÉé.....	16
2.3. Iı	25
2.4. İi	27
2.5. Oo	31
2.6. Öö.....	38
2.7. Uu.....	43
2.8. Üü.....	49
2.9. Bb	53
2.10. Çç	71
2.11. Tt.....	81
2.12. Kk.....	107
2.13. Mm.....	148
2.14. Nn.....	151
2.15. Ss	152
2.16. Yy.....	174
3. SONUÇ	199
KAYNAKÇA	201
ÖZ GEÇMİŞ	203

KISALTMALAR

Bk.	: Bakınız
Çin.	: Çince
EDPT	: Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish
Greğ.	: Greğçe
Lat.	: Latince
Moğ.	: Moğolca
Osm.	: Osmanlıca
Sanskrt.	: Sanskritçe
Soğd.	: Soğdakça
Toh.	: Toharca
Yun.	: Yunanca

AN ETYMOLOGICAL DICTIONARY OF PRE-THIRTEENTH CENTURY TURKISH'İN SÖZCÜK YUVALARI

ÖZET

Sözlük, bir dilin başlangıçtan günümüze kadar sahip olduğu birikimin görülebileceği yegane kaynaktır. Etimoloji de bu birikimin paydaşı olan söz varlığının kökenlerini irdeleyen bilim dalıdır.

Türkçenin etimolojisi üzerine Türkiye'de ve yurt dışında pek çok çalışma yapılmış olup bunlardan en önemlisi Türk dilinin XIII. yüzyıla kadar olan söz varlığını inceleyen Sir Gerard CLAUSON'un *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish* adlı eseridir.

XIII. yüzyıl öncesinin Türkçe söz varlığıyla yaklaşık 9250 madde başından oluşan Clauson'un *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish* adlı etimoloji sözlüğü alışlagelmiş sözlük anlayışının oldukça dışındadır: Alfabetik sırayla oluşturulmayan sözlük, önce sesli harfler sonra sessiz harfler şeklinde sıralanmış olup bu sessiz harflerden bazıları (ötümlü-ötümsüz karşıtlığı bulunanlar; b/p, d/ḋ, d/t, k/g, k/ğ/h) sözlükte tekrardan ve çoklu girişlerden kaçınmak için aynı sesmiş gibi düşünülmüştür. Benzer bir dizgi o/ö/u/ü; ı/i; e/é/a ünlü sesleri için de yapılmıştır. Tüm bunlar, sözlüğün verimli biçimde kullanılmasını zorlaştırmış ve *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish'in Sözcük Yuvaları* adlı çalışmamızın da çıkış noktası olmuştur.

Çalışmamızın amacı ilgili sözlüğü tarayarak tespit edilen sözcükleri listelemek, listelenen her bir sözcüğün anlamlarını vermek ve en önemlisi; 9250 madde başını tarayarak ulaştığımız yaklaşık 7600 sözcüğü kendileriyle ilişkili olan *aille sözcükleriyle* bir *yuvaya* yerleştirmek suretiyle sözlüğün derin yapısının daha iyi anlaşılmasını sağlamaktır. Böylece 9250 madde başını tarayarak ulaştığımız 7600 sözcük, Clauson'un önce sesli sonra sessiz harflere göre dizdiği sırayla, yaklaşık 1800 *sözcük yuvasında* daha işlevsel bir kullanım alanına sahip olacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Etimoloji, Etimolojik Sözlük, S. Gerard Clauson, Söz Yuvaları, EDPT*

AN ETYMOLOGICAL DICTIONARY OF PRE-THIRTEENTH CENTURY TURKISH'S WORLD SLOTS

ABSTRACT

The dictionary is the only source where the accumulation of a language from the beginning to the present can be seen. Etymology is the science that examines the origins of vocabulary, which is the stakeholder of this accumulation and is one of the most challenging fields in our country as in the whole world.

There are many studies on the etymology of Turkish by both local and foreign linguists both at home and abroad. The most important of these studies is the XIII. century by Sir Gerard CLAUSON's An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish.

Clauson's etymological dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish, which consisted of 9250 items with the Turkish vocabulary of the pre-13th century, is far from the usual dictionary understanding. This dictionary is not created in alphabetical order. They are listed first as vowels and then as consonants. Some of these consonants (voiced and unvoiced; b/ p, d / d̡, d / t, k / g, k̡ / ğ / ħ) are considered to be the same sound in the dictionary. A similar string o / ö / u / ü; i / i; e / é / a famous made for sounds as well. All this makes it difficult to use the dictionary efficiently. An Etymological Dictionary Of Pre-Thirteenth-Century Turkish's Word Slots was also the starting point of our work.

Our study aims to list the identified words by scanning the relevant dictionary and give the meanings of each word listed. Most importantly, it aims to provide a better understanding of the deep structure of the dictionary by placing the 7600 words we have reached by scanning 9250 headings in a slot with the family words associated with them. Thus, the 7600 words we have reached by scanning 9250 headings will have a more functional area of use in approximately 1800 word slots, in the order that Clauson first aligns them with vowels and consonants.

Keywords: *Etymology, Etymological Dictionary, S. Gerard Clauson, Word Slots, EDPT*

1. GİRİŞ

Dil, gerçek dünyanın, dilin saymaca birimleri ile yeniden kurulmasıdır. İnsan yapıp etmeleri içinde bulunan dil alanı, insanoğlunun hem ürünü hem de üreticisi olduğu tek alandır ve bütün insan başarılarının temelidir. Bütün insanların dile karşı ilgili oluşlarının nedeni de budur. Bireyin 'insan' kimliğiyle ilgili her şey, ancak dil ile mümkün olan birer gerçekliktir. Bu yüzden, dil ile ilgili söyleyecek bir şeyleri olmayan insan yok gibidir(Karaağaç, 2013:37). Çünkü, insan binlerce yıllık varoluşunu ve bu varoluşun biriktirdiği somut gerçekliği, dil ile her an yeniden kurar: Başlangıçtaki ilkel sesletim, toplumsal bir kabul ile anlama dönüşür. Böylece her sözcük, önce somut (beş duyu organıyla algılanabilir) yapı üzerinde toplumsal bir kabul ile doğar ve bu toplumsal kabul, dilin morfolojik olanaklarını kullanarak dil içinde çeşitli görevler üstlenir; sonra da soyut yapı üzerinde bambaşka anlamlara ulaşır. Sözcüğün başlangıç noktasından söz konusu ana kadar olan bu değişimine, daha ilk çağlardan itibaren insanoğlunun tanık olma isteği, onu kendi dilinin kökenine(daha sonra başka dillere de) karşı merak duymaya iter. Çalışma konumuz olan Clauson'un *An Etymological Dictionary Of Pre-Thirteenth-Century Turkish* adlı etimoloji sözlüğünün yazılış amacı da bu bağlamda ele alınmalıdır.

Etimoloji, sözün ne zaman, hangi coğrafyada, hangi söz yapımı kalıbıyla, hangi dil malzemesi temelinde, hangi biçimde ve hangi anlamlarda oluştuğu, aynı zamanda hangi tarihsel değişimleri geçirdiğini inceleyen bilim dalıdır. Sözün bilinen veya olası en eski biçimini ve anlamını yakalamak, köken bilgisi çözümlemesinin konusunu oluşturur. Bu en eski biçim ve anlama ulaşma gereksinimi de ilk dönemlerden günümüze kadar birçok etimolojik sözlüğün hazırlanmasına ortam hazırlamıştır. Clauson'un *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish* adlı etimoloji sözlüğü bu alanla ilgili çalışmaların dönüm noktasıdır.

XIII. yüzyıl öncesinin Türkçe söz varlığıyla yaklaşık 9250 madde başından oluşan Clauson'un *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish* adlı etimoloji sözlüğü alışlagelmiş sözlük anlayışının oldukça dışındadır: Alfabetik

sırayla oluşturulmayan sözlük, önce sesli harfler sonra sessiz harfler şeklinde sıralanmış olup bu sessiz harflerden bazıları (ötümlü-ötümsüz karşıtlığı bulunanlar; b/p, d/d̄, d/t, k/g, k/ğ/h) sözlükte tekrardan ve çoklu girişlerden kaçınmak için aynı sesmiş gibi düşünülmüştür. Benzer bir dizgiyi o/ö/u/ü; ı/i; e/é/a ünlü sesleri için de yapan Clauson, *An Etymological Dictionary Of Pre-Thirteenth-Century Turkish*'in ön sözünde bu duruma da değinerek sözlük dizimini oluştururken izlediği diğer yolları da maddeler halinde belirtmiştir:

1. Tek heceli sözcük ve tek heceli fiillerde ünlü harfin alfabetik sırasına göre ve iki ya da daha fazla kelimenin aynı ünlüye sahip olduğu durumları (**o** ve **u,ö** ve **ü** sıklıkla aynı olarak kabul edilmişlerdir ki bunun sebebi yazımda bu harfler arasında ayırım yapılmamış olmasıdır.) izleyen sondaki ünsüze göre sıralanmışlardır ki bunun sonucu olarak tek heceli fiillerdeki sıralama **ad-**, **at-**, **ét-**, **ı:d-**, **it-**, **u:d-**, **ut-**, **üd-**, **öt-**, **üt-** şeklindedir.

2. İki heceli sözcük ve iki heceli fiillerde,

(a) Kapalı heceyle biten bütün kelimeler açık sesliyle bitenlerden önce gelir ve böylece iki heceli fiillerde ADL –**ütül-**, **atla:-** ‘nın önünde gelir;

(b) Başlıkta temsil edilen harflere ek olarak başka harfler içeren kelimeler ya da farklı sınıflara ait başkaca sessizler de içermekteyse, bu ek sessizleri sıralamayı belirler; böylece iki heceli fiillerde SCD –**sıçtur-**, **şactaş** ‘dan önce gelir.

(c) Yukarıda (a) ‘nın uygulandığı durumların dışında sıralama ilk ünlüye göre belirlenir ve böylece iki heceli fiil SCD altındaki sıralama **saçıt-**, **sıçıt-**, **suçıt-**, **süçit-**; ve iki heceli fiillerde ADL- altındaki sıralama **atla:-**, **edle:-**, ya da bu sesliler aynıysa sıralama takip eden ünsüzlere göre oluşur ve iki heceli fiillerde ADL-altındaki sıralama **oğul**, **udul-**, **otul-**, olarak gerçekleşir.

3. Üç heceli veya daha uzun kelime ve üç heceli veya daha uzun fiillerde de *mutadis mutandis* prensibi aynen gözlenir.

4. Sözlükte telaffuzu neredeyse kesin olarak bilinen temel kelimeler dışındakikelimler dışındaki çoğu kelimenin önünde büyük harfle yazılmış kod harfleri

bulunur. Bu harflerin anlamları aşağıdaki gibidir.

(1) *C* bileşik; bir kelime iki ve daha kısa kelimedenden oluştuğunda, örn. **ıçkur**

‘kemer’, **ıç** ve **kur** ‘dan meydana gelmiştir. Böyle kelimeler nadirdir.

(2) *D* türemiş; bileşiklerdeki gibi ayrı bir temel kelimeyle birleşmemiş her kelimenin önüne getirilir.

(3) *F* yabancı; alıntı olduğu bilinen kelimelerden önce getirilir. Örn. **F a:ju:n** Soğdca’dan alınmıştır. Alıntı olduğuna inanılan kelimelerin önünde alıntı olduklarına dair kesin bir kanıt yoksa ?*F* gelir.

(4) *PU* telaffuzu belirsiz olan; bkz. (6).

(5) *S* *Secondry*; İkincil; listedeki diğer kelimelerin ikincil yapılarının önüne getirilir; böyle kelimelerin kendilerinden sonra hangi kelimelerin ikincil halleri olduklarına ilişkin referanslar gelir.

(6) *VU* seslendirilişi belirsiz; ünsüz yapısı hakkında herhangi bir şüphe olmayan ancak seslendirilişi kesin olmayan kelimelerin önüne getirilir, örn.: belirsiz telaffuz **eteç** bu kelimenin en olası telaffuzuna işaret eder ancak yine de telaffuz **ataç**, **atıç**, **atuç** vb. olabilir. *PU* ise seslendirilmesi kesin olsa da olmasa da kelimenin bir ya da daha çok ünsüzünün telaffuzuna dair şüphe bulunması durumlarında kelimenin önünde yer alır.

(7) Daha erken bir dönemde var olduğu bilinen ancak VIII. yüzyıla kadar hâlâ eski bir kelime olarak kullanılmış bu yüzden de sadece çekim ekleri bilinen temel kelime ve bu kelimenin çekimlenmiş hâlleri sözlüğe, referanslarıyla birlikte koyulurken önüne bir yıldız getirilmiştir, örn. **1 *ad-**, bkz. **adın**, **adır-**.

(8) *E* hatalı; maalesef ki tamamıyla yok olmuş bazı kelimeler eski metinlerinin yanlış okunmuş olmasıyla oluşturulmuş kelime listelerinde ve ortaçağ dönemi sözlükleri ve modern dönem sözlüklerinde de bu yanlış halleriyle günümüze kadar yanlış olarak taşınmışlardır. Bu tür kelimelerin seçilmesiyle oluşturulmuş bir seçme kelime topluluğu da listeye önlerine bir **E** getirilerek eklenmiştir ki bunun maksadı aslında böyle kelimelerin var olmadığına ve bu yüzden de detaylı olarak üzerlerinde çalışılmamış olduğuna işaret etmektedir, örn.: **E amuç** Kaş.’ın el yazmalarında Arapça bir

kelime olan **aşahh** kelimesinin hatalı olarak yazılmasından ortaya çıkmıştır.¹

Her ne kadar Clauson; *An Etymological Dictionary Of Pre-Thirteenth-Century Turkish'in'in* ön sözünde, sözlük dizilişinde izlediği yolu dört ana maddeyle açıklamış olsa da bu maddeler Türkçe sözcüklerin kökeni üzerine yazılmış olan bu dev eseri karmaşık ve ağır olmaktan kurtaramamış olup bu durum, *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish'in Sözcük Yuvaları*² adlı çalışmamızın da çıkış noktasını teşkil etmektedir. Çünkü, bu denli önemli bir çalışmanın yayımlanmasının üzerinden neredeyse yarım yüzyıl geçmiş olmasına rağmen söz konusu sözlükten hala yeterince faydalanamamaktayız.

An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish üzerine yapılan çalışmalar genellikle eser tanıtım yazısı biçiminde yazılmakta olup bu tip çalışmaların dışında *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish'i* biçim yönünden eleştiren yazılar da vardır. Ancak, saydığımız çalışma anlayışlarının hiçbiri bu sözlüğün derin yapısını ortaya çıkarmada etkin değildir.

Sözlüğün daha etkin kullanılabilmesi için sadece madde başlarının taranıp listelenmesi yetmeyecektir. Yaklaşık 9250 madde başını tarayarak ulaştığımız 7600 civarı sözcüğün (Buradaki yaklaşık 1650 sözcüklük fark, ötümlü-ötümsüz çiftlerden genellikle ötümsüz olanı tercih etmemizden kaynaklanmaktadır.) her birinin anlamlarını (Clauson'un sözlüğüne bağlı kalmak koşuluyla, sözlükte verilmişse) vermek de yine bu hacimli sözlüğün derin yapısını ortaya çıkarmaya tam olarak hizmet etmeyecektir. Sözlüğü tarayıp tespit edilen sözcükleri listelemek, tespit edilen her bir sözcüğün anlamlarını vermek dışındaki üçüncü ve en önemli adımsa söz konusu 7600 sözcüğün kendileriyle ilişkili olan *aile sözcükleriyle* bir *yuvaya* yerleştirilmesidir. Böylece 7600 sözcük, Clauson'un önce sesli sonra sessiz harflere göre dizdiği sırayla yaklaşık 1800 **sözcük yuvasının** içinde gösterilebilecek olup sözcüklere tek tek bakmak yerine; sözcüğe, kendi **sözcük yuvası** içinde ilişkili olduğu tüm *aile sözcükleriyle* birlikte bakılabileceğinden, sözlük daha etkin kullanılacaktır.

¹Clauson'un *An Etymological Dictionary Of Pre-Thirteenth-Century Turkish*(1972) adlı etimoloji sözlüğünün ön söz bölümünde yer alan bu sekiz maddenin İngilizceden Türkçeye çevirisini Gülşen Dirim'in *An Etymological Dictionary Of Pre-Thirteenth-Century Turkish.*,(Sir Gerard Clauson) *Anlam Dizininden Alfabetik Dizime Aktarım, Türkçeye Çevirim (a/e/é)* adlı tezinden aynen aldık.

² Buradaki '**sözcük yuvaları**' kullanımı tez danışmanım Prof. Dr. Kamil Veli Nerimanoglu tarafından Rus Türkologlarca kullanılan **yuva** teriminin ikinci işlevi olan köken, ses ve anlam birlikteliğine verilen ada pararel olarak önerilmiş ve kullanılmıştır.

2. SÖZCÜK YUVALARI

2.1 Aa

a : şaşma bildiren ünlem

aba : 1. ata; 2. baba; 3. büyükbaba;
4. anne; 5. Amca

abakı : bostan korkuluğu; umacı

abaçı : bostan korkuluğu; umacı

abı- : gizlemek

abın- : gizlenmek

abıt- : gizlemek, saklamak

a:ç : aç

a:ç- : acıkmak

a:çık- : acıkmak

a:çlık : açlık

a:çsık : açlık

a:çur- : acıktırmak

a:çım : doyumluk

aç- : açmak

açıl- : açılmak

açın- : açılmak

açış- : açmağa yardım etmek

açılın- : açılmak

açılış- : açmağa yardım etmek

açsa- : açmak istemek

açtur- : açtırmak

açuk : açık

açuklug : açıkça

açukluk : açıklık

açığ : hediye; yetenek

açıglıg: rahat, memnun

açı- : acımak

açığ : acı

açıglıg : acılı, acı

açıklık : acılık

açıgsa- : hırçınlaşmak

açıgsı- : acılaşmak, ekşimek

açış- : acılaşmak, ekşimek

açıt- : acılaştırmak, ekşitmek

açkı : yaşlı erkek kardeş, amca (bk. eçi)

atı : küçük erkek kardeş (bk. eçi)

ada : tehlike

adalıg : tehlikeli

adala- :tehlikeyedüşmek;tehlikeliolmak

adalan-:tehlikeye düşmek;
tehlikeliolmak

adasız : tehlikesiz

adart- : (<*adar-< ada)tehlikeye
sokmak

adak : ayak

adakla- : ayaklamak

adaklan- : ayaklanmak

adaklıg : ayaklı

ayaklık : ayaklı

adgır : aygır

adgırlan- : aygırlaşmak

adgırlık : aygırlık

adgırak : (<adgır) : genç aygır

adıg : ayı

adıgılg : ayısı çok olan yer

adın : başka

adın- : şaşırmaq

adın- : **munad-** :hayret etmek

adınçig : **adınıg**: bambaşka, şaşirtıcı,
olağan üstü

adıg : **ayık** : (<*ad-): ayık, akli başında

adır- : ayırmak

adırt : fark; mesafe

adırt- : ayırtmak

adırtla-:ayıtla-: ayırtla- : ayıklamak

adırtlıg : farklı, ayrı

adırtıklıg : farklı, ayrı

adırtsız : farksız

adış- : birbirinden ayrılmak

adna- : farklılaşmak, değışmek

adnağıu:adınağıu: diğlerleri; başka kimse

adnat- : **aynıt-** : değıştirmek

adı : **ayru** : ayrı

adırl- : ayrılmak

adıriş- :ayrışmak,birbirinden ayrılmak

adıriş : parça, bölüm

adruk : ayruk : ayrı

adruksuz : farksız, aynı

adukla- : ayrı bulmak; şaşırmaq

adunçsuz : değışmeyen, sabit

adırik : ayırık otu

adııl- : ayrılmak, iyileşmek

adıın- : ayrılmak; iyileşmek

adut : aya : avuç

adutla- : avuçlamak

ağ : ağ,bacakların aralığı

ağız : ağız

ağıuj : **ağıuz** : anız sütü

ağızla- : ağza almak, seslenmek, kötü
söz söylemek

ağızlan- : ağızlanmak, seslenmek, kötü
söz söylemek

ağızlıg : ağızlı

ağızan- : söylemek

ağıujlug : anız sütü bulunan

ağ : ağ	ağırla- : ağırlamak, saygı göstermek
ağla- : bırakmak, terk etmek; uzaklaşmak	ağırlal- : ağırlanmak
ağlat- : uzaklaştırmak, bıraktırmak, ıssızlaştırmak	ağırlan- : ağırlanmak
ağlak : aylak : yalnız	ağırlıg : ağır, ağır olan
ağ- : yükselmek, aşmak, tırmanmak	ağırlık : ağırlık
ağım : yükseliş, tırmanış	ağıl : ağıl
ağış- : birlikte ağmak, birlikte ağmaya yardım etmek	ağırçak : ipe ağırlık vermek için ortasına geçirilen halka
ağış : yükseliş	ağrı-:ağru- : 1.ağırlaşmak; 2. acılı olmak, acı vermek
ağıt- : yükseltmek, aşirtmak	ağırıg : ağrı, sancı
ağsa- : yükselmek istemek	ağırlıg : ağırlı, sancılı
ağtın- : ağmak, yükselmek	ağırsız : ağrısız, sancısız
ağtur- : ağdur- : yükseltmek	ağırgan- : ağrıdan, acıdan yanmak
ağduk : (<ağ-) : bozuk, belirsiz, değişik	ağrın- : acı çekmek; acıdan yakınmak
ağı : hazine	ağırış- : acı çekmek
ağıçı : hazinedar	ağırt- : ağırtmak, acı vermek
ağılık : hazine, hazinelik	ağıruş : ağrı, acı
ağın : dilsiz	ağıtar- : ahtar-: döndürmek, yuvarlamak
ağan : burnundan konuşan	ağıtarıl- : ahtarıl- : döndürülmek
ağna- : dilsiz olmak?	ağı : zehir
ağnat- : kekeletmek?	ağıuk- : zehirlenmek
ağır : ağır	ağıula- : zehirlemek
ağıruk : ağır	ağılug : zehirli
ağıruklan- : ağır saymak	ağısuz : zehirsiz
	ahsa- : aksamak, topallamak
	ahsat- : aksatmak, topallatmak
	ahsak : (<ahsa-) : aksak, topal
	ahsum : sarhoş; vahşi?
	ahsumla- : sarhoş olmak

ak : ak, beyaz
ak : nefretli, düşman
akla- : nefret etmek; düşman olmak
akı- : geçirmek, kusmak
ak- : akmak
akıg : akış, akma; sıvı
akıgıg : (<akıg) : akıcı, geçici, durağan olmayan
akıgsız : (<akıg) : durağan
akım : akım, akma hareketi
akın : akıntı
akınçı : akıncı
akınçsız:akıgsız:akınçsız:akmayan, akışsız
akındı : akıntı
akış- : birlikte akmak
akıt- : akıtmak
aklış- : birlikte akmak
aktur- : akıtmak, aktırmak

akı : cömert
akıla- : cömer bulmak, eli açık saymak
akılık : cömertlik

al : ön
alın : alın
alınlg : alınlı

al : al, kırmızı
alık- : ateşlenmek, ateş almak
alart- :kızgınlıktan gözlerini kızartarak bakmak

al : hile; yol
alçı : hilekar
alıg : aluk : alu : kötü; zayıf; deli, aptal
alta- : hile yapmak
altağ : hile; yol

al- : almak
alıgsa- : almak istemek
alık : aluk : zirve?
alıl- : alınmak
alım : alım; vergi; borç
alımçı : borç toplayan, alacaklı
alımlıg : alacaklı; çekici
alımsın-: doymak
alın- : kendisini çekmek; büyülenmek
alış : alış
alış- :1. birbirini almak; 2. alışmak
almır : aşırı istek, şehvet
alsa- : almak istemek
alsık- : çaldırmak, aldırarak
altur- : aldırarak
altuz- : aldırarak

ala :alaca,karışık enkli,benekli; hain
alar- : (<ala) : kamaşmak; kızarmak
alaçu : çadır, kulübe?
alaçulan-: çadır sahibi olmak

alakır- : **alakırış-** : **kıkırış-** :bağrıışmak

alañ : alan, yer

alañad:(<*alan): zayıflamak,
güçsüzleşmek

alanadtur:- zayıflatmak

alk- : bitirmek, tamamlamak, sona
erdirmek; yıkmak yok etmek

alku : bütün, hep, her şey

alkan- : **alkın-** : bitmek, tükenmek;
gücünü yitirmek

alkıg : geniş, enli

alkınç : son buluş; imha

alkınçsız: sonsuz, sınırsız

alkındur:- sona erdirmek, bitirmek

alkış- : birbirini tahrip etmek

alkugun: hep birlikte

alka- : övmek

alkadı : övgü

alkal:kutlusayılmak,mübarek bilinmek

alkaş- : birbirini övmek; kutlu saymak,
saygılı kılmak

alkat- :övmek;kutlusaymak, saydırmak

alkış : övgü

alp : sert, sağlam, dirençli; yiğit

alpağut: savaşı, muharip

alpırgan-: sıkıntıdan kurtulmaya
çalışmak, çabalamak

alplık : sertlik, sağlamlık; yiğitlik

alıç : oğulcuk

alt : alt, aşağı

altın : aşağı, alt taraf

altınkı : alttaki, aşağı taraftaki

alçak : alçak gönüllü, mütevazı

allıg : çareli

altı : altı

altırar : altışar

altınç : altıncı

altmış : altmış

altun : altın

altan : (Moğ.) altın; (Yak.) bakır

altunlaş-: altınlaşmak

altunlug: altınlı

alvır- : atılmak, sıçramak

am : am, tılak

amra- : rahat ve huzur içinde olmak,
barışmak

amrak : rahat, huzurlu; sevgili

amran-: hoşlanmak, sevmek

amranç: huzur, rahat

amrançig : sevimli, hoş

amranmaklıg : sevgili, sevimli, hoş

amraş-:sevişmek,birbirinden

hoşlanmak

amrıl-:**amrul-**:rahatlamak,huzurbulmak

amriltur- : huzur vermek, rahatlatmak
amurt- : sakinleştirmek, rahatlatmak
amırtgur- : sakinleştirmek, rahatlatmak
amru :(<*amur-,*amur-):sessiz,sakin
amul : sessiz, sakin, huzurlu
amulluk : huzur, sakinlik, rahat
amuş- : (<?Fars. hamuş) çıkışma ve kınamadan dolayı şaşırıp kalmak

amşu : teklif?
amuç : doyumluktan verilen armağan
amaç : (?Fars.) 1. hedef tahtası;
2. ümit edilen şey, dilek
amaçla- : amaç edinmek
amaçlık : hedef tahtası yeri

amtı : şimdi

añ : anlayış, zeka
añ- : anmak, hatırlamak
añ : bir kuş adı
añdur-: andırmak, hatırlatmak
añıt : ördeğe benzer kıvılcık renkli bir kuş, angıt
añla- : anlamak
añlağ : añlıg : anlama yeteneği
añsız : anlayışsız
ana : anne
anaç : anne gibi
anala- : ana bilmek

ançula- : (< ançu) : hediye etmek

and : ant : yemin
andlıg : yeminli
andık- : yemin etmek
andgar-: yemin ettirmek

añıg : **añıl** : büsbütün, tamamen

añıg : kötü; şeytan

añıla- : (<*añı) : anırmak
añra- : **iñra-** : **iñre-** : (<*añır/iñır) :
kükremek; anırmak; havlamak
añrat- : inletmek, bağirtmek,böğürtmek
añran- : **iñran-** : inlemek, bağirmek,
havlamak
añraş- : **iñraş-** : birlikte inlemek,
bağırışmak

añız : anız, ürünü kaldırılmış tarla
anu- : hazırlamak
anuk : hazır
anukla-: hazırlamak
anukluk: hazırlık, hazır oluş
anun- : hazırlanmak
anut- : hazırlamak
anutul-: hazırlanmak

ar : kestane rengi, doru (at)
or (?) : kızıl kahve rengi; boz
arsal : kızıl kahve rengi; boz

arsalık : aslık, kısırlık

ar- : aldatmak

arguç : aldatıcı nesne

arkuru: aykırı

arıl- : aldatılmak

armağan : yarmağan : (?F) : hediye

armakçı: aldatıcı

arsık- : aldatılmak

artur- : **artız-** : aldatmak

arva- : büyü yapmak

arvaş- : birbirine büyü söylemek,
kehanette bulunmak

arval-: büyü yapılmak

arvış : büyü; cazibe

arvışçı : arbağcı : büyücü

arış- : birbirini aldatmak

ar- : yorulmak; zayıflamak

argur- : yormak

argurt-: argurtur- : yordurmak

aruk : zayıf; yorgun

arukluk: zayıflık, bitkinlik

aruksuz: yorulmamış, bıkmamış

arukla-:yorgunluktan dinlenmek;
zayıflamak

aranlıg: sabit, durağan

arı- : temizlenmek

arığ : temiz

arıklık : temizlik

arısız : pis; pislik

arısızlık : pislikli, pis, kirli

arın- : temizlenmek

arıt- : temizlemek

arıtın- : temizlenmek

arıtış- : temizlemekte yardım etmek

arıtı : temiz olarak

arıgla- : temizlemek

arığ : koru, orman

arığ : çadır örtüsü

arış : eriş, dokuma tezgahının enine
iplikleri

arkağ : eriş

argaç : eriş

arka : arka

arkasız : arkasız, desteksiz

arkalan- : destek bulmak

arkaş- : **argaş-** : ağır bir nesneyi
birlikte taşımak

art : art, arka

artla- : ardından gitmek, izlemek

arçı : (<***artçı**) : sırt çantası

arka- : araştırmak, incelemek

arkış : kervan

arkuk : inatçı

arkuklan- : küstahlaşmak

art- : artmak, çoğalmak

artuk : fazla, çok

artukluk : fazlalık, çokluk

artuklan- : büyüklük taslamak

artur- : arttırmak

artukrak : daha çok, fazlaca

artur- : arttırmak

artız- : arttırmak

art- : yüklemek

artil- : yüklenmek, yükletilmek

artin- : yüklenmek, yük olmak

artıg : yük

artıŝ- : yüklemekte yardım etmek

arta- : bozulmak, çürümek, kötüleşmek

artak : bozuk, kötü

artat- : bozmak, zarar vermek

artaŝ- : birlikte bozulmak, çürümek

as- : asmak; ertelemek

asıl- : asılmak

asın- : asmak; asılmak

asıŝ- : asmakta yardım etmek

aslın- : asılmak

astur- : astırmak

asur- : aksırmak

asruŝ- : birlikte aksırmak

asurt- : **azırt-** : koklamak,

asırtku : aksırtmak (EDPT 252)?

asñar- : haylazlaşmak

(osañ~osal? : gevşemek, ihmal etmek)

asıg : fayda, yarar

asıgçı : yarar verici, iyilik edici

asıghg : yararlı

asıghık : yararlılık

asıgsız : yararsız, faydasız

ast : alt, aşağı taraf; temel

asra : aşağı, aşağıya, aşağıda

asrakı : aşağıdaki, alttaki

astın : alt, altta, alttan

aş : yiyecek

aŝa- : yemek yemek

aŝağ : yemek, yiyecek

aŝan- : yemek yemek

aŝat- : yemek yedirmek

aşçı : aşçı

aşla- : yemek yemek

aŝlıg : aşı olan, yiyeceği bulunan

açlık : yemeklik; yiyecek; tahıl

aşsa- : yemek istemek

aŝsat- : yemek istetmek

aŝsız : yemeksiz, yiyeceksiz

aş : tamir etmek
aşla- : tamir etmek
aşlal- : tamir edilmek
aşlat- : tamir ettirmek

aş- : aşmak, geçmek
aşur- : aşırarak, geçirmek; arttırmak;
övmek
aşrul- : aşırılmak, bir şeyin üzerinden
geçirilmek
aşru : aşırı; ileri; yukarı
aşsa- : aşmak, geçmek istemek
aşun- : geçmek, aşmak

aş- : büyümek; artmak
aşıl- : artmak, çoğalmak

aşak : aşağı
aşakla-: **aşağala-** : aşağılamak

aşgın- : **ışkı-** : ovmak, ovalamak
aşun- : ovalanarak yıpranmak?
aşundur-: ovalayarak yıpratmak?
(**uşak** : ovulmuş, kırılmış parça)
aşnu : (<aşun-) : ilk, önce, evvel
aşnukan: (<aşnu) : önceki, birinci, ilk
aşnurak : daha önce
aşnukı: önceki
aştal: en küçük oğul
aştal oğul : en son oğul

aşu : kırmızı toprak, aşı toprağı
aşuk : aşık kemiğı, topuk
aşukla-: aşığından, topuğundan
yakalamak
aşuk- : örtülmek, örtünmek

at : at
atat- : tayın büyüyüp at olması
atgar- : ata bindirmek
atlanmak : ata binmek
atlaş- : aynı ata binmek
atlandur- : ata bindirmek
atlıg : atlı

at : ad : ad
ata- : ada- : ad vermek; adamak
atan- : adan-: ad verilmek; şöhret
bulmak
adaş: **addaş** : adaş
adaşlık : adaşlık
atik- : adık- : ad almak; ünlenmek
atlıg : adlıg : adlı
atsız : adsız : adsız
atakımsın- : şöhret bulmak
at- : atmak, fırlatmak
atıl- : atılmak, fırlatılmak
atım : atım, atış
atın- : atılmak, kendisini atmak
atınçu : atılmış, atılacak şey
atış : atış, atma
atış- : atışmak

atsa- : atmak istemek

attur- : attırmak

atgak : (<at-) : öd, safra kesesi

ata : baba

ataç : (<ata +ç) : küçük, sevgili baba

ataç oğul: baba gibi davranan oğul

atkı : babacığım

atalıg : babalı

atasız : babasız

atalık : babalık; üvey baba

atan : iğdiş deve

atanlıg: iğdiş devesi olan

atanlan-: iğdiş deve sahibi olmak

atkan- : bağlanmak, iliştilmek

atkağ : bağ

atkağlıg: bu dünyaya bağlı

atkangu: bu dünyaya bağlılık

atkangulaksuz : bu dünyaya bağlı olmayan

av : av

avcı : avcı

avla- : avlamak

avlan- : avlanmak

avlat- : avlatmak

avınçga: yaşlı adam

av- : (bk. avla-) : birikmek, etrafında toplanmak; biriktirmek

avla- : (<avala-?) : 1. toplamak, yığmak; 2. avlanmak;

3. çevirmek, kuşatmak

avlaş- : toplanmak, yığılmak

avın- : avunmak

avıt- : **avut-** : avutmak

avınç : avuntu

avınçu : odalık kadın (bk. ebçi?)

ay : ay

aydıñ : ay ışığı; aydınlık, parlak

ayas : parlak, bulutsuz

aybañ : dazlak, kel

aylıg : aylık; hamile

aya : avuç içi

ayala- : el ayalarını birbirine vurmak

ay : ey

ay- : söylemek; bildirmek; emretmek

ayguçı : sözcü; amir

ayıg : söz, konuşma; emir

ayıl- : söylenmek, denilmek

ayıt- : söylemek

ayıl- : söylenilmek, denilmek

aytın- : söylenmek; sorulmak

aytur- : söyletmek

aya:saygıgöstermek; esirgemek,
korumak

ayağ : saygı, itibar

ayağlıg : saygılı; saygı değer

ayağısız : saygısız; saygı değer olmayan;
ucuz

ayançañ: saygı değer, muhterem

ayat- : saydırmak, itibar ettirmek

ayatil- : saydırılmak, itibar edilmek

ayak : kadeh

ayakçı : kadeh, bardak gibi şeyler yapan

ayaklıg: kadehli, kaseli

ayñ- : iftira etmek

ayñla- : iftira etmek

ayınç : korku

aytıg : söyleyiş, söylem

aytış : söyleyiş, soruşturma

aykır- : haykırmak

ayık : vaad, söz verme

ayıklıg: vaadli, vaadi olan

ayıgla-: (<ayıg/añıg) : ağırlamanın tersi,
şerefsizlik etmek

ayran : **ayrak** : ayran; kımız

az : az; küçük; yetersiz

azar : azar, azar azar

azkıña : azıcık

azlan- : az bulmak

azlık : azlık, yetersizlik

azrak : daha az; çok az

az- : yoldan çıkmak, yolunu
kaybetmek, şaşırarak

azak : **azuk** : **azağ** : yalan, yanlış;
azmış

azgan : **azgun** : azgın

azgançu: azdırcı, aldatıcı

azıl- : kaybedilmek

azma : azman

azıt- : azdırmak, yanıltmak

azgur- : azdırmak

azgançula- : aldatmak, şaşırtmak

azı- : (**üzi-** ?): sızmak, sızdırmak

üzit- : (<**azı-**'nın fakt.) : 1. çok söylemekten kulağı sağır etmek; 2. sirkenin ekşiliğinden dolayı küpten sızması

azıg : azı dişi

azıgla- : **azula-** : azı dişi ile vurmak,
toslamak

azıgıg : azılı; olgun

azuk : yolculuk yiyeceği, azık

azuklug: azıklı, erzaklı

azukluk: azıklık, erzaklık

azuklan-: erzak tedarik etmek

2.2 EeÉé

eçi : eçe : **eçi** : **eçü**: yaşlı kimse, amca

eçkü : keçi

ed : mal, eşya, erzak

edlen- : (<edle-) : ölkü edinilmek, dilek halini almak (osm. eylen-/eglen ;Clauson?)

eded- : işlerin iyi gitmesi, talihli olmak

edger- : **edker-** : iyileştirmek, tamir etmek

edgü : iyi

edgüleş-: iyileşmek

edgölük: iyilik

edgüti : iyice

edik- : işleri iyi gitmek, başarmak

edle- : faydalı olmak, yapmak, yaratmak, saygı göstermek

edlel- : iyileşmek; düzenli olmak

edleş- : saygı göstermek

edlet- : düzenletmek, yaptırmak

edlig : mallı; değerli; faydalı

edsiz : (< ed) : faydasız, işe yaramaz

éder- : tahrip etmek

etet- : sıkıntıya sokmak

eder : eyer

edrim : egrim : eyer

ederlik: eyerlik

ederle- : eyerlemek

édiz : yüce, yüksek

édizlik : yücelik, yükseklik

édizlen-: yüceltmek, yüce saymak

eg- : eğmek, kıvrırmak

egil- : eğilmek

egin : omuz

egiş- : karşılıklı eğmek, eğmekte yardım etmek

egme : kemer, tak; iki kat olmuş

egir- : evirmek, çevirmek, katlamak

egirt- : evirtmek, çevirtmek; kuşattırmak

egirse- : evirmek istemek

egri : eğri, eğrilmiş, kıvrılmış

egrilik : eğrilik

egrık : eğri; hortum, burgaç, anafor

egril- : eğrilmek, kıvrılmak; kuşatılmak

egrin- : eğrilmek

egrış- : eğirmede veya kuşatmada yardım etmek

egrim : eğirme hareketi; burgaç, anafor

egrimlen-: burgaçlanmak, anafor haline gelmek

egse- : eğmek istemek

egim : büküm, bir büküm; defa, kere
egdü : egdi : eğri bıçak
egtür- : eñdir- : iydır- : (<eg-) :
eğdirmek

ége- :eğelemek; öğütme
égeş- : eğelemekte yardım etmek
égiş : eğme işi, öğütme işi?

éget : hizmetçi
égetlig : cariyeye sahibi gelin
égetlik : sağdıç kadın, gelinin sağdıç,
égetlik karabaş
égetle- : sağdıç göndermek
égetlen- : sağdıç sahibi olmak

egsü- : eksilmek, azalmak
egsüt- :eksiltmek, azaltmak; küçültmek
egsük : eksik
egsüklüg : eksikli; kötü
egsüksüz : eksiksiz
eksil- : eksilmek
egsilgü : isilgü : eksiklik, azlık

ek- : ekmek
ekil- : ekilmek
ekim : ekilecek, ekmeğe uygun
ekin : ekin; ekin tarlası
ekin- : ekmeğe çalışmak
ekindi : ekin; ekili, ekilmiş

ekiş- : ekmeğe yardım etmek
ekit- : ektirmek
ektür- : ektirmek

ekek : utanma; ortaya düşmüş
ekekişler: ortaya düşmüş kadın
ekelik: utançlık
ekekle- : sövmek, “orospu” demek

ékki : iki
ékkegü: her ikisi
ékkile- : ikilemek
ékkinç : ikinci
ékkinți : ikinci
ékkirer : ikişer
ékkiz : ikiz
ikirçgü: şüphe
ikirçgün : şüphe
ekşi- : ekşimek
ekşig : ekşi

élçi : elçi

él : ülke
élle- : ülkesi haline getirmek, ülkesine
katmak
éllig : ilig : ülkesi olan, ülke sahibi
éllen- : illenmek, hükümdar olmak
élsire- : ilsizleşmek
élsiret- : ilsizleştirmek

élet- : 1. taşımak; 2. getirmek; götürmek	em- : emmek
ele- : sükunetini muhafaza etmek, sakin ve nazik davranmak?	emig : meme
éltin- : taşınmak, iletilmek, gönderilmek	emigle- : göğsüne bastırmak, bağına basmak
elig : elli	emiglig: memeli; emzikli
élge- : elemek, elekten geçirmek	emse- : emmek istemek
élgek : élek : elek; süzgeç	emsi- : (ağzı) sulanmak?
élgel- : ilgel- : elenmek	emüz- : emzirmek
élgeş- : birlikte elemek, elemekte yardım etmek	emir : kıkırdak
élgel- : (kendi kendine) elemek	emigdeş: süt kardeş
élget- : eletmek	emder- : yığmak, toplamak
éleş- : uyuşmak	emderil- : baş aşağı getirilmek, eğiltilmek
éleş-~koklaş-~(Mac.) illik	emit- : eğmek, eğdirmek
elig : (élig?) : el	emge- : acı çekmek
elige- : ellemek, tutmak	emgek : acı, zahmet, ızdırap; emek
eliglik : eldiven	emgekle- : emeklemek
eliglig : elli	emgeklen- : zahmet ve eziyet çekmek
eligçi : elle çalışan	emgeklig : acılı, üzücü
eligleş- : elleşmek	emgeksiz : acısız; emeksiz, zahmetsiz
elüg : alay, şaka	emgen- : acı çekmek
elügle- : alay etmek	emgeş- : birbirine eziyet çektirmek, acı vermek
éltiş- : çekişmek, tartışmak	emget- : acı vermek
em : ilaç; çare	eñ : ilk, en
emçi : doktor	
emle- : iyileştirmek, tedavi etmek	
emlel- : iyileştirilmek, tedavi edilmek	
emlen- : iyileşmek	
emleş- : birbirini iyileştirmek	
emlet- : iyileştirmek	

én : genişlik
eñ : yanak
eñek : eñgek : yanak, çene
eñlig : yanaklı
eñlik : yanaklık, ruj
endek : yüzey, bir şeyin üst yanı, dam

eñ : añ : av, av oyunu

añcı : avcı
añdı- : pusuya yatmak
eñle- : avlamak

éñ- : inmek
éñ : iniş, meyil
éñdür- : indirmek
éñil- : inilmek
éñiş : iniş
éñiş- : inişmek, inmekte yarışmak
éñse- : inmek istemek
éñegü : inme, sancı
enüç : göze inen perde
enüçle- : göze inen perdeye ilaç koymak
enüçlen- : gözüne perde inmek

eñ- : şaşmak, şaşırmak
éñit- : şaşırtmak
eñtür- : şaşırtmak
endik : şaşkın, aptal, yarım akıllı

ançu : (?F) (<Çin. an chu : barış içinde yaşama) : armağan?

ançula- : armağan vermek,
énc : dinç, sakin; dinçlik, huzur, barış

éncgü : barış, sulh

éncgülüg : barışık, sakin, huzurlu

éncik : dinlenmek, dinçleşmeye çalışmak

énclen-: **éncrün-** : barış içinde olmak, huzur bulmak

énclik : sakinlik, huzurluluk, emniyet

éncrün-: **yıncrün-** : **énclen-** : huzur içinde olmak

éncsire- : huzursuz olmak

éncsiret- : huzursuz etmek

éncsiz : huzursuz, rahatsız

éne- : (<én) : işaret koymak, işaretlemek, kulağa damga vurmak

énet- : kulağına damga vurmak; hadım etmek; iğdiş etmek

eñit- : (<eñ-) : (<eg-) : eğmek, baş eğmek

enük : enik

enükle- : eniklemek

enüklen- : enik, yavru sahibi olmak

enüklüg : enikli, yavrulu

er : er, erkek; kişi
ered- : erkekleşmek
eren : erler
eren tüz: ülker yıldızı
erkeç : erkek keçi
érkek : erkek
érkeklen-: erkekleşmek
erlen- : kadının evlenmesi
erleş- : erkekleşmek
erlik : erkeklik
erseg : erkek isteyen
ersi- : erkek istemek
ersig : adam gibi
ersin- : erkekleşmek
erseğlen-: kadının azgınlıkla erkek istemesi

er- : olmak
eriglig : (<erig?) : olgun, canlı
edgüeriglig : dürüst yaşayan

erınç : mutlaka; galiba
erki : acaba, mı?
erken : (<er-) : iken
ér- : erişmek, yetişmek, ulaşmak
érgür- : eriştirmek, ulaştırmak, götürmek
ériř- : erişmek, yetişmek
értür- : eriştirmek, ulaştırmak
erükle-: deri tabaklamak
erdeş : yerdeş : yurttaş

ergü : yerleşim yeri
erdem : erdem
erdemsiz : erdemsiz
erdemlig : erdemli
erig : tavsiye (öt erig)
erigle- : tavsiye etmek
erük : erik; şeftali; kiraz
erüklük : eriklik, erik bahçesi
erüklen-: eriklenmek, meyvelenmek
erükse-: canı erik istemek
erüş : çok
éril- : gedik açılmak; eksilmek~arıl-?

érin : dudak
erın- : érin-: üşenmek, tembellik göstermek
ermegü : tembel
ermegür- : üşenmek, tembelleşmek
érsellik : üşengeçlik, tembellik

érsel : (?F) (<Ar. resl) : sakin, uyuşuk
erñen : **ergen** : (<eringen<erin- "tembel") : bekar
erinügsüz: (<*erinüg<erin-) :
erınçig : üşengeç, tembel
erk : güç, kuvvet; otorite
erklen-: güç ve otorite sahibi olmak
erklig : güçlü; nüfuzlu

erklilik: güçlülük; nüfuzlu oluş
erksin- : güç ve nüfuz kazanmak
erksintür-: güçlendirmek
erksire-: güçsüzleşmek
erksiz : güçsüz; nüfuzsuz
erksizlik: güçsüzlük; bağımlılık
erkin : irkin : kağandan küçük beyden
büyük kavim şefi

ernek : parmak

érpe- : doğramak, odun kesmek
érpel- : doğranmak
érpel- : doğratmak

ersü : (?< erseg) : aşağı, rezil, erşi
ért bért: vergi
ert- : geçmek
ertig : geçit, gedik
ertim : geçersiz; geçersizlik
ertiñü : çok fazla, aşırı
ertiş- : yarışmak
ertür- : geçirmek
ertüt : hediye
ertimlig : geçici
ertinilig : (?F)mücevherlik

érte : tan, erken sabah; yarın
értele- : erken uyanmak; bir şeyi erken
yapmak
erü- : erimek
ergür- : eritmek
ergüz- : eritmek
ergüz : erimiş kar veya buz suyu
erüş- : tamamen erimek
erüt- : eritmek
erig: (<eri-/erü-) : eriyen, erimiş, akıcı

es : ceset, leş
es- : esmek
esgü : savurma aleti
esin : meltem, hafif rüzgar
esne- : esmek; esnemek
esnet- : estirmek; esnetmek
estür- : estirmek
es- : 1. uzatmak; 2. eş- (<es-) :
katlamak
esil- : uzatılmak
esin- : çekiştirmek, uzatmak
esiş- : uzatmakta yardım etmek
esit- : uzatmak
estür- : uzattırmak
esen : esen, sağlıklı, kurtulmuş
esengü : esenlik, güven, emniyet
esengüle- : iyileştirmek, kurtarmak,
emniyete almak
esenle- : iyileşmek; iyilik dilemek,
selamlamak

esenleş-: birbirine esenlik dilemek
esengülüg : güvenli, sağlıklı, huzurlu
esenlik: esenlik, sağlık
esirge- : 1. üzülmek, acı çekmek; 2. kin, öfke duymak; 3. esirgemek, korumak; acımak, merhamet etmek
esirgen-: üzülmek
esirgençsiz: gamsız, tasasız

eski : eski
eskir- : eskimek

esri : benekli, alaca
esrile- : nakış işlemek

esür- : sarhoş olmak
esrük : sarhoş
esürt- : sarhoş etmek

éş : eş, arkadaş
éşlig : eşli, arkadaşlı
éşimsin-: dost edinmek
eş- : eşmek, kazmak
eştür- : eştirmek, kazdırmak
eşgin : kazılmış toprak
eşil- : eşilmek, kazılmak
eşiş- : eşmekte yardım etmek

eş- : eşkin gitmek; koşmak, acele etmek
eş- : eşmek; taşmak; yorga yürümek
eşgin : eşgin, rahvan gitmek
eşginçi: eşkin at süren, hızla giden postacı
eşgek : eşek
eşgeklen-: eşek sahibi olmak

éşiç : yemek pişirme kabı
éşiçlen-: yemek pişirme kabına sahip olmak

éşid- : işitmek
éşidil- : işitilmek
éşidtür-: işittirmek
éşidüt : işitme, işitiş
éştrüş- : birbirine duyurmak

éşik : eşik
éşiklik : eşik yapmağa uygun ağaç

eşüklig: eşüklük : (<eşük) : kapak, örtü
eşü- : örtmek, kaplamak, kuşatmak
eşük : örtü, sargı, kapak
eşük : örtü, giyecek; ipek kumaş
eşül- : örtülmek
eşün- : örtünmek
eşüt- : örtmek, örttürmek

et : et
etçi : etçi
etik- : etlenmek, büyümek
etle- : etlenmek, şişmanlamak
etlel- : etlenmek, şişmanlamak
etlen- : etlenmek, şişmanlamak
etlet- : şişmanlatmak
etlig : etli
etlik : etlik
etöz : vücut
etözlüg: yaşayan?
etsiz : etsiz
etse- : et istemek
etsek- : et istemek

ét- / **éd-**: düzenlemek, bir araya koymak
étig / **édig** : süs
étiglig : **édiglig** : süslü
étigsiz : **édigsiz** : süssüz
étıl- : **édıl-**: düzenlenmek, yapılmak
étiş- : **édiş-**: yapmak, birlikte yapmak
étin- : **édin-**: düzenlenmek, hazırlanmak
étit- : **édit-**: ettirmek, yaptırmak
éttür- : yaptırmak, düzenletmek
etin : havlama, ötme ?
iterçi : bk. ederçi
itegü : yere serilen örtü

etmek : **ötmek** : **epmek** : ekmek
etmeklen- : ekmeklenmek

eteç : delik?
eteçlik : oyun için kullanılan delik?
etlüg : **üdlüg** : delik, yarık, çatlak
etek : (**süsten**) : etek>kıyı
eteklig : etekli; süslü
eteklik : eteklik
eteklen- : eteklenmek
etük : **edük** : çaruk, çizme
etükçi : edükçi : çizmeci
etüklük: çizmelik, çizme yapmağa
uygun
etüklen-:edüklen- : çizme sahibi olmak

kelik : ayakkabı, eski ayakkabı
kelikçi : eski ayak kabı tamircisi
ev : ev, oturacak yer
evçi : kadın
evle- : evlendirmek, eş sahibi kılmak;
ev sahibi kılmak
evlen- : evlenmek
evleş- : ev sahibi olmak
evlig : evli, eş sahibi; ev sahibi
evse- : evini istemek
evset- : evini istetm

év- : acele etmek
évek : acele, çabuk; hızlı
éveklük: ecelelik, hızlılık

évet : ? <évek
évil- : acele edilmek
évin- : acele etmek
éviş- : acele etmek
évse- : acele olmasını istemek

evin : tohum
evinlig : tohumlu
evdi- : toplamak, yığmak
evdin- : toplanmak
evdindi : yığın
evdil- : toplanmak, yığılmak

evir- : çevirmek
evre : tekrar, yine
evren : 1. kainat; gökyüzü; 2. yılan
evril- : dönmek
evriliñsiz : dönüşsüz
evriş- : çevrilmek, dönmek

evüs- : savurmak
evüsgü : savurma aleti
evze- : (~**evzil**-/**evzin-**) : şaşırmaq,
yanılmak, sıkılmak?
eymen- : sıkılmak, çekinmek
eymençsiz : utanmaz
éyin : (?F) yüzünden, için; diye
éyinki : (<éyin) : yüzünden, için; diye

ebegü : **eyegü** : kaburga kemiği
eyegü : eyeği, kaburga kemiği

epmek : **epek** : ekmek
ezüg : **ezük** : hata; yalan, yanlış
ezügçi : yalancı; hatalı
ezügsüz : hatasız
ezügle- : aldatmak

2.3 İ

ıçgın- : bırakmak, müsaade etmek;
kaybolmak

ıçan- : sakınmak (yanlış okuma?; işen- ,
inan- olabilir)

ıd- : göndermek

ıdala- : göndermek; uzaklaştırmak

ıdıl- : gönderilmek

ıdıncu : serbest

ıdsa- : göndermek istemek

ıduk :tanrı tarafından gönderilmiş,
kutsal

ıdukluk: kutsallık

ıdu: (<? ud-/ıd-) : zahmet, eziyet

ıg : ağlayış, sızlayış

ık : hık, hıkık

ıhla- : hıklamak, hıkhık tutmak

ıgla- : ağlamak

ıglat- : ağlatmak

ıglaş- : ağlaşmak

ıg- : **yıg-**: pıhtılaşmak

ıgar : kuvvetli

ı : nebat, bitki; çalı, çalılık

ıgaç : ağaç

ıgaçlan-: ağaçlanmak

ıgaççı : oduncu, marangoz

ıgaçlık : ağaçlık

ıl- : inmek, düşmek

ılsa- : inmek istemek

ılış- : birlikte inmek

ıldur- : indirmek, aşağı çekmek

ımg : hazinedar (él imga)

ıman- : inanmak

ımanç : inanç

ımançlıg: inançlı; inanılır

ımançsız: inançsız; inanılmaz,
güvenilmez

ımağ: (<*ıma-): candan arkadaş, yakın
arkadaş

ımağsız: (<ımağ): güvenilmez?

ımal : (<*ıma-): güvenilir

ınçık : inilti

ınçkır- : **ınçkir-** : inlemek

ınçıkla-: inlemek

ındın : **ıntın** : **ıntin** : bk. anda(EDPT 173)

ındağ : kalbur, elek

ınga : aşağı, değersiz

ıra- : uzaklaşmak

ırak : uzak

ıraklık : yıraklık : uzaklık

ıraklan- : yıraklanmak : uzaklaşmak

ırat- : uzaklaştırmak, göndermek

ıtlıg : köpeği olan

ıtlā- : köpek yerine koymak,
horlamak

ıvık: ayrak : ıvuk : dişi ceylan; vahşi
koyun; dağ keçisi

ırğa- : sarsmak, sallamak, yuvarlamak

ırgal- : sarsılmak, sallanmak

ırgan- : sarsılmak, sallanmak;
yuvarlanmak

ırğaş- : birlikte sarsılmak; birlikte
yuvarlanmak

ırgat- : sarsmak; sarstırmak

ırgağ : (<ırğa-) : kanca, çengel

ırk : kahinlik, fal, yürektekini dışarı
çıkarmak

ırkla- : iz sürmek; fal bakmak, kura
çekmek

ıy- : (bak. tay-) : bastırmak

ıyın- : uğraşmak, didinmek

ıyınç : acı, üzüntü

ızı : öbür yıl, gelecek yıldan sonraki yıl

ışıl- : (yışıl-?) : (yışığ, ışığ, yışımlan-
ile ilgili) : ustalaşmak; kaz. ısıl-
“alışmak”

ıt : it, köpek

2.4 İi

iç : iç, iç taraf
içegü : iç organlar
içger- : içeri girmek
içgerü : içeri, içeriye
içgerülüg: içgevilig : içerilik : içeriye, saraya yakışır
içik- : düşmana boyun eğmek
için : iç taraf; arada
içkur : (<iç + kur) : uçkur, kemer
içkur : uçkur : uçgur : kemer
içlig : içli, içi olan
içre : içeri, içeriye
içreki : içerdeki
içton : iç don, külot, pantolon
içtonlan- : iç don giymek
içtinsiz : içsiz, boş
içtirti : iç taraf
içle- : iç geçirmek, astarlamak
içlegü : astar
içlük : eğerin altındaki kumaş (iç~kiy- ?)
içlen- : (<içlen-; bak. işten-) : 1. meşgul olmak; 2. gebe kalmak

iç- : içmek
içgü : içecek
içiglig : içmelik; içimli
içil- : içilmek

içim : içim, bir içişlik
içiş- : birlikte içmek
içrüş- : içirmeğe çalışmak
içse- : içmek istemek
içtür- : içirmek
içür- : içirmek
içgek: (<iç- + -gek!) : şeytan

içük : kürk
içmek : kürk, kuzu derisinden yapılmış kürk; yün
içmeklen- : içmek giymek
içükle- : (<içük) : kürk kaplamak

idi : ingen : çok, pek

idi : sahip; tanrı
idisiz : sahipsiz; efendisiz

idiş : kap, bardak, kase, tekne; mal mülk
idişçi : bardakçı; saki
idişlig : kaplı, bardaklı; bardakta
idrig : (>irig) : katı nesne

ig : hastalık; ağrı, sızı
igçil : hastalıklı
igle- : hastalanmak
iglel- : hastalanmak

iglen- : hastalanmak	igne : iğne
igleş- : hastalanmak	ik : iğ
iglet- : hasta etmek	
iglig : hastalıklı	il : kötü, şeytan (kişi)
iglik : hararet, ateş	
igsiz : hastaliksız; ağrısız; acısız	
	il- : ilmek, iliştiirmek, bağlamak; tutmak, el ile yakalamak
ige- : direnmek, dikbaşlılık etmek	ilersük : bel bağı, kemer
igeş- : dövüşmek, kavga etmek	ili : gevşek bağı, bolca iliştiirilmiş
igeş- : birbirine inanmak, güvenmek	ilig : ilik; bağı
igen- : benimsemek; (at) gebe kalmak; çamışlaşmak, harınlaşmak; çekinmek	iligsiz : (bu dünyaya) bağı olmayan
igış- : harınlaşmak, inatlaşmak	ilin- : ilişmek, iliştiirilmek
	ilintür- : iliştiirmek
igid : yalan, yanlış	iliş- : ilişmek, yakalamak; yakalanmak
igide- : yalan söylemek	ilişlig : ilikli, bağı
igidsiz : yalansız, yanlışsız	iltür- : iliştiirmek, bağlamak
	iler- : göze ilişmek, belirlemek, görünmek
igid- : beslemek	ilert- :(< iler- >):açmak,göstermek; keşfetmek
igidil- : beslenmek, korunmak	
igidil- : beslenmek, eğitilmek	ilen- : ayıplamak, beddua etmek
igdiş : 1. evcil hayvan; melez; 2. ögdeş, anası aynı olan	ilenç : beddua
igdişçi : evcil hayvan yetiştiricisi	
igdük : (< igid- >) : süt veya yoğurttan yapılan peynir gibi bir yiyecek	ilgerü : 1. doğuya; 2. ileri
iktü: (< igid- >):ekti,elde beslenen hayvan	ilk : ilk
iktüle- : beslemek	ilkisiz : öncesiz
iktülen- : beslenmek	
iktület- : besletmek	

ilinçü : (<ilin-) : eğlence?

ilinçüle-: eğlendirmek, neşelendirmek

ilgün- : **élgén-** : sarsılmak, sallanmak,
titremek

imrem : cemaat, kuvrak

in : delik, mağara, in

ini : genç erkek kardeş

iñes : yabancı gibi sağına soluna
bakmak

iñeskişi : yabancı gibi sağına soluna
bakan kişi

iñle- : (~? eñ (eg-)) :bağlamak

iñir : alaca karanlık

imir : alaca karanlık

imik : yumuşak, sıcak, mutedil (hava)

inçü : inci

iñen : dişi deve

iñek : inek

intiz : beyaz taş, benek?

iñliç : sarımsağa benzer bir dağ otu

iri- : **irü-**: bozulmak, çürümek, kokmak

irig: çürük, bozuk; küf

irik- : **érik-** : iğrenmek; sıkılmak

irin- : **érin-** : kötüleşmek, mutsuz
olmak

irinç : mutsuzluk, felaket

irintür- : **érintür-** : mutsuz etmek

irinçke-: mutsuzlaşmak

iring : (<iri-) : irin, cerahat

irinçü : ögrünçü : günah, suç

ir- : (**ér-**, **irik-**) : sıkılmak, üzülmek;
bezmek

irig : sert, katı

iriglen-: sertleşmek, katılaşmak

irk : koç

irkle- : çiğnemek

irklet- : çiğnetmek

irkil- : toplanmak, bir araya gelmek

irkin- : kendisini toplamak,
toparlanmak

irkiş- : toplamağa yardım etmek

irk- : toplamak; birleştirmek;
durgunlaşmak (su)

irkin : bir yere toplanmış; yağmur
suyu birikintisi

irkin (yağmur) : sürekli yağan yağmur

irkim : bk. irkin-

isi- : ısınmak	işen- : inanmak, güvenmek
isig : sıcak; sıcaklık	işi : hanım
isigle- : ısınmak	
isiglen- : sıcaklaşmak, ısınmak	
isiglig : sıcak, hararetli	it- : itmek, kaktırmak
isiglik : sıcaklık, hararet	itil- : itilmek
isin- : ısınmak, sıcaklaşmak	itlin- : itilmek
isirken- : ısrğan- : utanıp kızarmak; sıcaktan sivilce çıkarmak	itliş- : itişmek
isiş- : ısınmak	itinçü : itilen şey
isit- : ısıtmak	itindi : itinçü
	itse- : itmek istemek
	itiş- : itişmek
isiz : issiz: kötü, fena	itin- : itilmek
isizlik : kötülük, hainlik	ittür- : (<*it-tür-?) : katlamak (açur-~ötür-?)
isizlen- : kötüleşmek, yaramazlaşmak	
essiz : eyvah!	

üzdük-: istemek, arzulamak; bk. östik-

iş : iş, emek
işçi : işçi, emekçi
işle- : işlemek, çalışmak, yapmak
işlel- : işlenmek, yapılmak
işlen- : işlemek; işlenmek, yapılmak
işleş- : birlikte iş görmek
işlet- : iş yapmak, çalıştırmak
işlig : iştü : işlik; işli
işsiz : işsiz
işlen- : (? işlan-) : 1. islenmek; 2. iş yapar görünmek
iş : ış : is, kirli duman

2.5 Oo

oba : 1. kabile; 2. çadır, otağ

oçak : ocak

oçaklan- : ocağı olmak

oçaklıg : ocaklı

oçaklık : ocaklık

uçuk : 1. ocak; 2. tahıl kabuğu

ıçın : (<Çin.?) : meşale

odgar-:(<*od):düşünce sonunda anlamak

odun- : uyanmak

odugluk : uyanıklık, dikkat

odgur- : uyandırmak, kaldırmak

odug : uyanık, dikkatli

odul- : uyanmak

odgurak:odgurati : uyandırıcı, heyecan verici, canlı; parlak, inandırıcı

ogat- : ohat- : uyandırmak

og : serbest; boş; ayrı

ogur- : ayırmak

ogrul- : ayrılmak, kırılmak

ogruş- : ayırmakta, kırmakta yardım etmek

ogrug:orug:1.boyun kemiği; 2. kırılmış

ogurga : omurga, bel kemiği

oglağı : ince, nazik

ogrı : hırsız

ogurla-: ogrıla- : çalmak

ogrılık : hırsızlık

ogul : oğul, evlat, zürriyet, döl

ogulçuk : rahim

oglak : çocuk, genç kişi

oglan : çocuk; oğlan

ogullug: oğlu olan, oğullu

ogulluk: evlatlık

oglanlıg: oğlanlık, gençlik

oglansıg: çocukça

ogulumuk: bir çatıyı destekleyen düzgün ağaç, oğul

ogur :1.karşılık,ivaz;2.bir işte imkan ve fisat;3. uğur, bereket; 4. vakit, zaman

ogurluk: bk. ogrılık

ogurlan-: uğurlanmak?

ohsın- : ohsun- : pişman olmak

ok : **ök**: tam, aynı; öz, kendi

okşa- : **ohşa-** : benzemek

ohşa- :okşamak,şakalaşmak;
benzemek; uyumak

okşag : **ohşag** : benzer

ohşagu: oyuncak, eğlence

ohşançig: benzeyen, eş olan

ohşat- : benzetmek, karşılaştırmak

ohşatı : benzer, eş

ohşatgulaksuz : benzersiz, eşsiz?

ohşatıgsız: benzersiz, eşsiz?

oksız : (<ok): boy

kök : kök, kaynak

ok : ok

okçı : okçu

oklug : oklu

okluk : sadak, ok torbası

okta- : oklamak

oktam : ok atımı mesafe

oktaş- : oklaşmak

oktat- : oklatmak

okı- : çağırarak

okıçı: **okuçı** : vaiz

okıg : bk. oku-?

okıl- : okunmak

okın- : bk. okıl-

okış- : birbirini çağırarak

okıt- : çağırarak; okutmak

okıtçı : **okıçı** : davetçi

okıtsa- : okutmak istemek

okra- : kişnemek

okraş- : birlikte kişnemek

ol : o

o : o

ona : ona

onu : onu

onakaya : ***onakiña** : (küçült. ona)

anlar : **alar** : onlar

ança : böyle, böylece

ançakına : (<**ança**) : çok küçük; en
azından; nihayet

ançada: sonra; böylece

ançak : (<**ança ok**) :ança

inçek : **ançak** : böyle, böylece, bu
şekilde

ançıp : **inçip** : (<**ança erip**) : fakat

ançagınçakan : (<**ança**) : kadar; hemen

añaru : **inaru** : **marı** : ona doğru

andan : **andın** : ondan; sonra; bu
yüzden

antağ : bu yüzden, böylece; böyle

anta : orada

ayla : **aylok** : böyle

antaça : böyle

antada: böyle

anın : onun; onun için

ançulayu:(<**ança+ ulayu**) : aynı şekilde

andırdın: ondan sonra

ol- : olmak
olgun : olgun
oltur- : oldurmak
olut : olgun, sağlam

oluk : faydasız, tembel?
oldı- : yalın ayak gitmek
olduk : yalın ayak, nalsız, yaya

olgurt- : oturtmak, yerleştirmek;
yapmak; kurmak
olgurt- (<***olgur-**) : **olhut-** : bk. **olgurt-**
oldrug: oturma yeri
oldrum : oturum, oturuş; sakatlık,
ayakta duramama
olur- : oturmak
olursık : oturacak
olurt- : oturtmak

oluk : ağaç gövdesindeki delik, oluk
olmak : çömlek, testi

om : karın şişliği, mide bozukluğu
on : on
onar : onar
onunç : onuncu

oñ- : solmak, sararmak
oñuk- : solmak

oñ : sağ
oñ- : düzelmek, iyileşmek
oñal- : **oñul-** : iyileşmek, hastalıktan
kurtulmak
oñar- : iyileştirmek; sağ tarafa koymak
oñaru : sağ tarafa doğru
oñdun : sağda, sağdan
oñdunkı: sağdaki
oñamuk: (<**oñ**) : sağlam (bk. solamuk)

oñay : kolay
öñedür-: iyileştirmek (oñ veya öñ?)
onç : (<***un-/u-**) : **unç**: 1. ümit verici,
2. olabilir
onçsuz: (<**onç**): devasız, ıslah olmaz,
çaresiz; güçsüz

oñay : jüpiter

opla- : **ufla-** : oflamak, iç çekmek
op- : yutmak, yudumlamak
opla- : bk. **öp-**

opra- : yıpranmak, eskimek
obrul- : **öprül-** : çökmek, alçalmak
opra : **ura-** : **ipri**: **yepre-** : **yipri-**:
oprı : delik, çukur

opraş- : eskimek
oprak : eski, yıpranmış
oprat- : eskitmek
ova : (<Çin. opa) : ova
opuz : (<op-) : pürüzlü, engebeli yer
or- : kesmek, biçmek
orgak : orak
orum: oraklık, kesimlik, bir orak kesimi
oru : delik
orut : kesik, delik
orul- : biçilmek, orakla kesilmek

ordutal : kıl döken macun, hamam otu

ordu : köstebek deliği

oruk : patika

orun : yer; yüksek yer, makam
orna- : yer almak, yerleşmek, yurt edinmek
ornağ : yer, oturma yeri
ornağlık : yerli yerinde, sabit, sağlam
ornağısız : yerli yerinde olmayan, sabit olmayan
ornan- : yer ve yurt edinmek
ornaş- : birlikte oturmak, oturuşmak, yerleşmek

ornat- : yerleştirmek, yerli yerine koymak
orunç : payitaht memuru
orunlık: yerli, meskenli
orunluk: oturma yeri, taht
ordu : kağanın yeri, saray
orduluk: saraylı, saraya ait
ordulan-: saray, başşehir sahibi olmak
ori : bağırış, feryat
orla- : **orla-** : bağırarak, feryat etmek
orlaş- : bağırışmak

ortu : orta, bir şeyin merkezi

ortuk : ortak

ortukluk : **ortuluk** : ortaklık

ortula- : ortalamak, ortasına gelmek

ortunki: ortadaki

os- : kesmek, yarmak, üzme

osguç : kesecek, kesme aleti

osul- : **uşal-** : **üzül-** : kesilmek, kopmak

osan- : usanmak, gevşemek, ihmal etmek

osal : gevşek; bıkkın; ihmalci, aylak, tembel

osallık : tembellik; dikkatsizlik

osandur-: usandırmak, bıktırmak

osañuk : **osayuk** : ihmalci, dikkatsiz

osuglug : gibi, benzer, misilli
osug : bir şeyin başka bir şeyle
değişmesi, bir nesnenin başka
nesneyle karşılanması
(bk. ösügle-)

osug : **sugı** : **suyu** : **osgun** : **sogun** :

soğan

osruk : osuruk

osur- : osurmak

osruş- : osuruşmak

oş : işte; şu

oş : kalp, yürek; dal, boynuz gibi
şeylerin özü

ot : ot; bitki; sebze

ota- : 1. ot biçmek; 2. otları tedavi etmek

otaçı : doktor

otaçılık : doktorluk

otlug : otlu

otsuz : otsuz

otluk : otlak, çayır

otul- : (?<otal-) : otunu kesmek

otla- : **otala-** : otlamak

otgar- : **otkar-** : 1. otlatmak;
2. zehirlemek

atasağun : doktor

ot : **od** : ateş

ota- : **otla-** : ateşlemek

otağ : otağ

odguç : yakacak

otlug : **odlug** : ateşli

otlan- : **odlan-** : ateş almak, tutuşmak

otun : **odun** : odun

otunluk : odunluk

otunla- : odun toplamak

otur- : (~o-) : kesmek, (otur-, DLT)

oturul- : (<otur-) : kesilmek

oturuş- : (<otur-) : kesmekte yardım
etmek

otura : keserek

oturuş : (<otur- “oturmak”) : ada

oturan : don, elbise (ürkün, içkin

ottuz : otuz

otuzar : otuzar

oy- : oymak, delmek

oy : oyuk, delik, boşluk

oyma : oyma işi; oyularak yapılmış

oytur- : oydurmak

oyul- : oyulmak, delinmek

oyuş- : oyulmak, delinmek

oyuk : serap, ılgım, salgım; sınır taşı

oyun : oyun, eğence

oyna- : oynamak

oynak : oynak

oynaş : oynanaş, oyun ve sevişme arkadaşı

oynat- : oynatmak

oz- : kaçmak, kaçıp kurtulmak;

stesinden gelmek

oza : nce

ozakı : nceki

ozuk : nceki

ozgur- : kurtarmak

ozıt- : koşturmak, yarıştırmak

ozuş- : yarışmak

2.6 Öö

ö- : düşünmek

ög : düşünce, akıl

ögsüz : akılsız

ögek : **ögük** : anlaşılır, akla yakın

ögelik : danışma yeri?

ögleş- : danışmak, akıl alış verişinde bulunmak

öglen- : akıllanmak

ögli : (<**ö-gli**) : düşünen, düşünceli

öglüg : düşünceli

ögre- : bk. öğren-, öğret-

ögren- : öğrenmek

öğret- : öğretmek

öğretig: öğretmen

öğretin- : öğretmek

ögsire- : (<**ög**) : bilinçsizleşmek, bayılmak

ögreyük : alışkanlık

öğüt : öğüt

öğütle- : öğüt vermek

öglentür- : (<**öglen-**) : canlandırmak, ihya etmek

ökün- : pişman olmak

ökünçlüg : pişman

ökünçsiz : pişmanlık duymayan

ökündür- : pişman etmek

ökünç : pişmanlık

öp- : öpmek

öpke : 1. akciğer; 2. öfke

öpkeçi : kızgın, öfkeli

öpkele-: 1. ak ciğerinden vurmak;
2. öfkelenmek

öpkelig: öfkeli, kızgın

öpse- : öpmek istemek

öptür- : öptürmek

öpüş- : öpüşmek

öpüş : öpüş

öpügse-: öpmek istemek

öpürt- : içirtmek

öpüm : opum : yudum

öpül- : yudumlamak

öpün- : yudumlanmak

öpür- : yudumlatmak

öprüş- : yudumlamağa yardım etmek

öprül- : **obrul-** : çökmek, alçalmak

öç : öç, kin

öçlüg : öçlü, kinli

öçüt : öç, kin

öçeş : bahis

öç : oyunda, kumarda dikilen kazık

öçe- :düşmanlık beslemek, kin duymak

öçeş- : 1. düşmanlık duymak; 2. karşı koymak, direnmek; 3. kazmak

öçeş- : bahse girmek, bahis tutuşmak

öçüktür- : öçlendirmek, öfkelenlendirmek
öç- : sönmek
öçük- : sönmek
öçül- : sönmek
öçrüş- : söndürmek, teskin etmek
öçürgü : öçergü : içirgü :1. söndürücü;
2. at battanitesi

öd : zaman, devir, mevsim
ödki : zamanlık; zamana ait
ödle- : zamanlak, özlemek
ödleg : zaman
ödleg : öğle, öğleyin
ödsüz : zamansız
ödüş : devir, süre
ötlüm : devamlı

ög : anne
ögsüz : annesiz
ögdeş : aynı anadan doğan;bk. kañdaş
ögey : üvey

ög- : övmek
ögdil- : övülmek
ögdi : övgü
ögdilig: övgülü, övülmüş
ögdisiz: övgüsüz
ögdir : mükafat
ögir- : sevinmek, neşelenmek
ögtür- : övdürmek

ögrünç: sevinç; sevinçli
ögrünçlüg : sevinçli
ögül- : övülmek
ögün- : övünmek
ögünç : övünç, övünme
ögüş- : birbirini övmek
ögüt- : övdürmek
öktem : övünçlü
ögse- : övmek istemek
ög:öge :olgunlaşmış hayvan; çok akıllı
ve ulusun büyüğü
ögele- : (<öge) : “öge” demek, saymak
ögündi : (<ögün-) : övülen (kişi)
ögrin- : (<ögir-): **örin-** : sevinmek
ögründür- : (<ögrün-) : sevindirmek
ögrünçlen- : (<ögrünç) : sevinç duymak

ögi- : öğütmek; (DLT ügi-)
ögit : öğütülen şey, tahıl
ögitse- : öğütmek istemek
ögüş- : **ögeş-** : öğütmek, çiğnemek
ögit- : **ögtür-** : öğütmek
ögür : sürü, grup, topluluk; arkadaş
ögürlüg: sürü sahibi; sürüye ait
ögürlen-: sürüleşmek, sürü haline
gelmek

öküz : (<Toh. okso) : öküz
öküzlenmek : öküz sahibi olmak

ögüz : nehir; (~Moğ. üyer)
ögen : dere
ögren : dere (yanlış akan?)
öl : nem, ıslaklık
öli- : nemlenmek, ıslanmak
ölige : nem, yaşlık
öliš- : nemlenmek
ölit- : nemlendirmek, ıslatmak
öllet- : nemlendirmek, ıslatmak
öleñ : çimen
öleñlig : çimenli

ölşe- : 1. gözü yaşarmak, ağlamak;
2. acıkmak?
ölşet- : gözünden yaş getirmek,
ağlatmak
(öles [ulas] köz : baygın ve güzel göz)

öl- : ölmek
ölüt : ölü
ölüt- : öldürmek
öltür- : öldür- : öldürmek
ölütçi : öldürücü, katil
ölütle- : öldürücü davranmak
ölüg : ölü
ölgüsüz: ölümsüz
ölügse-: ölümü, öldürmeyi istemek
ölüm : ölüm
ölümlüg : ölümlü
ölür- : öldürmek
ölürt- : öldürtmek
ölsik : ölecek

ölse- : ölmek istemek

öme : ziyaretçi, misafir
ömele- : ziyaret etmek
ömgen : **ömgün** : **öñmen** : köprücük
kemiği; şah damarının iki
tarafındaki
öñüç : gırtlak, nefes borusu

öñ : ön
öñdün : önce; önceden
öñdüñki : önceki; öñdeki
öñdürti: öñe doğru, ileriye
öñed- : öñe gitmek, öñe doğru hareket
etmek
öñik : 1. küçük öñ?; 2. diğere, başka
öñiklen-:(<**öñik**) : zülüflü olmak, takma
saç takmak
öñre : öñe; öñde
öñreki : öñdeki
öñür : etek, elbise eteği
öñdi : kanun; adet
öñe- : **öñeyü** :**öñayü** : bk. oyna-

öñ : renk
öñlen- : renklenmek, boyanmak
öñsüz : renksiz
öñlüg : renkli

öñi : öñin : ögin : ögün : başka, ayrı
öñeyük: özel, bir şeye veya bir kimseye
ait olan

öñ : (üñ) : boş, تنها, çöl
ör : yükseklik; yüksek yer; yüksek,
ör : elbisenin koltuktan aşağı bel
kısmı
ör- : yükselmek
öre : kötü, harap, yıkık
örgü : örgüç : hörgüç, kambur
örgüçlen-:kamburlaşmak,
yuvarlaklaşmak; dalgalanmak
örge- : yükseltmek, yükseğe koymak
örgin : taht (~orkun?)
örki : yüksek, yüce
örit- : yükseltmek
örtür- : yükseltmek; büyütme,
beslemek
örü : yukarı
örüki : yukarıki, yukarıdaki
örle- : yükselmek, yukarı çıkmak
örlen- : yükselmek, tırmanmak
örlet- : yükseltmek
örmen : şişman
örüle- : örele- : yükselmek
örün- : yükselmek, kalkmak
örüş- : birlikte yükselmek, kalkışmak
örüş : yükseliş
ördek : ödürek : evrek : ördek; kaz

örletiş- : (<örlet-) : birbirini rahatsız
etmek?

ör- : örmek
örge : urgan
örgüç : (>örçüg) : dokuma aleti
örgüçlen- : saçları örülmüş olmak
örk : çılıbır, yular, otlatma ipi
örük : örülü nesne
örüklüg: örülü, örülmüş
örme : örgü, örülmüş, örülü
örmek : örülmüş giyecek
örül- : örülmek
örüm : örgü
örümçek: örümcek
örüş- : birlikte örmek, örmeğe yardım
etmek
örkle-(<örk): bağlamak; yular takmak
örükle- : örekle- : ürükle-: bağlamak;
birleştirmek
örgesün : (F): diken
örlem : (<örle-) : bk. örle-
ört : alev
örtlüg : ateşli, alevli
örte- : yakmak
örtel- : yakılmak, ateşe verilmek
örten- : yanmak, tutuşmak
örteş- : birbirini yakmak
örtet- : yaktırmak

ört- : örtmek, kapamak, gizlemek

örtgüsüz: gizli olmayan

örtgün: örtülü şey; saman yığını,
harman

örtmen: çatı, dam

örtüg : örtü

örtüglüg: örtülü, örtülmüş

örtül- : örtülmek

örtün- : örtünmek

örtüş- : örtüşmek

örüg : dinlenme; dinlenmiş, sakin

örüglük : (<örüg) : durgunluk, sakinlik

örge- : (<örge-) : dinlenmek, nefes
almak; emilmek; doymak;
batmak, gömülmek

ös- : büyümek

ösür- : yükseltmek

östik-:üzdük-: istemek, arzulamak

ösne- : benzemek

ösnet- : benzetmek

ösügle : (?F) : (<*ösüg): **osugla-** : hile
ile kilit açmak

osug : bir şeyin bir şeye değişmesi; bir
şeyin başka bir şeyle
karşılanması

öşer- : açlıktan gözü kararmak

öşün : omuz, sırt; kürek kemiği

öt : öd : acılık; öd kesesi

öt : (<ö-t) : öğüt

ötle- : öğüt vermek, tavsiye etmek

ötlük : öğüt, tavsiye

ötgünç: hikaye, öykü

ötür- : hatırlatmak, düşündürmek

ötüg : istek, rica

ötügçi : arzuhalci

ötün- : yalvarmak, rica etmek

ötünç : yalvarış, yakarış

ötüglüg: ricacı

ötgün- : (<ötüg) : **öykün-** : anlatmak;
taklit etmek?

öt- : geçmek

ötgür- : **ötür-** : geçirmek

ötgürü : **ötürü :** **ötrü :** dolayı, ötürü

ötgürüş- : **ötrüş-** : geçmek, geçişmek,
birlikte geçmek

ötse- : geçmek istemek

ötüş : yol; damar

ötürük: ishal

ötgürgü : ishal ilacı; ishal temizleyen

ötrüm : (<ötür-) : müshil ilacı

ötrüş- : (<ötür-) : göndermek, karşılıklı
göndermek

ötrük:(<ötür-):kurnaz, hilekar,
güvenilmez, yalancı

ötüg:(<öt-):1. keskin, bilenmiş:edü/ödü;
2. defa, kere; 3. ishal, kusma; 4. geçmiş

öte- : öde- : ödemek

ötek : borç

ötekle- : borç ödemek

ötel- : **ödel-** : ödenmek

ötnü : ödünç, borç

ötenç : **ötünç** : ödenç

ötekçi : borçlu, ödeyici

ötki : (<öte-?) : bedel, karşılık, ücret

ötmek : ötmek (kuş)

ötgek : öksürük

ötrül- : öttürülmek

ötür- : **öttür-** : öttürmek

ötül- : bk. (EDPT 54)

öyük : taş anıt, höyük

öyük- : iz bırakmak?

öyük : bataklık(quicksand)?

öz : öz, ruh, iç, kendi

özge : başka

özek : öz, çekirdek, merkez, özök

özekle- : **özekte-** : lambaya fitil takmak,
sobaya odun atmak, ateş
yakmak

özle- : bir şeyin çekirdeği, merkezi
olmak; özlemek

özne- : isyan etmek, kendi merkezi
olmak; küstahlık etmek

özlük : kişilik, şahsiyet; egoizm;
varlık, hayatiyet

özlüg : hayat ışığı olan, canlı

özüt : ruh

özütlüg: ruhlu, vücuttan ayrılmış ruhu
olan?

özirken- : beddua etmek; küfretmek?

öz : dere, vadi

özi : vadi

özek : küçük vadi

özen : bir şeyin kalbi veya merkezi

2.7 Uu

uçuz : kolay; ucuz

uçuzla-: ucuzlamak

uçuzlan-: ucuzlaşmak

uçuzluk: ucuzluk

uç : uç, kıyı, kenar

uçlug : sivri, keskin

uç : kalça, sağrı

uçlan- : sivrileşmek

uçun : için : için

uçsuz : uçsuz

uçuk- : sona ermek, bitmek

uç : kalem yapılan ağaç

uç- : uçmak

uçar : uçar, uçan, uçucu

uçruş- : uçurmağa yardım etmek

uçrug : saç

uçur- : uçurmak

uçursa-: uçurmak istemek

uçguk : **uçuk** : (<uç-) : uçuk, nezle,
soğuk algınlığı, dumağı

uçrug : uçuran; uçurucu

uçruglug : (<uçrug) : bk. uçrug-

ud : boğa, öküz

udçı : **uyçı** : **uyçu** : öküz

udla- : öküz gibi olmak

udluk : **uyluk** : uyluk kemiği

ud- : **uy-** : **uz-** : izlemek, takip etmek

udlaş- : birbirini izlemek

udut- : izletmek?

udula- : izlemek

udun- : izlemek, takip etmek; uymak;
itaat etmek

uduntur- : itaat ettirmek

uduz- : izletmek, takip ettirmek;
liderlik ve rehberlik etmek

udlat- : izletmek, takip ettirmek

udmak: hizmetçi, uşak; çırak; uyan

udmaklan- : uşak sahibi olmak

uduş- : **uyuş-** : uyuşmak, birleşmek

uduşur-: **uyuştur-** : uzlaştırmak,
peş peşe gitmek

udug:(<ud-) : itaat, boyun eğme; hizmet

udugçu : (<udug) : hizmetçi

u : uyku

usuz : (<u): uykusuz

udı- : uyumak

udık : uykulu, uykuda

udıkla-: uyuklamak

udın- : uyumak

udısık : uyku

usrık : uykucu

udış- : **uyuş-** : uyumak; uyuşmak

udukluk: gaflet

udit- : uyutmak

uditma : uyutulmuş peynir

ugut : maya

uglit- : arttırmak

uguk : çizme

ugul- : ovulmak

ug : çadırın kaburgası; çadırın üst köşelerinden her biri

uyuglug : (<**ug**) : kemerli (muhtemelen uglug yerine yanlış yazılmış)

uhşa- : uyumak (at)

uyaz : **ivez:üvez:**sokucu böcek çeşitleri; övez, bir çeşit sinek

ugur : zaman, sebep?

ugra- : niyetlenmek; belirlemek; uğramak, karşılaşmak

ugrağ : gaye, amaç, niyet

ugraklat-: niyetlenmek; uygun zamanı seçmek

ugral- : uğranmak

ugrat- : karşılaştırmak; rastlamak

ugramsın- : uğruyor gibi yapmak?

ugurla : uğurlamak

ugurlan- : uğurlanmak

ugurlug: uğurlu

uguş : oymak, aile, boy

uguşlan- : oymağı olmak

uguşlug: oymaklı

uk- : anlamak

ukıt- : anlatmak, açıklamak

uksa- : anlamak istemek

uktur- : anlatmak, açıklamak

ukug : anlayış

ukul- : anlaşılacak

ukun- : anlamak, bilmek

ukuş : anlayış

ukuş- : karşılıklı anlamak

ukuşlug : anlayışlı

ukuşsuz: anlayışsız

ukruk : kement

ul : temel, esas

uldañ : (**ulduñ**) : taban

ultuñlug : (<**ultuñ/uldañ**) : tabanlı, tabanı olan ayakkabı

ula : yer, sınır belirten ağaç kümesi
ulug : ulu, büyük
ulgad- : büyümek, ulaşmak
ulugla- : ululamak, büyük yapmak veya saymak
ulugluk: ululuk
ulugsa- : ululanmak
ulugsın- : ulugsun- : büyüklük taslamak
ulugsıg: kendini beğenmiş, mağrur

ulun : ince sopa, ok gövdesi,
temrensiz ok
ulunlug: temrensiz, yeleksiz okları
bulunan
ulnat- (<ulun) : ucu kırılmış oku
onartmak; altını üstüne
getirerek tamir ettirmek,
çevirtmek

ula- : tamir etmek; birleştirmek
ulağ : birleştirilmiş, bağlı
ulal- : birleştirilmek, bağlanmak
ulan- : birleşmek, birleştirilmek
ulam : birleştirme; devamlı
ulaş- : birleştirilmek
ulat- : birleştirtmek
ulayu : devamlı; ve
ulağ : binek atı
ulatu : ve, ve dahi

ular : erkek keklik
ularlıg : kekliği bol olan
ulı- : ulumak
ulış- : birlikte ulumak
ulıt- : ulutmak
ulın- : (<ulı-) : usanmak, bıkmak;
kıvrılmak, eğrilmek
ulıt- : katlamak
ulınç : (<ulın-) : kıvrımlı, eğri büğrü
ulınçig : (<ulın-) : bükülmüş, eğri, eğri
büğrü

ulus : ülke, il; halk

um- : ummak, beklemek
umdu : şiddetli istek, arzu, rica, ümit
umduçı: dilenci
umdur- : umdurmak
umdusuz : ümitsiz
umug : umulan şey
umugsuz: umacak, bekleyecek bir şeyi
olmayan
umun- : istemek, ummak, beklemek
umunç : ümit
umunçlug: ümitli
umunçsuz: ümitsiz
una- : memnun olmak, uygun bulmak,
onaylamak
unat- : memnun etmek
unıt- : unutmak
unaş- : uyuşmak

ur- : vurmak
uruglug : vurulmuş, yaralı
ursa- : vurmak istemek
ursuk- : vurulmak
urtur- : vurdurmak
urul- : vurulmak
urun- : vurunmak, dövünmek
urunçak : deposite, güvence, rehin
urundi: vuruşma, mücadele
uruş- : vuruşmak
uruş : vuruş, dövüş
urug : (<ur-) : vuruş, dövüş
uruñut: komutan

urunç : örünç : rüşvet

urı : derin vadi

urug : tohum, çekirdek
urugla-: ekin ekmek, tohumlamak;
üretmek, çoğaltmak
uruglan-: tohumlanmak, eki ekilmek
uruglug: iyi cins, soylu
urugluk : tohumluk
urugsırat- : tohumsuzlaştırmak, soyunu
kesmek
urugsuz: soysuz, kötü
urı : oğul, erkek çocuk
urılan-: erkek çocuk sahibi olmak
urt : 1.iğne gözü,iğne deliği,
iğne yurdu; 2.zehir, ağı

uruk : **ukruk(?)** : ip, organ
uruklug : (<uruk) : ipli
urukluk: ip yapmak için hazırlanmış
us : akbaba
usla- : akbabalaşmak
us : akıl, anlayış
us- : düşünmek, sanmak
usla- : anlamak; anmak
uslug : akıllı, ileri görüşlü
usiç : övgü? ~oy

us- : susamak

usak : susuz, susamış

usıt- : susatmak

usuk- : susamak

uşal-:(<uşa-<uvşa-):ufalanmak,
kırılmak, parçalanmak

uşakla- : (<uşak<uvşak) : 1. ufalamak,
kırmak; 2. dedikodu etmek,
iftira atmak

uşakçı: (<uşak<uvşak) : dedikoducu

uşaklık: (<uşak<uvşak) : çocukluk,
çocukça davranma

ut- : kazanmak

utlı : mükafat

utlılg : şanslı

utlîsiz : şanssız

utuş- : kazanmak

utsuk- : kaybetmek

utuz- : kaybetmek

udu : tepe, yığın

utru : (<***utur-**) : karşı; kıyı; ön; orta

utrulan- : **udurlan-** : yüz yüze gelmek,
karşılaşmak

utrunuk : (<**utrun-**) : karşı olan;
maruz kalan

utruki : (<**utru**) : **udurgu** : öndeki

utruş- : (<***utur-**) : yüz yüze gelmek,
karşılaşmak

utrun- : (<***utur-**) : karşı olmak, karşı
gelmek, direnmek

***utur-** : ***utır-** : karşılaşmak

uv- : ovmak

uvun-: **uvan-:** **ufan-:** ovunmak,
ovulmak; ufalanmak

uva : bk. uv- (pirinçli bir yemek?)

uvudî : ovulmuş ya da doğranmış olan?

uvuş-: **oguş-:** **ovuş-:** ovuşturmak,
doğramak

uvuş : lokma?

uvşak : **uyşak** : uşak : ufak

uvşa- : (<**uvuş**) : ufalanmak

uvşat- : ufalamak

uvul- : ufalanmak, parçalanmak

utgun : eğerin solunda kolanın
geçirildiği enli kayış

uvut: **uyat:** alçak gönüllülük,
çekingenlik, utangaçlık;
edep, haya

ud : **ut** : avret yeri

uvtan- : utanmak

uvutlug : utanmış

uvutsuz : utanmaz

uvutsuzluk : utanmazlık

uvutgar- : utandırmak

uvutlan- : utanmak

utanç: (<**utan-**<**uvtan-**) : utanç, utanma
duygusu

utun : değersiz; utanmaz, rezil

utunluk: değersizlik, rezillik, alçaklık

uy- : ovmak, sıkmak

uyul- : ovulmak, sıkılmak

uyma : uyuk : tulum

uytur- : ovdurmak, sıktırmak

uyuş- : ovmakta, sıkmakta yardım
etmek

uya : küçük kardeş

uya : kuş yuvası

uyala- : yuvalamak

uyad- : utanmak

uyadsılık : uyaduk : osayuk : utangaç

uyal- : utanmak

uyat : utanç; tevazu; sıkılğanlık

uz : usta, becerikli

uzan- : ustalaşmak, sanat sahibi olmak

uzkıya : ustaca, akıllıca

uzlan- : iyileşmek, düzelmek,
mükemmelleşme

kuzluk : ustalık; meslek

uza- : uzamak, uzunlaşmak

uzak : uzak

uzaklık : uzaklık

uzal- : uzanmak, uzanıp yatmak;
uzunlaşmak

uzan- : uzunlaşmak

uzat- : uzatmak; uzaklaştırmak,
sürüklemek

uzatı : uzun zaman için, uzun uzadıya

uzatıl- : uzatılmak, uzunlaştırılmak

uzun : uzun

uzunçı : sıkıcı, bitmek bilmez şekilde
çok konuşan

2.8 Üü

üç : üç

üçegü : her üçü, üçü birden, üçü birlikte

üçgil : üç köşeli, üçgen

üçleç : birleştirilmiş üç çubuk

üçlen- : üç olmak

üçrer : üçer

üçünç : üçüncü

üdig : (<ü-d-) : hırs, seks arzusu

üdiglig : (<üdig) : arzulu, aşık

üdlen- : (<*ü-d-, ödle-) : kösnemek,
erkek istemek

üdre- : üremek, artmak, çoğalmak

üdre- : (<üdre-) : üretmek, arttırmak

üdreş- : üremek, artmak

üdreg : artan, üreyici

üdür- : seçmek; ayırmak; bölmek

üdrüş : seçim

üdrüm : seçim

üdürt : seçim

üdrül- : seçilmek, ayrılmak

üdrüş : seçmede yardım ve yarış etmek

üdürtlüg : seçmeli

üdründi : seçilmiş

ügi : **ügü** : baykuş

üjek : (F) : **üjök** : harf, hece

üjekle- : **üjökle-** : hecelelemek, harf harf
okumak

ügri- : sallamak,oyalamak;beşik
sallamak

ügril- : sallamak,oyalamak;beşik
sallamak

ügriş- : beşik sallamaya yardım etmek

ügrit- : beşik sallatmak

ügrüg : beşik sallama

ügrümük : beşik sallamakta kullanılan
ağaç sap

ügür : darı

ügürlüg : darılı, darısı olan

ügürlük : darılık, darı yetişen yer

ügrügen : (<ügri-) : tohumları yenilen
bir bitki

üren : (F) : tohum; meyve; zürriyet, nesil

üyür : küçük tohum, darı, ak darı

ügre : çorba, erişte

***ü-ög-** : ük-?

ük- : yığmak

ükli- : genişlemek; çoğalmak, artmak

ükil : çok, pek

üklit- : arttırmak, çoğaltmak

üklün- : birbiri üzerine yığılmak

üklüş- : birbiri üzerine yığılmak
ükme : yığın, küme
ükmek: yığma, toplama, koleksiyon
ükül- : yığılmak, toplanmak
ükşür- : **üktür-** : **üydür-** : yığdırmak
üküm : yığın, küme
ükün : yığın, küme
üküş : **yüküş** : çok
üküşti : çok, sık sık
ükün- : bir araya gelmek, toplanmak
üküşle- : çoğaltmak, arttırmak
ükse- : yığmak istemek
ükek : kutu, sandık; tabut; terazi
kefesi; burç
ükeklik : tabut veya sandık yapılan ağaç
ükeklig : burçlu kale
ükekle- : sandık yapmak; burç yapmak
ükmeklen- : (<**ükmek**) : küpe takmak

üle- : üleştirmek, parçalara bölüp
dağıtmak
üleş- : üleşmek
ület- : üleştirmek
ületü : **alatu** : ipek mendil
ülgü : ölçü, tartı aleti, terazi kefesi;
ölçme, tartma
ülgüle- : ölçmek
ülgülüg: ölçülü; yakışık, uygun

ülgülençsiz : ölçüsüz, ölçülemez olan
ülgüsüz: ülgülençsiz : ölçüsüz
ülüg : 1. parça, bölüm; 2. pay, hisse,
nasip: **ülüş**
ülüglüg: 1. parçalı; 2. nasipli; iyi talihi
olan
ülügsüz: şanssız, talihsiz
ülüş : parça, kısım, bölüm
ülüşlüg: parçalı, kısımlı
ülker : süreyya takım yıldızı
üm : pantolon
ümlüg : pantolonlu
ümleş- : pantolon giymek, giyişmek?
üzmük : 1. eyerin ön ve arka tarafları,
uçları; 2. kısa ip uçları
ün : ses
ünde- : seslenmek, çağırarak
ündeş- : birbirini çağırarak
ünlüg : sesli; meşhur, ünlü
üñ- : delmek, kazmak
(bk. **üş-**, **öt'ten** ayrıdır)
üñür : delinmiş; in, mağara
üñür- : (<**üñ-**) : kırılmak
üñüş- : (<**üñ-**) : yırtılmak
üñül- : (<**üñ-**) : oyulmak

ün- : çıkmak; yükselmek
üntür- : çıkarmak; yükseltmek
ünüş : bitki, ekin

üple- : **üpte-** : (<üp/üv) : yağmalamak
üplet- : (<üple-) : yağmalatmak
üpleş- : birbirini yağmalamak

üpgük : ibibik kuşu, übük kuşu, hüdhüd

ür : uzun zaman, çok eski geçmiş zaman

ürlüg : ebedi, sonsuz

ürlüklüg: (<*ürlük<ür) : ebedi, ezeli

ürlüksüz: (<*ürlük) : geçici

ür- : **hür-** : esmek, üflemek

ürül- : şişmek, kabarmak

ürüş- : birlikte üflemek, şişirmekte yardım etmek

ür- : **hür-** : **ürü-** : havlamak

ürk- : ürkmek, korkmak

ürkit- : ürkütme, korkutma

ürkil- : ürkülme, korkulma

ürkün : ürkün, panik

ürkünç: ürkün, korkunç

ürküş- : panik içinde koşuşma

***ürpe-** : ürperme, titreme, dağılma

ürpek : tüyleri dağılmış, dağınık

ürper- : ürperme

ürpeş- : tüyleri ürperme

ürpet- : dağıtma(saç,vs.)

ürüñ : beyaz, ak

ürüñer- : (<ürüñ) : beyazlaşma, aklaşma

ürñek : (<ürüñ) : kireç

üst : üst, tepe

üste- : eklemek, arttırmak

üstel- : arttırılma, büyütülme

üstek : fazlalık; üstelik

üstem : eklemek; ekleyiş

östeñ : üstün?

üster- : karşılık vermek, karşı olmak

üsk : kat, huzur, ind, nazd; yan

üstün : üstte, üstteki

üstünki : üstteki, yukarıdaki

üstürki : üstteki, yukarıdaki

üş- : üşme, üşüşme, bir araya gelme

üş- : eşme, delik açma

üşe- : eşme, kazma; arama için yer vb. şeyleri eşme

üştür- : deldirme, çentirme

üşet- : (<üşe-) : ufaltma

üşel- : aranma

üşeñ : (<üşe-) : düz

üşi- : üşümek

üşik : donmuş, soğuk; buz

üşikle- : dondurmak

üşüt- : **üşit-** : üşütmek; soğuk
algınlığına tutulmak

üşkür- : ıslık çalmak; kışkırtmak

üşkür- : hatırlamak

üşkürt- : hatırlatmak

üt : **üd** : delik, çukur; bk. eteç, eteçlik,
etlük

üdlüg : **etlüg** : delik, yarık, çatlak

ütleş- : **üdleş-** : (<üt) : 1. delinmek,
parçalanmak; 2. Savaşmak

üt- : kavurmak, ateşte yakmak,
ütülemek

üti- : ütülemek

ütüg : ütü

ütül- : kavrulmak, dağlanmak

üz : sağır; kırg. ez : sağır

üz : şişman; yağ; yapışkan çamur

üzlüg : yağlı

üzlen- : yemekte yağın üste çıkması,
kabarması

üz- : yırtmak, koparmak, parçalamak

üzlün- : kopmak

üzlünçü : bitiş, son; bitirici

üzlünçülüg : sonlu; sona erdirici

üzlüş- : birbirinden ayrılmak, dağılmak

üzmele- : çekiştirmek

üzse- : yırtmak istemek, koparmak
istemek

üztür- : yırttırmak, kopartmak,
parçalamak

üzük : kopmuş, kırılmış, yırtık

üzüklük : ayrılık; ara, duraklama

üzüksüz : devamlı, aralıksız

üzül- : yırtılmak, parçalanmak

üzüm : yırtma hareketi, kopartma
hareketi

üzüş- : birbirini koparmak, birbirini
parçalamak

üz : (~üz-‘in emir şekli) : bk. buz-

üzümlün- : üzümlemek

üze : üzere, üste, üstte

üzeki : üstteki

üzeliksiz : en yüksek, daha yukarısı
olmayan

üzele- : bir şeyin üzerini sıyırmak

üzelen- : üzerine gitmek, saldırmak

üzeñü : üzeñgi : üzengi; bk. çuv. yarana

üzütle- : cimrileşmek

üzütlük : cimrilik

2.9 Bb

ba- : bağlamak

batur- : bağlatmak

bağ : (<**ba-**>) : bağ, bağcık, ilmik

bağda-: çelme takmak; ayaklar çapraz
oturmak

bağdaş: bağdaş

bağdat-: çelme taktırmak

bağlıg : bağlı

bağla- : bağlamak

bağlat-: bağlatmak

bağlan-: bağlanmak

bal- : bağlanmak

ban- : bağlanmak, bağlanılmak

bağış : bağış

bağışla-: bağışlamak

bağışlan-: bağışlanmak

bağışlal- : bağışlanmak

bakan :bukulu, halkalı

bakan : halka, toka

bakanlıg: halkalı, tokalı

bakañak:bakayak:(<**baka**>):at
tırnağının ortasındaki et
parçası

batga : (F) (<Syriac. Petka) : külah

yapmak için üzerinde yün veya
keçe kesilen tahta

baça- : oruç tutmak

baçak : oruç

baça : hata, kusur?

baçasız: hatasız, kusursuz

bé : kısırak

beçel :sünnet edilmiş kadın veya
erkek; iğdiş edilmiş hayvan

baçal : **bıçal** : bk. beçel

be : (onomatopoeic 'yansıma') bele- /
mele-

bele- : (<**be**>) : melemek

bıç- / **biç-** : kesmek; bk. üz-

bıçak : bıçak

bıçgak:buçgak:kesilmiş şey;
bucak, köşe

buçgaksız : köşesiz, bucaksız

buçgaklan-:bucaklanmak,köşeli
olmak, köşelenmek

bıçgıl :el ve ayaktaki çatlak;
yer yüzündeki çatlak

bıçguk : makas
bıçığ : **bıçgas?** : anlaşma?
bıçıl- : biçilmek, kesilmek
bıçılğan : **bıçıl**: kesik, yarık, çatlak
bıçım : kesim (elbise); biçim, şekil
bıçın- : biçinmek, biçilmek
bıçış : kesim, parça
bıçış- : birlikte biçmek
bıçma : biçme; biçim
bıçtur- : biçtirmek
bıçuk : kesim; yarım> buçuk
buçgu : bıçkı, testere
bi : bıçak
biçekle- : bıçakla kesmek
biçeklen- : kendisini kesmek
beçkem : **berçem?**: savaçının giydiği topuz; tuğ
bibli : (F): pipili, uzun biber
biz : biz
bu : bu
buntağ: bunun gibi, böyle
bunça : bunca
munu : bunu
munçulayu : bu biçimde, böyle

bu : buhar
bug : bus

bedü- : büyümek
bedük : büyük
bedüt- : büyütme
bedükle- : büyütme; büyük saymak
bedüklentür- : büyütme
bedüklük : büyüklük
bedüttür- : büyütme, büyüttürmek
bıdık : bıyık, mıyık (Fars. Burut>Tü. murut, murt); bışık/moşuk
"kedi" ~bıyık?

bod : boy; kavim
bodsuz : boysuz
bodlug : boylu
bodun : boylar
bodunlug : boylu, kavimli

bodrak : **botrak** : (<**botra-**) : yayılmış, dağılmış; dayanıklı, kuvvetli
butarla- : (<**buta-/butı-**) : parçalamak, yırtmak

bedu- : boyamak
***bod** : renk, boya
bodug : boya
boduglug : boyalı
bodut- : boyatmak
bodul- : boyanmak, boyanılmak

bodü- : bağlamak, ilişirme
bodul- : bağlanmak, iliştirilmek
bödi- : (>Moğ. **böci-**) : oynamak,
dans etmek
bödüt- : oynatmak
bödüş- : **biyiş-** : birlikte oynamak
bödig : oyun, dans
badram: (F) : (<Fars. **badram**) : neşe,
sevinç; bayram

bud- : soğuktan ölmek, donmak
buduş-: soğuktan çatlamak, yarılmak
budut-:soğuktan öldürmek, dondurmak

budursın:buldurcın:buyurecın:bıldırcın

butar:(F):hasır dokumasında
kullanılan ip

bağ: (F) : bahçe

bağatur: (F) : yiğit, korkusuz
baklan : küçük ve toplu kuzu;
(**şişek/tişek:** baklan kuzu)

bağşı : (F) : (Çin. **po-shih/bak-şi**) :
bahşı
bağşılık : bahşılık

bakçan : (F): (<Çin. **mo ch'an**) : sessiz
düşünme, tefekkür

bağır : ciğer, kara ciğer

bağırçak : eşeğin semeri

bağırık : açlıktan ciğerleri yapışmak?

bağırlık : yürekli

bağırdak : **bağıldak** : **bokurdak**

bağna : (F) : merdiven basamağı

bağnalık: merdivenli, basamaklı

bağram : (<?bugra- “çentmek”) :
1.çentikli, tırtıklı; 2. geniş ve
büyük
(bağram kum : geniş ve büyük kumluk)

beg : bey

begle- : bey yapmak

beglen-: evlenmek, kocaya varmak

begsik : beyimsi, bey gibi, beye yakışır

begrek : beyimsi, bey gibi

begimsin- : bey gibi davranmak

beğed- : bey olmak

begeç : küçük bey (< beg eçesi?)

begni : (?F) : bira, boza~? (Lat., Grek.
beer; Fars. şıra, Mac. şör)

bigi : bk. kib

bog- : boğmak, boğazını sıkmak
bog : bohça, çıkın, demet
boguş- : boğuşmak
bogla-:(~? bağla-):bağlamak, dürmek,
bohçalamak
boglat- : bağlatmak
bogundı : mesane, sidik torbası
bogun- : boğulmak, boğazı sıkılmak
bognak: boğulmuş; boğucu; tufan, sel,
girdap
bogun : bogum : bogım : düğüm
boğmak:boğaz düğmesi, yaka
düğmesi; gerdanlık
boğmakla- : düğmelemek, iliklemek
bogmaklan-:düğümlemek,
ilmiklemek
boglun-: boğulmak; boğazlanmak
boğlan-: bohçalanmak, bağlanmak
bogtur-:boğdurmak, boğazını sıktırmak
boğul- : boğulmak; boğazı sıkılmak

bogrug: tulum ve benzeri kaplardaki
girinti ve çıkıntı

bogrul :bıgrıg :bıgrı: tulum, torba

bohsuk: kelepçe, bukağı

bohsa- : (<*bogza-< bogaz) : kabul
etmemek; zorla yapmak

bohsat-: dik başlılık etmek

bohsuklan-:bukağılanmak,zincire
vurulmak

boguz : bogaz : boğaz

boguzla-: boğazlamak

boguzlan-: boğazlanmak

bogozdak: bağırdak

bohsa- : *bogza- : boğazlanmak?,
zorlanmak, ağlamak

bög- : toplamak, bir araya getirmek

bögül- : bir araya getirilmek, bent
yapılmak, set çekilmek

bögün-: bir araya gelmek, toplanmak;
(su) yükselmek

bögüş- :set yapmakta, set yapıp su
toplamakta yardım ve yarış
etmek

böglün-:bir araya getirilmek, toplanmak

bögüş : (bög?, bögü?):toplanış,
birikme, yoğunlaşma

bögtür : (<*bögüt-) : su toplanan yer,
çukur, vadi; bk. Kaz. bökter

bogay : (<*bogañ) : alçaklık

edizibogaysı : yükseklik ve alçaklığı

bügdele- : (<bügde) : hançerlemek

bügte : saygı, hürmet

bügteçi: saygılı

böğü : hakim, bilge
bögülüg : büyü, mistik
bögüle-: büyülemek, büyü yapmak
bögülen-: büyülenmek, sihirli hale
 gelmek
bög : zehirli örümcek, tarantula; bir
 çeşit örümcek, böy
böke : büyük yılan

bögür : böbrek; böbreklerin bulunduğu
 yer
bögreg:(<bögür+dim.):**böyrek**: böbrek
bögrül : boynunda aklık olan, benekli
bögürle-:böğrüne vurmak
bökseg: sandığın üst kısmı, vücudun
 belden yukarı kısmı
bökseglen- : göğüslenmek, göğüsleri ve
 memeleri büyümek

buga : boğa
buka : boğa
bukat- : bukad- : boğalaşmak

bugra : hayvanın erkeği; boğa; aygır;
 erkek deve
bugralık : deve damı
bugralan- : buğralaşmak, aygırlaşmak
bugrağur:(<bugrağū):saldırganlaşmak
bugra-:ağaçta kertik kертmek,
 doğramak

bugruş- : (<buğra-) : ağaç yontmakta
 yardım ve yarış etmek
bugurda : kıvrırcık (saç)
buturgak : bitrik : tuturgak : pıtrak
bognaklan-: parçalanmak

bak- : bakmak
bakıg : bakış
bakış : bakış
bakıl- : bakılmak
bakın- : bakınmak
bakış- : bakışmal
bakıt- : baktırmak

buhı : pişmiş buğday ile badem içi
 üzerine süt ve bal dökülerek
 yapılan yemek
buhsum : boza, bira
bujın : (F) : harbak, çöpleme

baka : bakku : kurbağa
bakaçuk : küçük kurbağa

bakır : bakır
bakırlıg : bakırlı

bekmes : pekmez

bakır- : bağırmaq, böğürmek
bakra- : **bakur-** : bk. bakır-
bek : pek, katı, sağlam
bekü- : pekleşmek, katılaşmaq
beklik : katılık
bekle- : bağlamak; sağlamlaştırmak;
beklemek
beklet- : bağlatmaq
beklen- : katılaşmaq
bekleş- : birlikte beklemek
bekriş- : katılaşmaq
beksiz : asılsız, esassız; çürük
beküş- : katılaşmaq
bekiz : (<Fars. **pakize**) : açık, doğru
beklel- : beklemek, bekleşmek
bekrü : katı; katica, sertçe; sağlam
beküt : emin, sağlam
bıkın : böğür, boş böğür

bok : 1. yeşil toprak, küf; 2. bok,
gübre
bok : (yansıma) : düşme sesi, pat
bokla- : küflenmek; lanet etmek; sıçmaq
bokdam : gübre
***bañak** : gübre

bok- : bükmek, dürmek
bokun- : bağdaş kurmaq
bokul- : çapraz hale getirilmek
bokuklug:(<**bokuk**):tomurcuklu;
guatırlı (kimse)

bokulan- : tomurcuklanmaq
bokur- : (<**bok-**) : indirmek
bokun : (**bodun bokun**) : halk
bokunlug : halklı
bokursı : sapan demiri
bukaç : su kabı
bukağ: bukağı, ayak veya el kelepçesi
bukağucu : gardiyan
bukağulugçı : gardiyan
bukağulug : bukağılı, kelepçeli
bukra- : **bukrı-** : hayvanın sıçraması,
camışlık etmesi

bük : köşe
bük- : bükmek, eğmek
bükül- : bükülmek, eğrilmek
büküş- : bükmekte yardım ve
yarış etmek
bükşül-:(<**büküş-**) : çatlamak, yarılmak
büküt- : bükürmek, eğdirmek
büklün- : bükülmek, eğrilmek
büküm : ağıl; yumak, çile
bükri : (<***bükür-**) : bükülüş, büğrü,
eğri büğrü, yamuk

bük : tomurcuk
büken:bükin : 1. zayıf, güçsüz; 2. kısır;
3. karpuz, hint kavunu
büktel : orta boylu insan; arkası yassı,
oturamaklı (at)

bal : (F) : bal; bk. mir

bala : kuş yavrusu

balala-: yavrulamak

baldız : baldız, karının kız kardeşi

baldır : mevsimin başında doğmuş kuzu

baldır: evlat(baldır oğul : üvey oğul;
baldır kız : üvey kız)

bıldır : geçen yıl

balık : şehir

balıklan-: şehir ve kale haline gelmek

balık : çamur

balıklan-: çamurlanmak

balıklıg: çamurlu

balçık : çamur

balık : balık

balıkçı: balıkçı

balıkçım: balıkçıl kuşu

balıklıg: balıklı, balığı bol olan

balıklan-: balıklı olmak, balıkla dolmak

balıkxa-: balık istemek

balıg : yara

balık- : yaralanmak

baltır : baldır

balu : (yansıma) : balu balu : ninni

bulguna : (F) : ılgın ağacına benzer ve
develerin yediği bir ağaç,
malguna

balbal : balbal taşı

baltu : balta

buldur : (yansıma) : buldurbuldur :
güldür güldür

bulañ : (<Çin. pu lang) : veranda, taraça

bél : bel

béle- : belemek, kundaklamak

bélel- : belenmek, kundaklanmak;
bulaşmak, ıslanmak

béleg : sargı; hediye

bélegle-: hediye etmek

beliñ : ürküntü, korku

beliñle-: korkmak, ürkmek

beliñdek : ürkünç, korkunç

beliñçi : çok korkak, çok ürkek

beltir : iki veya daha fazla nehrin
birleşme yeri

bile- : bilemek

bilet- : biletmek

bilegü : bileği, bileği taşı

bilegüsüz : bileğisiz

bilek : bilek

bileklig: bilekli

bilezük : (<bilek yüzük) : bilezik

bilezüklen- : bilezik takınmak

bol: (<Ar. **balıya?**) : çok, fazla?

bol- : olmak

boluş- : birlikte olmak; (dat. ile)
olmakta yardım etmek

bolug : oluş, olma durumu

boluglug : oluşlu, elverişli, uygun

bolgusuz : oluşsuz, varlıksız, fakir

böl- : bölmek, parçalamak, ayırmak

bölek : bölük : bölük, kısım, parça

bölük- :bölünmek, bölükler haline
gelmek

bul- : bulmak

bulduk-: bulunmak

bulul- : bulunmak

bulun- : bulunmak

bulunç: kazanç, fayda, çıkar

bulunçsuz: faydasız, boş, elde edilemez

buluş : buluş, icat

buluş- : buluşmak, birbirini bulmak

bultur-: buldurmak, buluşturmak

bulduz-: buldurmak, buluşturmak

bula- : pişirmek, kızartmak

bulat- : pişirmek

buldunı : (F) : içerisine üzüm konulmuş
höşmerim

bulak : yassı sırtlı at

bulan : iri boynuzlu bir geyik türü

bulga- :bulamak, karıştırmak,
tahrip etmek

bulak : çeşme, pınar

bulganç : karışıklık

bulgak: karışıklık; karışık, bulanık

bulgan-: bulanmak

bulgama : bulamaç

bulgañuk : bulanık

bulgaş:(<*bulgağaç): karıştırma sopası

bulut : bulut

bulutlug: bulutlu

bulutsuz: bulutsuz

bulutlan-: bulutlanmak

bulutçulayu : bulut gibi

bulna- : zabtetmek, esir etmek

bulnat-: esir etmek, esir almak

bulun : esir, mahkum

buluñ : köşe; taraf, yan

buluñsuz: köşesiz

bamuk : (~Grek. **bombuh**) : pamuk

ban- : banmak, daldırmak

bandur-: bandırmak

banzı:(F):neferne, bağ bozumu sonrası
kalan neferne

ban:(<Çin. pan):ağaçtan yapılmış
yazı tableti

ban : (<Çin. wan) : on bin

bañ : (yansımā) : bangır bangır

bonçuk:monçak:monşak: boncuk

beñi : sevinç, neşe; bk. meñi

poçı : (<Çin. p'a tzu “ud, gitar”) : poçı
kopuz

béçin : (F) : maymun

buç: (yansımā) : **buçbuç** : kuşun
güzel ötmesi, şakıma

patır : (<Sanskrt. Patra) : kase, kadeh

***beñi** : beyin; (bk. bañak; me, miñe,
miñi, miñ, mıy, may;
Çuv. mime; beyin/banak/an)

Beñgü : ebedi

beñ : ben, benek

benek : benek; ben/öz/kend

beñiz : beniz, yüz

beñze- : benzetmek (ohşa- : yañza-)

beñzet-: benzetmek

biñ : bin

biñar : pınar, su kaynağı

boñ : (yansımā) : büyük, iri

bun : (<Soğd. pwn) : temel

buñ : üzüntü

buñsız : üzüntüsüz

buñad-:bunamak;üzülmek; bağlanmak

bun- : karışmak, bozulmak; bunamak,
kontrolunu kaybetmek

bün : kusur, eksiklik, suç, günah,
ayıp

büne- :kusurlu veya suçlu bulmak veya
olmak

bün : çorba

büñüz : boynuz

bar : var

barım : varlık, zenginlik, mal mülk

barımlık : depo, ardiye, kiler

barımlıg : varlıklı, zengin

barlıg : varlı, zengin

barça : bütün, hep

bar- : varmak, gitmek

barış- : birbirine gidip gelmek;

barışmak

barış : varış, gidiş; barış

barışlıg: varışlı, gidiş gelişli, barışık

barımsın- : gitmek istemek

barsa- : gitmek istemek

barın- : var olmak, hayatını sürdürmek,

geçinmek; sığınmak

bartur-: vardırmaq, götürmek

barıl- : varılmak, gidilmek

barkın: varıcı, gezgin

barıg : giden, gidici

barıgsa-: gitmek istemek

barıgsak: gitmek isteyen

bark : taşınabilir emlak, ev eşyası

barak : uzun tüylü köpek

barçın : (F) : ipek kadife

bére: (F) : uzunluk ölçüsü

bars: (F) : leopar

burslan : aslan ve kaplan

borsmuk: porsuk

bér- : vermek

béřiş : veriş

bért : verilen şey, vergi

bérgü : verilen, verilecek; borç; hediye

béril- : verilmek

bérim : vergi; borç

bérimlig : verimli

bérimçi: borçlu

béřiş- : verişmek, karşılıklı vermek

bértür-: verdirmek

bérigse-: vermek istemek

berge : (<Lat. virga) : kırbaç, kamçı

bergek- : (<berge) : kırbaçlanmak

berges- : kırbaçlamak istemek

bergelen- : kırbaçlanmak

berk : katı, sağlam, sert

berklig: katı, sağlam, sert; kapalı

berkit-: sağlamlaştırmak, sertleştirmek;

bağlamak

berkle-: beklemek; bir şeyi güvenilir

yerde tutmak, korumak

berklet-: korumak, muhafaza etmek

bert- : bertmek, incitmek

bertin-: bertilmek, incinmek

bertiş- : bertişmek, birbirini incitmek

bertü : yelek, ceket
bertülen-: ceket giymek

berü : beri, bu taraf; beriye
berüki : beriki, berideki
bérgerü : güneye doğru
bérye : güneye, güneyde
beryeke: güneydeki
berdin : güneyden
berdinki : güneydeki
birgaru:güneye

birkir- : burnundan hızla solumak
birkıg : atın veya eşeğin ürkmüş veya kızmış olarak burnundan soluyuşu

bir : bir
birtem: bir gibi, tamamen, bütün olarak
birinç : birinci
birer : birer
birle : ile
birgerü : bir yere doğru
birik- : birikmek, bir araya gelmek
birök : (<bir+ök) : eğer, fakat, nitekim
biregü : her biri, tek tek
biriki : bütün, hep
borça : (<bor) : bora gibi, fırtına gibi
borguy: üflenerek çalınan boru

borduz: (<orta Fars., Fr, Grek. parade, Ar. faliz, Fars. paliz) : sebze bahçesi; kavun dilimi

bugday: buğday

burçak: 1.burçak; 2. damla, dolu
burçaklan- : damlalaşmak, boncuklaşmak

bor : şarap
borcı : şarap satan veya yapan
borluk : şaraplık, şarap üretilen yer
borlukçı: şarap üreticisi
bart : şarap veya diğer sıvıları ölçme kabı

borba-: **boyba-** : karıştırıp dökmek, yüzüne gözüne bulaştırmak
borbaş : karışık; gevşek, uyşuk, atıl
borbağ: gevşek, tembel, uyşuk, haylaz
borbaş- : dolaşmak, karışmak
borbal- : dolaşmak, karışmak
borbat- : dolaştırmak, karıştırmak
borta : ince altın levha
bortala- : borta ile süslemek
bortalan- : borta ile kaplanmak

böri : kurt
börileyü: kurt gibi

börk : şapka, başlık; (şapka/kafa)
börkçi: şapkacı, şapka yapan veya satan

bur- : buhar salmak, güzel kokmak,
koku çıkarmak

burut- : kokularak yellenmek

burıg : pis kokulu

buruñ : ok atımı mesafe

burun : burun

burunduk : burun halkası

burunla- : buruna vurmak

burnaç: küçük testi

burçintur- : incitmek, eziyet vermek;
(burçı-/bert-i-/burk-ı-)

burhan: (<Çin. fu+han) : buda

bursañ : (<Çin. fo+seng) : budist
cemaat

burkur- : buruşmak, katlanmak

burkıt- : buruşturmak, kaş çatmak

burkı: buruşukluk, kırıksıklık

burkıg: buruşuk

bür : tomurcuk, gonca

bürlen-: tomurcuklanmak

bür- : katlamak, dolamak, sarmak;
burkmak

bürük : buruşuk, katlanmış

bürül- : katlanmak, kıvrılmak

bürme : katlanmış, dolanmış

bürüñ : dalgalı, bulanık su; dalga

bürün-: bürünmek, sarınmak, bir şeye
dolanmak

bürünçük : kadın örtüsü, baş örtüsü

büriş : kumaş veya derideki kıvrım

bürüş- : buruşmak, kırışmak

bürçek: pürçek, perçem, kıvrırcık ve
dalgalı saç

bürçeklen- : perçemlenmek

bürgüç: fırında ekmek çevirmeğe
yarayan kılıç biçimli tahata;
bk. evirgeç

bürt : kabus

büri : ok temrenindeki geçme vida

bürge : bürçe : büre : pire

bürgelen- : pirelenmek, öfkeden pire
gibi sıçramak

bürkür-: püskürmek, fişkirmek

bürkek: sprey

bürt- : dokunmak, değmek
bürtül-: dokunmak; okşamak
bürtüş-: ilişkiye girmek, birbirine dokunmak
bürtüglü:dokunmalı,değinilen; okşanan

bas- : basmak, ezmek; saldırmak, hücum etmek

basut : destek, yardım

basu : balyoz

basıt- :bastırmak,bastırtmak; saldırtmak, hücum ettirmek

bastık-: basılmak, ezilmek; saldırıya uğramak

bastur-: bastırmak

basıg : baskın, baskın yeri

basguk: dağ tepesi; baston; çekiç

basık- : basılmak, ezilmek; baskına uğramak

basımçı: baskıncı

basan : ölüm yemeği, yağ

basınç : baskı, eziyet

basın- : basılmak, ezilmek; hor görmek

basınçak: basımçak : basıcı, ezici, belalı, zahmetli; usandırıcı, rahatsız edici

basındur-: ezdirmek, bastırmak; eziyet çektirmek

basruk: basılmış, sıkıştırılmış; çadırın veya atın üzerindeki örtü

basur- : bastırmak, ezmek, sıkıştırmak

basış- : basmaya, sıkıştırmaya yardım etmek

basutçı: destekçi, yardımcı

basas : sonra; gelecek

basaki : sonraki, gelecekteki

basar : sarımsak?

basarlıg : sarımsaklı

basbal : bir bükümlük ip; bk. bistek

bistek : bistik : eğrilmek üzere atılmış pamuk ipliği, fitil, pamuk sümeği

bustulı : büstüli: (F) : kara pazı bitkisi

bısta : biste : (F) : tüccarı evinde konuk edip onun mallarını satan ve karşılığında 1/20 alan.

bös- : yerde sürüme, vurmak, dövmek

bösüg : şiddetli dayak

bösgeç : bösgel : çörek

bus : pus, sis

bus- : pusmak, gizlenmek, sinmek, saklanmak

busug : pusu

busuk-: pusuya düşmek

busugçı : pusucu

busanç : üzüntü

busan- : kederlenmek, üzülme

busandur- : kederlendirmek, üzme

busar- : puslanmak, sisle kaplanmak

busuş : üzüntü, keder

busuş- : birbirine pusu kurmak

busuşlug : üzüntülü, kederli, mutsuz

busuşsuz : üzüntüsüz, kedersiz

bas : pas

baş : baş

başçı : baş, lider; başçı, müdür, amir

başad- : baş olmak, lider olmak

baştinki : ilk, baştaki; birinci

başlağ : başlangıç

başlıg : başlı

başlık : başlangıç, başlık; başçılık,
liderlik

başla- : başlamak

başlat- : başlatmak

başlan-: başlamak; başlanmak;
gönderilmek

başak : başak, küçük baş; ok başı, temren

başakla- : temren takmak

başaklan- : temreni olmak

başaklıg: temrenli

baştak: başsız, lidersiz

başgıl: başında ak leke olan
hayvan?

başgan : başkan

başgar- : başlamak; rehberlik
etmek, yol göstermek

baş : yara

başa- : yaralamak

başlıg : yaralı

başıktur- : yaralamak

başla- : yaralamak

baştar : orak

başık : paşık: (F) : ilahi

büşinçek : (?F) : üzüm salkımı

başmak : ayakkabı, terlik

başmaklan- : ayakkabı veya terlik
giymek

béş : beş

béşegü : her beşi, beşi birlikte

béşinç : beşinci

béşük : beşik

béşiklig: beşikli, beşiği veya beşikte
çocuğu olan kadın

böşük : gerçek veya evlilik yoluyla
edinilen akraba

bış- : pişmek, olmak, olgunlaşmak

bışıg : olgun, yetişkin; olgunluk,
yetişkinlik

bışıgla- : pişirmek

bışur- : pişirmek; olgunlaştırmak

bışırıl- : pişirilmek

bışrun-: hazmetmek; benzetmek;

pişmek, gerçek bilgiyi

öğrenmek

bışrunul-: pişirilmek; hazmedilmek;

denenmek

boş : boş; serbest, kurtulmuş,

bağımlı olmayan

boşu- : boşanmak, kurtulmak,

bağımsızlaşmak

boşun-: boşanmak, kurtulmak,

bağımsızlaşmak

boşug : izin; bağış

boşlağ : boş, gevşek, serbest

boşluk : boşluk, serbestlik, bağımsızlık

boşlağlan- : kurtulmak, serbest hale

gelmek

boşgun-: boşanmak; kurtulmak

boşugu: boşanmış; kurtulmuş

boşunçsuz : affedilmez, bağışlanmaz

boşunla-: rahatlamak, huzur içinde

yaşamak

boşlun- : boşanmak, bırakılmak

boşut- : salmak, kurtarmak, bağımsız

kılmak

boşgun- : (<*boşgu-) : öğrenmek, bilgi

edinmek

boşgut- : öğretmek

boşgut : ders, öğrenim; yüksek bilgi

boşgutçı : hoca, öğretici, bakışı

boşgur- : öğretmek, ders vermek

boşgutlug : öğrenci, ders alan

boşgutlan- : öğrenci edinmek, öğrencisi

olmak

buş- : kızmak, öfkelenmek

buşı : huysuz, aksi

buşak : (<*buşgak) : kızgın, öfkeli

buşug : öfke, kızgınlık

buşur- : kızdırmak, öfkelenmek

buşrul : kızdırılmak, öfkelenmek

buşuluk : huysuzluk, aksilik

buşaklık : kızgınlık, öfkeli

bat : (yansıma) : tamamen; hemen

badar : **padar** : (yansıma) : patır patır

bat : hamur, tutkal, maya

batla- : **patla-** : kolalamak

bat : **pat** : değersiz, önemsiz, zararsız

bat- : batmak, inmek, alçalmak

batig : batış, batma işi, batım

batım : batma, batış

batıgık: bataklık yer, çamur; yıkanma
veya tuvalet yeri

batsık : batı

batruş-: birbirini batırmağa çalışmak

batır- : batırmak
batruş : bataklık, çamur
batıl- : batırılmak
batrak: (?F) : ucuna bir ipek parçası
takılan mızrak, flama, bayrak
batman: (<bat-) : "batan, batıcı",
hacim ölçüsü

badıç: (F) : asma çardağı
badıçlık?: badıçlıkyıgaç : asma
çardağı yapmağa elverişli
odun
bét : yüz
béd- : gözün zayıf görmesi
bediz : süs, boyalı süs eşyası
bedize-: süslemek
bedzet-: süslemek, süsletmek
bedizçi : süsleyici, ressam
bedizlig : süslü, resimli
bedizle- : süslemek

bit : bit
bitle- : bitlemek, bitlerini ayıklamak

biti- : yazmak
bitig : yazı; yazılı şey, kitap, yazıt
bitit- : yazdırmak
bitigüçi: yazıcı
bitigçi : yazıcı
bétkeçi : yazıcı

bitigü : yazı eşyası, yazacak
bitin- : yazmak, yazılmak
bitiş- : yazmakta yardım etmek
bitil- : yazılmak
bitiglig: yazılı
bitiglik : yazmaya yarayan şey, yazacak

bitrik : (<Fars. pistik "bızır") : şam
fıstığı, antep fıstığı
bitmül : uzun biber
bibli : pipili, sarmaşık
pitpiti : bitbül :bk. bibli
buda : (F) : meyan kökü

botu : bir yaşındaki deve yavrusu
botula- : tay doğurmak, sıpalamak

but : but
butı- : budamak, dallarını atmak
butık : budak, dal
butıkla- : budamak
butıklan- : budanmak
butla- : butlamak, butundan ısırarak
butan- : budanmak
butlug : butlu
butlu : bk. butlug

but : (F) : Buda; efendi; put

büt- : bütün olmak, tam olmak,
tamamlanmak; bitmek
bütüt : bütünlük, tamlık
bütgür- : tamamlamak, bitirmek
bütgü : bok
bütüş- : bitişmek, birleşmek
bütse- : iyileşmek, yaranın iyileşmesi
bütürü : tamamen
bütrüş-: bitirişmek, anlaşmak, ortak bir
düşünceye varmak
bütür- : bitirmek, karar vermek,
uygulamak, gerçekleştirmek
bütün : bütün, tamamen
bütünle- : tamamlamak
bütgüsüz : bitişsiz, sonsuz
büte : (<büt-) : çok; kısa zaman dilimi

bay : zengin
bayı-:bayu-:zengin olmak,
zenginleşmek
bayut- : zenginleştirmek, zengin etmek
bayağut : zengin tüccarlar
bayık : doğru, gerçek
buyan : (F) : uğur, saadet; değerli ve
faydalı iş, sevap
buyançı : övgücü
buyanlık : uğurlu, kutsal, değerli
buyansız : uğursuz, değersiz
buyanla- : değerli bulmak, değerli
kılmak; uğurlu saymak
buyur- : buyurmak, emretmek
buyruk : buyruk, emir

baya : yakın geçmiş, önce, az önce
bayak : **bayakı** : önceki, az önceki
bayat : tanrı

boyba- : savsaklamak, yüz üstü
bırakmak; bk. eş anl.: borba-
boybayuk : **baybayuk** : (<boyba-) :
kelebek kuşu

boyın : boyun
boyna-: dik kafalılık etmek,
asilik etmek
boynat- : baş kaldırmak
boyunla-: boyun vurmak, boyun
kesmek
boyunduruk : “yoke” (<Tü. ok)
boynak : dar geçit

buymul : beyaz boyunlu kuş
boyla: (?F) : bir ünvan

boy : boy otu, çemen

baz : sulh, barış; rahat, huzur;
huzurlu, sakin

bazgan: bargan : mersin ağacının
yemişi

béz : beze, vücuttaki kabarcık

bözçi : bezci, bez dokuyan veya satan

bez- : soğuk veya korkudan titremek,
üşümek, ürpermek; bezmek,
usanmak, bıkmak

buz : buz

buzluk: buzluk, buzhane

buzlug : buzlu

bezig : titreme, ürperti

buz- : bozmak

bezit- : titretmek, ürpertmek

buzuk : bozuk

bezgek : sıtma, humma

buzul- : bozulmak

buzuş- : bozuşmak; dövüşmek

bezeç : çile, yumak, ip veya ipek
yumağı

buzı : zarar, ziyan, yıkım

buzgak : (tın buzgak) : nefes kısalığı

beze- : (<bedze-) : süslemek

buzağı : buzağı

bezet- : (<bedzet-) : süsletmek,
süslemek

buzağula- : buzağulamak

bezetigsek: (<*bezetig) : süslemek
veya süsletmek isteyen

bezek : süs; resim

bezel- : süslenilmek, süslü hale
getirilmek

bezen- : süslenmek

bezeş- : bezemekte, süslemekte
yardımcı olmak

boz : boz

bozla- : böğürmek, kükremek

bozlat-: böğürtmek, kükretmek

böz : bez, pamuk, kumaş (<Yun.
Bussos)

2.10 Çç

çibek :delice doğan; bk. çibek
karguy/karkuy/kırguy/kirkuy

çobart- : çalmak, uğrulamak

çöb : tortu, posa; çöp

çöpür : keçi saçı, kıl; çöp

çöpürlen- :kıllanmak, kılları büyümek

çeçge : dokuyucu kamışı, çulha tarağı

çéçek : çiçek

çéçeklen- : çiçeklenmek

çéçeklik: çiçeklik, çiçek bahçesi

çéçeklig: çiçekli

çıçamuk :yüzük parmağı

çıçalak : küçük parmak

çiçe : **çiça** : yeter, kafi

çoçuk : **çoçka** : **çoçga** : **çocuk** :

memedeki domuz yavrusu, yavru

çübek : oğlan çükü; bk. eş anl.: çük

çodın : tunç, bakır

çağ : zaman, devir

çağ : (**yansima**) : çap : çat : çık

çıgıl : çağıldı sesi, şakırdamak

çağıla- : **çogıla-** : **çogla-** : **çakılda-** :
çağıldamak

çogısız : sessiz

çogsız : gösterişsiz

çağır : sıra, şarap; sıra+ab>şarab?

çağırhg : şarabı olan

çağır-la- : üzümünden şarap yapmak

çağır-lan- : şarabı olmak

çıvsañ : sirke; şarap

çeg : (F) : çizgili bir dokuma

çig : uzunluk, ölçü birimi (35 cm)

çigla- : (<çig?) : ölçmek, çigla ölçmek

çiglan- : ölçülmek

çiglat- : ölçtürmek

çig : kamış

çigılvar : (F) : tatar yağı

çig : (F) : bir Çin yemeği

çigşi: (F): (Çin. tz'u shih) : bir ünvan

çig- : yığmak, bağlamak, yığınları bir araya koyup bağlamak

çigıl- : yığılmak, bağlanmak, bir araya gelmek veya getirilmek

çıgañ : fakir, yoksul

çokan : yoksul, fakir; bk. yok?

çıgay : yoksul, fakir

çıgaylık : yoksulluk, fakirlik; cimrilik

çig : çiğ, olmamış, ham

çigdem : çigdem : çiğdem

çigit : çiğit, çekirdek, pamuk çekirdeği; bk. çigit / çekirdek

çig- : bağlamak, düğümlemek

çigtür- : bağlatmak, düğümletmek

çigil- : bağlanmak, düğümlemek

çigliş- : birlikte bağlanmak, birlikte düğümlemek

çigin- : bağlanmak, düğümlemek

çigin : çikin : (<?çig-) : omuz?

çigir : (çigir çigir) : ekmek içinde taş kırıntılı olduğu dişlerin ezmesiyle çıkan ses

çigir- : (<çigir) : çikre- : bir şeydeki yabancı bir şeyin gıcırdaması

çog : sıcaklık, hararet

çoglug : ateşli, alevli

çoglan- : ateşlenmek

çavla- : kaynamak

çoglan : debdebe, şaşaa

çug : çıkın, bohça

çugla- : çıkınılamak, bohçalamak, sarmak, paketlemek

çuglat- : çıkınılatmak, paketletmek

çuglan- : çıkınılanmak, paketlenmek

çokmaklan- : yumak haline gelmek

çug : (F) : çamurlu, bulutlu

çogay : çoga : gölge, gölgeli

çugurdan : (?F) : uçurum, yar

çügde : (?F) : yün palto

çügde : kulağın arkasındaki 'kafa baltası' denilen bölge

çögen : (F) : topu çekmek için kullanılan sopa, çevgan

çakır : mavi, mavi-boz

çakır- : çağırmaq, bağırmaq

çakırış- : birbirine seslenmek

çahşa- : gürültü çıkarmak

çakra- : gıcırdamak

çakrak : dazlak, kel; çorak

çahşapat : (<Sanskrt. şikşapada) : emir

çihansı : (F) : nakışlı Çin kumaşı

çej: şege : çev : demir çivi

soganguş: delü toğan : deli doğan

çek : bilet, çekiliş, piyango

çek- : çekmek, tartmak

çekil- : çekilmek

çekin- : çekinmek, geri çekilmek

çekiş- : çekmekte yardım etmek;
karşılıklı çekmek

çektür- : çektirmek

çekleş- : iddialaşmak, kur'a çekişmek

çeküç : çekük : çekiç

çekik : tarla kuşu

çekig: yazıda kullanılan işaret; çük,
çocuk çükü

çekrek: kölelerin giydiği kaba yünden,
cepsiz elbise

çekreklen- : çekrek giymek, çekreği
olmak

çık : tam

çak : tam; tamamen, kesin

çaklıg : gibi?

çık- : çıkmak

çiktur- : çıkarmak, çıkartmak

çıkıl- : çıkılmak

çikar- : çıkarmak

çikrat- : çıkartmak

çikraş- : çıkarışmak

çikriş- : çıkarışmak, açıklamak,
ifşa etmek

çıkış : çıkış

çıkış- : çıkmakta yarışmak

çij-: çijtür- : yüklemek veya binmek
için hayvanı çökertmek

çijtür- : (<çij-) : yükten hayvanın belini
çökertmek

çok : kötü, yaramaz, kullanışsız; çok,
fazla; kötü, pis

çok- : gagalamak; saldırmak, hücum
etmek

çoktur- : suya sokmak, daldırmak,
batırmak

çokra- : kaynamak, haşlanmak

çokrat- : kaynatmak

çokraş- : çekişmek, birbirini itip
kakmak

çokrama : fişkıran, kaynak

- çöj-** : çözmek
- çöjül-** : çözüml- : çözülmek
- çöjtür-** : çözdür- : çözdürmek
- çök** : çökme, aşağı oturuş
- çök-** : çökmek, alçalmak; diz çökmek
- çöke** : terazi kolu; tartı aletinin topuzu; devenin göğsü
- çöküt** : kısa boylu
- çükütlük** : kısa boyluluk
- çöküt- :çöküt-** : çöktürmek, diz çöktürmek
- çöktür-** : çöktürmek
- çökür-** : çöktürmek
- çökük** : **çökek** : oturma, çökme; devenin çöktüğü yer; çökelti, tortu
- çal** : siyah ve beyaz karışımı, boz, alaca
- çalñ** : çaylık, Çin kasesi
- çal-** : vurmak, çarpmak, aşağı indirmek, aşağı atmak
- çalma** : toprak veya gübre parçası; türban; kement
- çalañ** : gürültücü, dedikoducu kimse; tuzlu siyah toprak
- çalsık-** : yere çarpılmak, yere fırlatılmak
- çalış** : şaş; güreş; çelme; çaba; birbirine bir şeyler fırlatmak, savaş
- çalış-** : savaşmak, dövüşmek; gayret etmek; birlikte müzik aleti çalmak
- çaltur-** : vurdurmak, çarptırmak
- çalıg** : (<Fars. çalak) : şaman davulu, çalu; atılğan, çevik
- çalgay** : **çalgıy** : kuş tüyü; kuş kanadının uçları
- çaldır** : (yansımaya)
- çaldra-** : (<çaldır) : şaldırdamak
- çaldrat-** : **çalrat-** : **çılrat-** : çaldur çuldur ses çıkarmak
- çalk** : (yansımaya.) : **çalk çulk** : itmenin çıkardığı ses
- çelpek** : çalpak : göz kapağı
- çelpeklen-** : gözün çapaklanması
- çalpak** : çılpık : çalpañ : çalpaş : çamurlu, pis, kirlili; su dolu çukur, çamurlu yer
- çalpa-** : kalın hamuru su ile nemlendirerek inceltmek?
- çalpaş** : elbiseye, ele yapışmış meyve kıymığı; pislik
- çalpaş-** : dövüşmek, birbirinin üstünü başını kirletmek
- çalpaşlan-** : pislenmek, yapışkanlaşmak

çalpañ : çamur, sıvık çamur
çalkan : yaranın bir yerden bir yere geçmesi, bulaşması

çekerek : (?F): (yandak çekerek) : kudret helvası?

çekün : göcen, tavşan yavrusu
çek : çek çük : ıvır zıvır; malın değersiz

çıkan : yeğen

çekürge : çekirge

çolak : çolak, tek elli, tek kollu
çolkuy : (<*çol-) : çoluk : çolak, bir tarafa çarpılmış

çıla : ahırdaki taze at gübresi

çıla- : ıslatmak, nemlendirmek
çılan- : ıslanmak, ıslatılmak
çılaş- : ıslatmakta yardım etmek
çılat- : ıslattırmak

çil : ben, benek
çilgü : benekli kır at

çildeg : atı sırtında çıkan ve dağlanarak sağaltılan yara; şilte?

çilteg : şeref, saygı, hürmet;
bk. eş anl. ayag

çilte- : (ikileme: aya-) : saymak, saygı göstermek

çolpan : venüs

çulman : içinden çıkılmaz, karışık;

çuluk : çulluk

çulk : büsbütün, tamamen; cılk

çulvu: (F) : küfür, sövme

çam : engel

çamsız : engelsiz

çamla- : engellemek, engel koymak

çamguk : dedikoducu, kovucu

çamguklan-: dedikodu yapmak, çekiştirmek

çomak: (?F) : çomak, sopa; bk. çomak~sopa

çümeli : (?F) : karınca

çim : çim	çañşı : (<Çin ch'ang shih) : hazine memuru
çimgen : çimen, çayır	
çom- : çöm- : dalmak, suya dalmak, suya batmak, suya girmek	çañşu : (<Çin) : kısa entari
çomtur- : (<çombur-) : yatırmak, indirmek, alçaltmak	çeñlik : sarmaşık otu
çomtur- : çömtür- : suya sokmak, daldırmak, batırmak	Çintan : (F) : sandal ağacı
çomguk : bir kuş cinsi	
çomur- : çömür- : batırmak	
çomruş- : birbirini suya batırmak	
çomuş- : çömüş- : birbirini suya batırmak	Çıncırğa : serçe; bk. çıpçık, çupçuk
çomuşluk : çömüş : banyo	
çömerük : sulu?	çünük : Çinar ağacı
çomılı : (<çomıglı) : batıcı, bataklık	
çömçe : kepçe	
çaңçu : (<Çin. chan chou) : hamur açılan oklava	çoñ : (<Çin. chung "ağır, önemli) : büyük, kemiksiz ve yağsız et; bk. çok~çoñ
çan : (<Çin chan) : kadeh	Çin : (F) : gerçek, doğru
çanak : çanak	çiñ : çim : tam, tamamen; kuvvetli
çanka : bir çeşit tuzak; bk. çangal "çengel, pençe"	çınık- : sertleşmek, kuvvetli olmak; denenmek; katıksızlaşmak
çanaç : (<çan+dim. -aç) : *deri şişe; kadınlaşmış, korkak kişi	çingar- : araştırmak, incelemek, gerçekliğini kontrol etmek
çanaçlık : korkaklık; aptallık	çınla- : doğru söylemek; doğruluğunu söylemek, onamak
çanaçla- : korkutmak, aptallaştırmak; zayıflatmak	çınlat- : doğrulatmak
çandış- : (<*çand-) : birbirine karşı gelmek, birbirine kötü davranmak; çatış~çent~kötü	çiñ : çañ : çınlama sesi
çantur- : kırmak, incitmek; yinçge~çantur-	çiñil : çınlama sesi

çınra- : çınılamak; şingirdamak
çınrat- : çınlatmak; şingirdatmak
çañlı mañlı : şangır mangır, şingır
mingır çocuk oyunu
çınartgu : çan
çınrak : çingırak, çan
çañıla- : bağırıp çağırmak; ulumak,
havlamak
çañ : (?F) : çan, zil
çönek : **könek** : süt çalkanan kap

çañal : kötü; bk. çönek~çañal~kötü

çap : (yansıma) : "çap" sesi?
çapsa- : yüzmek istemek
çaptur- : yüzdürmek; koşturmak, acele
ettirmek; yağmalatmak,
bastırmak
çap- : suya girmek, yüzmek; vurmak,
saldırmak; seğırtmek, koşmak,
acele etmek
çapıl- : çamurla kaplanmak, sıvanmak;
koşturulmak, seğırtilmek;
vurulmak; yağmalanmak
çapın- : vurmak, kamçılanmak; yüzmek,
suya girmek; saldırmak; acele
etmek
çapıt- : saldırmak; vurdurmak,
incitmek

çapgut : **çapkıt** : çaput

çepiş : altı aylık keçi yavrusu
çepişlen- : çepişleşmek, çepiş haline
gelmek

çıp : ince fidan, dal, çubuk
çıbık : çubuk
çıbıkla- : çubukla vurmak
çıbirt- : sopayla dövme

çopra : **çüprek** : **oprak** : eski elbise

çarla- : bağırarak, hıçkırarak ağlamak
çarlaş- : hıçkırarak ağlaşmak
çarlat- : ağlatmak, bağirtmek

çart : (yansıma) : parça; (**çart çurt** :
bir şeyin küçüğü; **çar çur et-**:
boşa harcamak)

çar : **çar çarmak** : **çahşak** : ses çıkarmak
çırukçamrak : genç çocuk?

çars : (yansıma) : çars çars

çır : **çirt** : (yansıma): "çır" sesi

çiñ : **çırıñ** : (yansıma) : madenden
çıkan ses

çur : (çur çur et-) : hayvan sağarken
sütün kaptan çıkardığı ses

çaruk : çarık, evde yapılan bot?

çaruklug : çarıklı

çarukluk : çarıklık (deri)

çarukla- : çarık giymek

çaruklan- : çarık giymek veya çarığı
olmak

çarun : çınar ağacı; bk. çünüük

çergüçi : (<*çergü) : yasçı?

çır : şişman; iç yağı; zar

çırguy : ok temreninin şişkin yeri;

elbise kışağının geçtiği

köprücük

çuram : diğerlerinden daha uzağa giden

bir ok atılışı

çok- : galamak, saldırmak, hücum
etmek

çoktur- : suya sokmak, daldırmak,
batırmak

çörek : çörek, yuvarlak pide; bk. börek

çörekle- : yuvarlak hamur açmak

çurnı : (F) : toz

çür : yarar, çıkar, fayda

çürle- : yararlanmak

çürlen- : yararlanmak

çürlet- : yararland

çaş : turkuaz, firuze taşı

çeşkel : (?F) : çanak, çömlek

çüşüm : (?F) : dut

çıydam : (?F) : kepenek

çuz : kırmızı renkli bir Çin kumaşı

çaşur- : gammazlamak; kötü dil
kullanmak, kaba konuşmak

çaşut : kötü konuşan, casus; bk. yoña-
yoñağ

çiş : işeme, sidik

çişe- : işemek

çişet- : işetmek

çüşek : ova, çayır; bk. çüşek~çöl

çat : (F) : (Soğd. ç't) : kuyu

çit : **çit** : çit

çit : (F) : nakışlı Çin ipeklisi

çat : (yansıma) : "çet, çit, çit" sesi

çatıla- : (<çat; bk. tokıla-) : çat sesi
çıkarmak, çatlamak, kırılma
sesi çıkarmak

çotur : kötü huylu

çat- : bir araya getirmek,
birleştirmek

çav : ün, şöhret

çavlıg : ünlü

çatıba : (bk. çekek, *kesbe, kesme) :
köy muhtarının ırmak, çeşme yollarını
kazmayagitmeyenden aldığı tutu

çavık- : ünlenmek, şöhret sahibi olmak

çavlan- : ünlenmek, şöhret sahibi olmak

çatır : (<Sanskrt. chattra "kral
gölgeliği"; bk. çovaç) : çadır

çav : (<Çin. ch'ao) : toplam, yekün

çavar : yonga, ateş yakmağa yarayan
küçük dal parçacıkları

çavarlıg : çavarlı, yongası bol olan yer

çatır : (F) : (Fars. nişadur):
çatırlıg

çavlı : şahin

çağrı : (?F) : şahin, küçük doğan

çadan : çayan : çıyan : akrep

çavju : (?F) : sünzi : kenzi : her şeyi
kırmızı olan bir ağaç

çatu : (F): çatuk

çavlı : çovlı : (<Fars. çavli) : ateş
yakılan meyve kabukları

çekten : gem dizgini

çetük : (?F) : (dişi) kedi

çavşañ : çavçan : çivşan : sulu gözlü;
bk. çıg~yıg

çavuş : çavuş

çuvı : hakan, prens ve yabgu
arasında bir ünvan

çeviş : hile, yol, çare, usül

çevür- : çevirmek

çevrül- : çevrilmek

çevrüş-:çevrinmek, dönmek, dönüşmek;
birbirini çevirmek; katlanmak

çivşa- : ekşimek

çivşat- : ekşitmek

çivşağun : ekşi

çivşañ : sirke, ekşi şarap

civi : (<Fars. “dev, şeytan”) : cinlerden
bir bölük

çovaç : (?F) : padişah çadırı; bk. karvı

çüvit : (?F) : çübit : çevek : renk

2.11 Tt

té- : **dé-** : demek, söylemek

tés- : deyişmek, söyleşmek,
birbirine söylemek

tét- : dedirtmek, söyletmek

tétür- : dedirtmek, söyletmek

tı : devamlı?

didim : (F) : taç

didek : (F) : gelin pençesi

titir : dişi deve

titimlig : (<**titim**) : yıkıcı, tahrip edici

to: (?F) : çorba; bk. töp

to- : tıkamak, kapamak

tü : tüy

tüdeş : (<**tü**, **tüg**) : aynı renkte olan,
renkteş; aynı tür, benzer

tülüg : tüylü, kıllı

tüle- : tüy dökmek, tüyünü
değiştirmek

tülek : tüy dökme; tüy dökme mevsimi

deñgel : çendel, düğüm;
bk. deñgel~çeñgel

tsuy: (<Çin. **tsui**) : suç, günah

tsuylug : suç, günah

tsun: (<Çin. **ts'n**) : pus, inç, uzunluk
ölçüsü; bk. sun

tab : iz; ben, benek

tabluk : yerdeki çatlak, yarık

tapçalık : yaralı; benekli

tapçasız : yarasız; beneksiz

tüb : dip

tübsüz : dipsiz

tüblüg : dipli

tübger- : araştırmak, izlemek

tüble- : **tübger-** : temel atmak, temel
koymak; dibine ulaşmak

tüblet- : araştırtmak, inceletmek

tüblen- : diplenmek; zenginleşmek

tübleş- : birlikte incelemek, araştırmak

tadu : (F) : tabiat, huy, yaradılış

tada : **tata** : (~**tadu**) : on adımdan
görülen yer parçası

tatırğa : tirşe, serpilmiş beyaz deri

tatır : kıraç yer

tatırlıg : düz ve sert yer; tatırlıg yer

dağ : **dağ~degül** (<**dağ**+ol) : değil

dağ : (F) : yakılarak konulan işaret

tağla- : (<**dağ**) : dağlamak, yakarak iz
koymak

tağlat- : dağlatmak

tadun : tazın : bir yaşındaki buzağı

tıd- : tıkamak, engel olmak

tıdıg : engel

tıdıgıg : tıkalı; engelli

tıdıgsız : engelsiz, engel tanımayan

tıdıł- : engellenmek

tıdıł- : engellenmek; kendisini
engellemek, kendisini
alıkoymak

tıdıłı- : çekinmek

tıdıdı : erişilmez, erişilemez, yanına
varılamaz

tıdtur- : engellemek, engelttirmek

tıdış- : birbirini engellemek

tıdış : engellemiş

to- : tıkamak, kapamak

tod- : dolmak; doymak; bk. tol-~toy-

todgun : dolu (su ile)

todgur- : doyurmak

todgurt- : doyurtmak

todgurumsın- : doyurmak istemek

todgurun- : doymak, midesini
doyurmak

todguruş- : birlikte karın doyurmak

todun- : doymak

todunçsuz : doyumuz

tosık : tokluk

tuda : zarar?

tudasız : tehlikesiz?

tudrıç : bok, fışkı

tograk : kavak ağacı; bk. tug-rak

tağ : dağ

tağık- : dağa çıkmak

tağdıı : üst, yukarı; kuzey; dağ

tağay : dayı

taluy : (F) : deniz

talas : (?F) : at yarışında, top ve çevgan oyununda çizilmiş sınır veya gerilmiş ip

tağun : dalkavukluk

dağna-: aşağılamak, utandırmak

tağuzmak : etine dolgun; kilolu?

takuklug : tavuklu, tavuğu olan

tahtu : **tahçek** : (F) : eğrilmemiş ham ipek

tağna : bir mantar türü

dañ: (yansıma) : **dañ/tañ toñ et-**: "dañ" sesi ve türevlerini çıkarmak

teg- : değmek; saldırmak, dövme; tutmak, değerinde olmak

tegi : kadar

tegil- : ulaşılma

teгим : değer; uygun, yakışır

teгимlig : değerli

teгимsiz : değersiz

tegin- : değinmek, ulaşmak

teginç : ulaşma, varış

teginçsiz : ulaşılmaz

tegir : değer, tutar; pay, hisse

tegirme : tegirmi : yuvarlak, toparlak

tegirmek:devenin semeri

tegirmen : değirmen

tegirmile- : etrafını çevirmek

tegiş : birbirine değiş, karşılaşma, dokunma; değer, tutar

tegiş- : birbiriyle karşılaşmak, birbirine dokunmak

tegme : her, bütün

tegre : çevre; bk. tegre~yum-~yuvarlak~toparlak

tegrek : halka

tegreki: çevredeki

tegrikle- : çevresinde dolaşmak

tegsil- : değişilmek

tegsür-: değıştirmek

tegsürül- : değıştirilmek

tegsürüş- : birbiriyle değıştirmek

tegsüt : karşılık, bedel

tegsür- : değirmek, dokundurmak

tegsürt-: değirtmek, değdirtmek, ulaştırmak

tegzin- : dönmek

tegzinç : tomar

tegzindür- : döndürmek

tıg : at rengi, demir kırığı

tıg- : eğmek; değmek; bir yere değerek körleşmek

tıgıl- : körleşmek

tigra- : katılaşmak, sertleşmek,
gürbüzleşmek

tigraş- : katılaşmak, sertleşmek,
güçlenmek

tigrat- : katılaştırmak, sertleştirmek,
güçlendirmek

tigrak : sert, katı, sağlam, güçlü

tigrak : yiğit, bahadır

tigraklan- : yiğitlenmek

tigir : takır, takırtı

tigre- : takırdamak

tigret- : takırdatmak

tigreş- : birlikte takırdamak

tigirtsiz : tigretsiz : tepirtsiz : gürlütüsüz

tigi : ses

tigile- : ses çıkarmak, tıklamak

tigilig : sesli, gürlütülü

tigisiz : sessiz, gürlütüsüz

tigileş- : birlikte tıkırdamak

tek : sessiz, sakin

tog- : bir yere doğru gitmek?

togur- : **togru-** : bir şeye doğru
götürmek

togrıl- : doğrulmak, bir şeye doğru
gitmek

togruş- : birlikte yola koyulmak

toguru : doğru

toga : hastalık; bk. ig toga

togalıg : hasta

togra- : doğramak, parçalamak

tograt- : doğratmak, parçalamak

togral- : doğranmak, doğranılmak,
parçalanmak

togran- : doğranmak

tograş- : doğramakta yardım etmek

tög- : döğmek, vurmak, sıkıştırmak,
kakmak

tögüş- : dövüşmek

tögi : dövülmüş buğday,
öğütülmüş darı

tögün : dövme, dövme işareti

tögünlüg : dövmeli

tögne- : dövme yapmak

tug : başkanlık sembolü

tugçı : baş hizmetkar

tuglıg : tuğlu, bayraklı

tugrağ : tuğra, başkanlık işareti; savaş
dönüşü geri alınmak üzere
hakanın verdiği at

tugrağlan- : tuğralanmak, imzalanmak

tugrağlan- : hakan tarafından at verilmek

tograk : kavak ağacı

tağı : vahşi at

tug- : doğmak

tügüz : tam, mükemmel; atın alnındaki akıtma

tugum : doğum

tügüzlük : akmalılık at

tugar : doğu

tugur- : doğurmak

tugsık : **tugar** : doğu

tugıl : doğu

tak : üzüntü, sıkıntı; ihtiyaç; bun

tugtur- : doğurmak

tugsak : dul

tak- : takmak, ilişirmek

tüg- : düğümlemek, bağlamak

takı : dahi

tüg : pek, çok

taktur- : taktırmak, ilişirmek

tügek : halka, yük bağlamağa yarayan halka

takıl- : takılmak, ilişirilmek

tüglün- : düğümlemek

takşut : şiir

tüglüş- : düğümlemek

takşur- : şiir düzenlemek, şiir yazmak

tügme : düğme

tek : **teg** : aile, kaynak, ocak

tügmelen- : düğmelenmek

tügsin : (<**tüg-**>) : bir çeşit düğüm; kraldan üç derece aşağı olan

teglük : (<**tegil-**>) : kör

tügük : düğümlü

teglar- : (<**tegil-**>) : kör olmak?; parçalanmak?

tügül- : düğmelenmek

tügün : düğüm

tügün- : düğümlemek; düğümlemek

tegül : (C?) : değil

tügüş- : düğümlemeğe yardım etmek

tüge : düve

teg : gibi

teke : teke, erkek keçi

tek : tek, bir, biricik

toklı : kuzudan büyük koyundan

küçük

tégit : (~**tegin**) : prens

tégin : (F) : prens

tık- : tıkmak, itmek, sokmak,
sıkıştırmak

tıkıl- : tıklamak, yığılmak, sokulmak,
sıkıştırılmak

tıkın- : tıkınmak, tıkıştırmak; karın
doyurmak

tıkış- : tıkışmak, sıkışmak, yığılmak

tıkıt- : tiktirmek, sıkıştırmak

tıktur- : tiktirmek, sıkıştırmak

tıkma : sıkıştırılmış, sıkışık, tıkışık

tiküle- : lokmalamak, parçalamak; bir
lokma ikram etmek

tok : "tak" sesi

tokıla- : "tak" sesi çıkarmak

tok : dolu; tok (<to-k)

tokluk : tokluk

tokurka: (?F): emzik, kurna, musluk

tik : dik; uçurum

tîñ : dik

tik- : dikmek, sokmak; dikiş dikmek;
bk. etik->tik-

tiken : (<***tigken**) : diken

tikiğ : dikiş; sancı, ağrı

tikiğlig: dikili, dikilmiş

tikil- : dikilmek

tikim : dikim

tikme : dikme, direk, sütun

tikiş- : dikmeğe yardım etmek

tiklin- : dikilmek

tikliş- : dikilmek

titür- : diktirmek

tiküç : (<***tikgüç**) : ekmek, vs. üzerine
işleme, süsleme için kullanılan
nesne

tikü : parça, lokma, sokum, tıkım

tog : (<**Moğ.. to'osun**) : toz

tog : engel

togla- : engellemek

togan : doğan

togaklık: tokaklık : 1. gerili; 2. süzgeç

tokı- : vurmak, çakmak; dokumak

tokıl- : vurulmak, çakılmak;
dokunmak; örülmek

tokın- : vurulmak, çarpılmak, tokuşmak

tokış : savaş

tokış- : tokuşmak, çarpışmak, vuruşmak,
savaşmak

tokıt- : dokutmak

tokıtıl- : dokutulmak, çarptırılmak

tokıgu : tokmak

tokımak : tokmak

tokum : eyerin altındaki keçe

toku:toka: töre, gelenek

tokaç : topaç, kalıp, somun

tokuluğ : gelenek
toku : toka, kopça
tokula-: tokalamak, toka takmak

tokkuz : dokuz
tokuzar: dokuzar
tokuzunç: dokuzuncu
tokson : (<**tokkuzon**) : doksan

tök- : dökmek, saçmak, akıtmak
töklün-: dökülmek, saçılmak, akıtılmak
töklüş-: dökülüştük, akmak, dökülmek
töktür-: döktürmek, akıttırmak
tökük : dökülmüş
töküklüg : dökülmüş bk. tök-
tökül- : dökülmek
töküş- : dökmekte yardım etmek
tökün- : dökülmek?

tüke- : bitmek; bitirmek
tüken- : bitmek, sona ermek
tüket- : bitirmek
tüketi : tamamen, bütün, hep
tükel : tamamen, bütün, hep
tükellig : tam, mükemmel

tal : dal

tal- : güçsüzleşmek, zayıflamak;
bayılmak; dalmak, suya batmak

taltur- : daldırmak; bayıltmak,
kendinden geçirmek

talpı- : çırpınmak, titremek

talpın- : çırpınmak

talpır- : çırpınmak

talpış- : birlikte çırpınmak

tala- : yağmalamak, zarar ziyan
vermek

talım : yağmacı, yırtıcı

talaş- : dalaşmak, dövüşmek, tartışmak

talağu : çabuk öldüren zehir; iç ağrısı;
dizanteri

talak : dalak

tlak : am

dölük : süprüntü, çer çöp

tan : (F) : vücut; et

tana : (F) : tane, tohum

talk- : ditmek, vurarak ayırmak,
incitmek

talkıt- : sıkıştırmak, tıkamak,
engellemek

talkıl- : sıkışmak, zorlaşmak
talkış- : sıkıştırmakta yardım etmek
talguk : çivi, siğil, sıkıştırma siğili
talkıg : gerginlik, iplerin gerilişi;
karışıklık
talguç : bohçayı bağlı tutan dal parçası
talku : sıkışık, katlı, bükülü
taklan : (<*talk-gan<talk-) : ezilip
kurutulmuş tohum, kurutulmuş
buğday ve bundan yapılan

tel- : delmek
telin- : delinmek
telış- : delmeye yardım etmek
telük : delik

telge- : kızdırmak, öfkelenmek,
kudurtmak
telgen- : öfkelenmek, kızdırılmak
telgek : rahatsızlık, huzursuzluk
telmir- : (<telim) : bir şeyi defalarca
yapmak, bir şeyi aramak için
sağa sola bakınmak
télve : **tilbe** : deli

telim : çok

tıl/til : dil
tile- : istemek, aramak, dilenmek
tileş- : birbirinden istemek
tılañur- : belagat yapmak

tilemsin- : dilemek istemek
tılmaç : tercüman
tileklig: dilekli, istekli
tilek : dilek
tıluk- : konuşmak; dile düşmek
tılıg : dilli
tıltañ- : sebep bulmak, mazaret bulmak
tıltağlıg : sebepli, yüzünden
tilet- : diletmek
tılta- : **tıltağ** : **tıltağ** : dili
kullanmak; özür dilemek;
bahane bulmak; kışkırtmak

til- : dilmek
tilin- : dilinmek
tiliğ- : dilmekte yardım etmek
tilimsin- : **tilemsin-** : dilmek istemek
tilim : dilim
tilge : dilim
tiltür- : **tildir-** : dildirmek

tilgen : tekerlek

tilkü : tilki
tilkülen- : tilki gibi davranmak

tol- : (<to-l) : dolmak
tolı : hep, bütün, tam
toltur- : doldurmak
tolu : dolu

tolun : dolun (ay)

tolula- : doldurmak

toluluk : doluluk

tolgar- : yükselmek

toldra- : dağılıp parçalara ayrılmak

tolga- : dolamak, sarmak

tolgağ : dolanmış, katlı, sargılı

tolgat- : dolatma; acı çektirmek?

tolgan- : dolanmak

tolgaş- : dolaşmak

tolgağ : kadın küpesi

tolvir : **talvir** : **talvar** : **tülvir** : **tülfir** :

ipekten yapılan örtü veya perde

töl : döl; nesil

töle- : yavrulamak, doğurmak

tölet- : yavrulatmak, doğurtmak

töle : (?F) : ödemek

töleç : **tölç** : (<töle-) : bedava, parasız

tölük : şiddet, cebir, zorbalık

talu : seçilmiş

talula- : seçmek

tölte- : yastık koymak

tölet : yastık; (bk. tölet töşek;

tölet~töşek~şilte<*çilte-g)

tul : dul

tulas : çatılmış, çarpılmış; solgun,
güçsüz, zavallı

tulmak: çatılmak, güçsüzleşmek?

tuldur-: çattırmak, çarptırmak;
güçsüzleştirilmek?

tulum : tulum; silah

tulumlan- : tulum giymek

tulumlug: silahlı

tuluk : tulum, içki tulumu (bk. tol-)

tül : düş, rüya

tültür- : rüya gördürmek

tam : dam, duvar, bina; kapı kolu

tamlıg : duvarlı

tamlat-: sürgülemek (kapıyı)

tam- : damlamak

tamçur- : damlamak, sepelemek

tamın- : damlamak

tamındı: damlayan (su)

tamış- : damlamak?

tamız- : **tamuz-** : damlatmak

tamızım : bir damla, tek damla

tamıt- : damlatmak

tamtur-: damlatmak

tamgur-: damlamak, sepelemek

tamula-: damlamak, damlatmak
tamgalık : küçük ibrik
tamar : **tamır** : damar
tamırlıg: damarlı
tomur- : kanama
tamga : damga
tamgaçı : damgacı
tamgalıg : damgalı, mühürlü
tamgala- : damgalamak, mühürlemek
tamgak : damak
tamgakla-: boğazdan vurmak, boğazına vurmak
tamga :nehir kolu; gemi bağlanan iskele

tamu : cehennem
tamulug: cehennemlik
tamduk: kuvvetli ateş
tamıd- : parlatmak, alevlendirmek
tamdul- : alevlenmek
tamdur- : alevlendirmek
tamduksuz : alevsiz ateş

témen : demin; hemen, derhal

temir : demir
temirçi: demirci
temirli g : **temürlü g** : demirli; demirden yapılmış
temürlük : demiri olan yer, demir ocağı

temregü: deri hastalığı
temürgen : (>**temren**) : okun ucundaki demir kısım, başak
temen : büyük iğne, çuvaldız
tım : (<**Çin. tien**) : dükkan, şarap satılan yer
tımçı : şarap tüccarı
tembin: **tenpin** : şarap ölçeği

tıme- : hazırlamak; bk. eşanl.: ét-
tımeg : hazırlık; (~étig)
tımen- : hazırlanmak

tomur- : doğramak, yuvarlak olarak kesmek
tomrum : tomruk, kesilmiş ağaç parçası
tomruş- : ağaç kesmeğe yardım etmek

tum : soğuk; (tum~*soğu-k)
tumlu- : soğumak, donmak, üşümek
tumlıt- : soğutmak, dondurmak
tumlıg : soğuk
tumluglan- : soğumak; soğuk ve kaba davranmak
tumağı: soğuk algınlığı, nezle
tumlıtu : soğutarak?; kesin olarak?

tum : aynı şekilde, tam, tamamen

tuman: duman, sis

tumanlıg : dumanlı, sisli

tümen: (F) : on bin

tümenlig : on binlerce, binlerce

tümile- : sekerek koşmak

tümrüg: tef

düñüşge: hardal çeşidi; sülüklü pancar

tañ : şaşırtıcı, olağanüstü

tañla- : şaşmak, şaşırmak; şaşırtıcı
bulmak, acayip karşılamak

tañlat- : şaşırtmak

tañlaş- : birlikte şaşırmak

tañırka- : şaşırmak

tañsuk: şaşılacak, garip

tañlançıg : şaşılacak, garip

tañ : tan, şafak, seher

tañla- : tan ağarmak, şafak sökmek

tan : sabah ve akşam esen serin
esinti

tañ- : bağlamak, sarmak, sıkıca
dolamak

tañıg : bağlı, sıkı; sıkıntı, acı

tañıgla-: sıkılmak, sıkıntı duymak

tañıl : bağlı

tañış : **tañıg** : sıkıntı

tañıl- :bağlanmak, sarılmak, dolanmak

tañın- :bağlanmak, sarılmak, dolanmak

tañuk : **tañık** : bohça, çıkım

tan- : reddetmek, inkar etmek

tañıgma: inkarcı

tantur-:inkar ettirmek, kabul
ettirmemek

tañçu : lokma, tıkım; parça; topaç

tañçula-: lokmalamak, parçalara
ayırarak

tañçgala- : **tañçkıla-** : (<***tañç-**) :
parçalamak

tanu- : **tanı-** : tanımak, bilmek;
düşünmek; tavsiye etmek

tanuk : tanık, şahit, delil

tanuklug : şahitli, delilli

tanukluk : tanıklık, şahitlik

tanukla-:şahit göstermek,
delillendirmek

tanul- : **tanııl-** : bilinmek, tanınmak

tanuş- : **tanış-** : tanışmak, bilişmek;
bilgi sormak, müzakere etmek

tanut- : **tanııt-** : tanıtmak, bildirmek

tanış- : tanışmak, bilişmek

- teñ** : denk, eş
- teñger-**: denkleştirmek, eşlemek, ayarlamak
- teñlig** : eş, denk; eşli, denkli; kadar
- teñe-** :değerlendirmek,kıymet biçmek; (değ~değer~denk~tenge~teg/te)
- teñsiz** : denksiz, eşsiz; aşırı
- teñeş** : denk, eş, çağdaş, yaşdaş
- teñeş-** : denkleşmek, eşleşmek, birbirine eş olmak
- teñle-** : eşlemek, karşılaştırmak
- teñlen-**: sıralanmak; çare bulmağa çalışmak
- teñleş-** : denkleşmek, ekleşmek
- teñlençsiz:** ölçüsüz; eşsiz, benzersiz, karşılaştırılamayan
- teñ** : tür, cins
- teñiz** : deniz
- teñ-** : uçmak, yükselmek, yüksekte uçmak
- teñiz-** : **tañaz-** : uçurmak, havaya çıkarmak
- teñür-** : yukarı çıkarmak, havaya atmak, yükseğe fırlatmak
- teñig** : hava; bk. siñgek~teñig?
- teñgüç** : yüksekte olan şey, asılı, havada
- teñit-** : yukarı çıkarmak, havaya atmak, yükseğe fırlatmak
- teñtür-**: yukarı çıkarmak, havaya atmak, yükseğe fırlatmak
- teñri** : cennet, tanrı; gök yüzü
- teñriken** : dindar, sofu
- teñrilig:** tanrılı, inanmış
- teñriliyerli** : cennet ve yer yüzü
- teñrilik:** tanrılık, uluhiyet; mabet
- teñriçi** : tanrıci, din adamı, vaiz
- teñridem** : ilahi, kutsal, mukaddes
- tenri-** : uykusuzluktan başı dönmek; bk. tenri-~sekri-~semri-~sanrı-?
- tn** : soluk; rahat, huzur; can, ruh
- tn-** : nefes almak; dinlenmek
- tnıg** : nefes, soluk
- tnlıg** : canlı, canlı yaratık
- tnsız** : cansız, cansız varlık
- tnç** : (<tn-ç) : dinlenmiş, rahat, huzurlu; rahat, huzur
- tndur-**: dindirmek, dinlendirmek
- tndurul-** : dindirilmek, dinlendirilmek
- tnıl-** : nefes almak; dinlenmek
- tnsıra-**: nefessizleşmek, nefessizlikten cansız hale gelmek
- tonçuk-**: bayılmak, boğulmak, kendinden geçmek
- tn-** : konuşmak
- tn** : ses?

tñla- : (<Çin. t'ing “dinlemek, işitmek, duymak”): dinlemek, işitmek

tñlat- : dinletmek, işittirmek

tñlaş- : dinleşmek, dinlemekte eşlik etmek

tñla- : **tñıla-** : gürültü etmek, yere üşen bir şeyin ses çıkarması

tin : dizgin, yular

tınçı- : kokmak, kokuşmak, pis kokmak

tınçış- : kokuşmak, pis kokmak

ton : elbise, giyecek

ton- : kapanmak, bağlanmak?

tonluk : giyimlik, elbiselik; giyecek

tonlğ : giyimli, elbiseli

tonsız : elbisesiz, giyeceksiz

tonat- : donatmak, giydirmek

tondur-:kapatmak, kapattırmak, örtmek

tonan- : donanmak, giyinmek

tonangu : **tonağ** : donanan şey, giyecek

toñ : don, buz; katı, sert

toñ- : donmak, buz tutmak

toñu : (<*tongu) : sağır

toñta- :sönmek, sıkılmak, üzülmek

toñla- : kamçılama **toñra** : vücuttaki kir

toña : yiğit, bahadır

toñahğ: yiğitlik

toñala-:yiğitlik göstermek, kahramanlaşmak

toñuz : domuz, lağzın

toñuzçı: domuz besleyicisi veya bakıcısı

tön- : dönmek; (bk. eviñe tön-di)

töñder-: döndürmek, çevirmek

töñderil-: döndürülmek, çevrilmek, aktarılmak

töñit- : döndürmek, çevirmek

töñüş- : dönmek

töñdi : karşı, karşı taraf

töñre : karşı, ön

töñörge : ağaç gövdesi

tun : ilk çocuk; ilk koca; döllenme

tuñşu : (<Çin. têng “lamba”): kandil

tün : gece; dün; gece yarısı

tüne- : geceleme

tünek : karanlık (yer), hapishane

tüner- : kararmak, kara veya karanlık olmak

tünerig : kara, kararmış, karanlık

tünet- : geceletmek

tüñlük : çadırın duman deliği

tüñül- : ümidini kesmek, ümitsizliğe düşmek

tüñüldür- : yıldırmaq, caydırmak

tüñüş- : baş eğmek;
bk. tünge-t-~tünge-t-

tüñür : dünür; bk. böşük

tüñürle- : birisini dünür saymak

tüñürlen- : kendisini dünür saymak

tap : yakışır, uygun; uygunluk

tap- : hizmet etmek

tapı : memnuniyet, hoşnutluk,
sevinçli olmak

tapıg : hizmet

tapıgçı : hizmetçi

tapıglıg : hizmeti geçmiş

tapıgsak : itaatkar, hürmetkar

tapugsuz : itaatsız, hürmetsiz

tapısız : isteksiz

tapsız : isteksiz

taplağ : memnuniyet; istek

tapla- : memnun olmak, razı olmak

taplat- : memnun etmek, razı etmek

taplaş- : karşılıklı uyuşmak

tapın- : hizmet etmek; tapınmak,
hizmet etmek

tapındur- : hizmet ettirmek

tapala- : bk. tapa

tapçalıg : zedelemek, bozmak

tap- : bulmak

tapuz- : bilmece ve bulmaca sormak

tapuzgu : bilmece, bulmaca

tapuzguk : bilmece, bulmaca

tapzug : bilmece, bulmaca

tapış- : buluşmak, karşılaşmak,
müzakere etmek

tapşur- : buluşturmak, kavuşturmak; ele
geçirmek

tapıl- : bulunmak

tapış : karşılıklı güven

tapa : taparu : doğru, tarafa, tarafına

dava : (Ar. veya Fars.?) : yün

yumağı

tepiz : tuzlu toprak

tevizlig : tuzlu

top : top

topla- : toplamak

topun : topuk

topunlug : kesmikli (buğday),
kabarcıklı

tobık : topuk

taban : (<***tobun**) : ayağın altı, taban

tabanlıg : tabanlı, tabanı olan

tabanla- : çiğnemek, tekmelemek

topra- : kurumak?

toprak : kuru şey; kuru yer, toprak

toprat- : kurutmak; yiyip bitirmek

topraş- : kuruyup toz haline gelmek

topraklıg : topraklı, tozlu

toprağan : çorak

töp : kaynamış buğday, un çorbası,
hamur

töpü : tepe

töpüle- : başıyla çarpmak

tupul- : delmek

tuplun- : delinmek

tupulgak : topalak: kukunç; topalak otu

tupluk : (<***toplu**) : mezar

tüpi : tipi, kuvvetli rüzgar, toz veya
kar taşıyan güçlü yel

tüpir- : tüpür- : üfürmek, esmek

tüpiçil : esintisi bol olan (yer)

tüvek : patlangıç; tüfek

tüveklilik : top atmağa, patlangıç veya
tüfek yapmağa yarar ince dal

tartar : kumruya benzer bir kuş

tar : (~Moğ.. tarağ) : ekşi süt

tarka : **talka** : (**F**) : ekşi; acı

tarmaz: **turmuz** : **turma** : turşuluk
hıyar: karç

tart- : çekmek, sürümek; ölçmek

tartıg : tartı; çekilmiş, eğri; sancı,
kramp; hediye

tartın : tedarik; erzak

tartıl- : tartılmak, çekilmek; ölçülmek

tartın- : çekmek, asılmak; meyletmek,
düşünmek; çekinmek

tartış- : tartmakta, çekmekte ve
germekte yardım etmek;
tartışmak, münakaşa et-.

tartıgçı : davetçi, davetiye taşıyan elçi

tartışlıg : çekici, cazibeli

ter : ter

terle- : terlemek

terlen- : terlemek

terlet- : terletmek
terit- : terletmek
terter- : terletmek
terçi : işçi, gündelikçi
terlik : ter için giyilen giyecek; atın
eyerinin altındaki çul; terlik

tér- : dermek, toplamak, bir araya
getirmek
téril- : derilmek, toplanmak
térin- : toplamak?
térin : dernek, topluluk, cemaat
térgeş- : birleşmek, birlikte yürümek,
sıra halinde gitmek
térigsek : toplayan, toplayıcı
térnek : dernek
térñek : yerdeki su sızıntısı, kaynak
térneklen- : sızmak, kaynamak,
fıskırmak
térig : yığın, topluluk
térinsiz : cemaatsiz, topluluksuz
térimsin- : dermek istemek
tériş- : toplamakta yardım etmek
tériştir- : toplamak, tedarik etmek
térgi : sofrası
térgü : terki : eyer kayışı
térgin : toplanmış, bir arada
térgeş : kalabalık; peşi sıra gidiş
terinçek : örtü, pelerin, manto

terk : çabuk, acele, hemen
terkin : aceleyle, çabucak, hemen
terkle- : acele etmek
terken : (?F) : kraliçe
terim : (~teñrim) : büyük hanım

teri : deri, post
teriñ : derin; bk. derin dağ
ters : (F) : ters, zıt, aksi; beceriksiz;
rahatsız; bk. ters~tetrü?
tersin- : (<*ters-) : terslemek, kızmak;
azmak
tirt : (yansıma) : "tirt!" sesi
***tir-** : hayat vermek, canlandırmak
tirig : diri, canlı, yaşayan
tirgür- : diriltmek, hayat vermek
tiriglik : dirilik, hayat
tirigle- : tirgür- : diriltmek, canlandırmak
tiril- : dirilmek
tire- : desteklemek
tiregü : **tirgük** : **tirek** : direk, destek
tirel- : desteklenmek

tiren- : desteklenmek, destek yapıp
karşı koymak

tirsgek : dirsek

tireş- : birbirine direnmek

tirkış : arkış

tor : kuş veya balık yakalama ağı

torçı : tor, tuzak kuran

torku : (?F) : ipek kumaş

torıga : **torgay** : tarla kuşu

torum : deve yavrusu, dorum

torumlug : dorumlu

turumtay : doğan, şahin?

tarhan : tarkan

torug : al, doru, kırmızı (at)

törlüg : türlü

törü- : türemek, üremek; var olmak,
yaratılmak

törüt- : türetmek

törütül- : türetilmek

törpi- : törpülemek

törpit- : törpülemek

törpil- : törpülenmek

törpigü : törpü

törpig : törpü

törpiş- : törpülemeğe yardım etmek

tört : dört

törtgil : dörtgen

törtünç : dördüncü

törtegü : her dördü

törü : töre, gelenek, yazısız kanun

törülüg : töreli

törüçi : töreci, töreyi buyuran

törüsüz : töresiz, töreye uymayan

tur- : durmak

turguz- : durdurmak; kaldırmak, dikmek

turkin- : çekinmek, kaçınmak, ürkmek

turuk- : durmak, duralamak, duraklamak

turuk : durak

turug : durak; durma, duruş

turgak : durucu; nöbetçi, bekçi

turkug : utanç, çekinme

turkun : durgun

turuglağ : durak

turkaru : devamlı, sürekli
turkuglan- : utanmak, çekinmek
turugsa- : durmak istemek
turul- : bıkmak, usanmak
turuldur- : aksamak, topallamak
turum : durum, duruş
turma : durma, duruş
turun- : durukmak, inat etmek,
arıklaşmak?
toruş : durum, hal
toruş- : karşı karşıya gelmek

torumla- : su derinliğini boy ile ölçmek

torumsın- : kalkmak istemek

tor- : zayıflamak, bir deri bir kemik
kalmak
toruk : zayıf, kuru, arık
torgur- : zayıflatmak
torukla- : zayıf görmek, güçsüz ve kuru
bulmak
toruklan- : zayıf görmek, güçsüz ve
kuru bulmak
torun- : zayıflamak, arıklaşmak
torlak : zayıf, arık
torukluk : zayıflık

torı : acı; ekşi

torña : turna

tura : kalkan; siper; duvar
tura : bk. tın?
turalıg : **tnlıg** : canlı; bk. tınlıg turalıg
tür- : dürmek, katlamak; yuvarlamak,
paket etmek
türgek : sürekli dürülen, yuvarlanan;
paket, bohça (paket~bohça)
türlün- : dürülmek, katlanmak
türgeklen- : bohçalanmak, paketlenmek
türgün : dürülmüş, katlanmış; sıralanmış,
dizilmiş, düzgün
türül- : dürülmek
türün- : dürülmek
türüş- : dürmekte yardım etmek
türmek : sarılı, dürülü, örtülü; top?,
dürüm?
türmeklen- : yumak haline gelmek;
dürüm yapılmak

türk : olgun, olgunlaşmış

tasga- : **çaska-** : tokatlamak, avuçla
vurmak
tasgat- : tokatlatmak
tasgaş- : tokatlaşmak

tas : kötü; kayıp; tahrip edilmiş

tosun : vahşi

tus- : yaramak, faydalı olmak
tusu : yarar, fayda, menfaat
tusul- : fayda sağlamak, karlı çıkmak
tusulug:(<**tusulug**): yararlı, faydalı, karlı
tusuk- : yararlı olmak, fayda getirmek
tüsig : güzel koku

taş : taş
taşla- : taşlamak, taşa tutmak
taşlat- : taşlatmak

taşak : küçük taş : taşak
taşaklıg: taşaklı

teş- : delmek, oymak; (bk. teş-
~tel~oy-)
teşük : delinmiş, oyulmuş
teşükle-: aç gözlü saymak
teşil- : delinmek, oyulmak

teyin : sincap

tış : **tiş** : diş
tışla- : **tişle-** : dişlemek, ısırarak
tışlat- : dişletmek
tişek : iki yaşındaki koyun
(<"dişlenmiş")
tişe- : süt dişini düşürmek; dişlenmek

tişel- : dişlenmek, dişleri keskinleşmek
tişlen- : dişlenmek, dişleri keskinleşmek
tişet- : dişlenmek, dişleri keskinleşmek

tişi : diş
toş : buz, buzla kaplı su
toş- : dolmak
toşgur-: doldurmak

tolı : dolu, buz tutmuş yağmur
tolıhg : doluluk (bulut)

töş : göğsün üst kısmı, göğüs
töşle- : göğsüne çarpmak; göğüsle
çarpmak
töşlet- : göğsüne çarptırmak

töşe- : döşemek, yaymak;
bk. töşe~yay-
töşet- : döşetmek, yaydırmak
töşek : döşek, minder
töşekçi : döşekçi, yatak yapan
töşeklig : döşekli, minderli
töşeklik : döşeklik
töşel- : döşenmek, döşenilmek
töşen- : döşenmek
töşnek : döşek yayılan yer

tuş : eş, aynı	tüş- : düşmek; yerleşmek; inmek
tuş : toka, kopça; bk. *tuk-a-ş~tuş	tüşütlenil- : uydurmak, uydurulmak, düşürülmek; düşük yapmak; yere inmek
tuşa- : (<tuş “toka”) : bağlamak, kösteklemek, tuşaklamak	tüşürgün : geven çalısı
tuşal- : tuşaklanmak, kösteklenmek	tüşürgü: suyun nehre döküldüğü yer
tuşan- : tuşaklanmak, kösteklenmek	tüşür- : düşürmek, indirmek
tuşağ : tuşak, köstek	tüşrük : düşürülen, düşürülmüş
tuşık- : tuşaklamak, kösteklemek	tüşgün : düşkün, düşen, inen; düşkün
tuşağı : tuşaklı	tüşük : düşmüş, düşük (çocuk)
tuşağıg : tuşaklı	tüşün : barınak, in
tuş- : karşılaşmak, varmak, çatmak	tüşne- : barınağa yerleşmek
tuşgur- : karşılaştırmak	tüş : yolculukta konaklama, (öğle vakti yapıldığı için) öğle; bk. Çuv. tel
tuşla-tuşta- : (<tuş “eş”) : karşılaşmak, karşılamak	tüşrüm: eğrilmiş ip yumağı; bk. tüşrüm~*tuşrum
tuşlat- : karşısına gelecek şekilde durmak	
tuşlan- : yönelmek; karşılaşmak	
tuşur- : karşılaştırmak, kavuşturmak	
tuşuş- : karşılaşmak, kavuşmak	
tüşlük : öğle, öğle vakti	
tüşlen- : yolculukta öğle vakti mola verip tekrar yolculuğa çıkmak; bk. tüş/tüşlük~koş/kuşluk	tat : pas
	tatık- : paslanmak
tüş : düş, rüya	tat : yabancı
tüşe- : rüya görmek	tatık- : yabancılaştırmak
tüş : meyve?, mükafat?	tat- : tatmak
tüşlüg : meyveli	tatı- : tatmak, tadılmak
tüşsüz : meyvesiz ; faydasız, yaramaz	tatıl- : tadılmak
	tatın- : tadılmak
	tatır- : tattırmak

tatig : tat, lezzet	titiz : tiksindirici, hoş gitmeyen; bk. titiz~tiksin-
tatgan- : tadına bakmak	titizlik : titizlik, huysuzluk, güç beğenirlik
tatıglıg : tatlı, lezzetli	
tatıglan- : tatulan- : tatlanmak	
tatıgsa- : tatlı istemek	
tatıgsıra- : tatsızlaşmak, ağzının tadını kaybetmek	titre- : titremek, sallanmak
tatur- : tattırmak	titret- : titretmek, sallatmak
tatruş- : (< tatur-) : birbirine tattırmak	titreş- : titreşmek
talıg : tatig : tat, lezzet	
tatındı : tortu	tot : değersiz, ucuz
tét- : téti- : karşılamak; karşı çıkmak	tota- : değersizleşmek; değersiz kılmak
tétin- : karşı gelmek; ters olmak	
tétrü : ters	
tétrül- : dönmek, çevrilmek, bozulmak	totok : (< Çin. tu-tu) : asker yönetici, vali
tétil- : akıllanmak	todun : tudun : (< Çin. t'u t'un) : köy başkanı, yönetici
tétik : anlayışlı, akıllı	
tétiklik : anlayış, akıl	
tétiker- : akıllanmak, anlayışlı olmak	
	tod : toy kuşu
tıt : çam ağacı	
tıtlan- : çam ağacıyla kaplanmak	
tit- : ağrımak, sızlamak	tut- : tutmak, yakalamak
titig : ağrı	tutug : yağma; kazık, dayak; emniyet
tit- : vazgeçmek, terketmek; bk. ıdala-	tutgak : nöbet; tutma yeri, sap
	tutgun : mahpus; esir
	tutuglug : tutuklug : tutulmuş, felçli; cinler tarafından tutulmuş
titig : çamur	tutuksuz : desteksiz
titigçi : çamurdan duvar yapan	tutuk : enenmiş, iğdiş
	tutukla- : enemek
	tutuklan- : enenmiş (köle) sahibi olmak

tutma : sandık, kutu	tütün : tütün, duman
tutul- : tutulmak, yakalanmak	tütünsüz : dumansız
tutuldur- : tutturmak, alıkoydurmak	tütsüg : tütsü, günlük, buhur
tutum : tutma, tutuş	tütsüglüg : tütsülü
tutun- : tutunmak, tutmak; tutulmak; edinmek	tütsüglük : tütsülük
tutunçu : edinilmiş, evlatlık	tütüz- : (<tüte-) : tütsülemek
tutrug : tutsug : istek, vasiyet	tütsüg : düşman (-t,-ç,-d- olabilir)
tutur- : tutturmak	tütüşlüg : (<tütüş) : düşmanlık
tutsuk- : tutulmak, yakalanmak	
tutuş : tütüş : devamlı, tam; tutuş; kavga, dövüş	
tutuş- : tütüş- : tutaş- : yanmak; kavga, dövüş etmek; tutuşmak, tutmakta yardım ve yarış et-	tütrüm : derin
tutuz- : tutturmak; emanet etmek	tügültün : yer ad.
tutsug : vasiyet, emanet	
tutsık : tutacak	
tutşı : tutçı : devamlı, sürekli	tükü : dük : (yansıma): kuçu kuçu
tutyak : tutan, koruyan; anlayan	
tuturgu : emanet	
tutmaç : (<tutmaaş?) : tutmaç yemeği	tav- : tasarruf etmek?
tutguç : kahvaltı, bir parça yemek	taviş- : tasarruf etmek?
	tavar : davar; canlı ve cansız varlık, zenginlik
tuturkan : piring	tavarçı : ticaret eşyası taşıyan insan
	tavarlıg : sığırı olan, malı mülkü olan
	tavarsak : zenginliği seven kimse
	tavarlık : kiler, hazine
tüte- : tütme; kokmak	taviş : ses
tütet- : tütürmek, kokutmak	tavişla- : kıpırdamak, hafif gürültü etmek
tütek : ibrik ve benzeri şeylerin emziği; bk. emzük~ibrük> Ar. ibrik	

tavişsız : kıpırdamayan, gürültüsüz

tavıl : (F) : davul

tev : hile, yalan, al

tevlig : hileli, aldatıcı

tevla- : aldatmak

tevlüglen- : yalancılaşmak, yalancı gibi davranmak

tev- : şişe geçirmek, şişe sokmak; kaşımak, tırmalamak

tevey : deve

tevçi- : teyellemek, oymak, seyrekçe dikmek

tevçit- : teyelletmek

teviş- : **tüviş-** : (dat. ile) şişe geçirmekte yardım etmek

tevşe- : **tüvşe-** : karışmak, dolaşmak, karma karışık olmak

tevşet- : **tüvşet-** : dolaştırmak

tevşen- : dolaşmak, karma karışık olmak

tevşel- : dolaşmak, karma karışık olmak

tevsî : (F) : tepsi

tekne : **tegene** : tekne; bk. tegene~legen

dede : büyük baba

tevir- : döndürmek, çevirmek, katlamak

tevril- : dönmek, çevrilmek

tevin- : dönmek, döndürmek

tevren : örülmüş ip

tovra- : büyümek?

tuvır- : kulak dikmek, kulak kabartmak; bk. tüpir-

tunç : tunç, bakır alaşımı

tay : tay, sıpa

tay- : kaymak, sıyrılmak; kay~sıyrılmak~tay-

tayıt- : kaydırmak, sıyırtmak

taytur- : kaydırmak, sıyırtmak

tayış- : birlikte kaymak

tayığ : kaygan, kaypak

taya- : dayamak, diremek, desteklemek

tayan- : dayanmak, direnmek; sırtını vermek

tayak : dayak, destek

tayağı : taş veya tezek parçası; bk. taş~kaya~yalt

tayaklıg : destekli

tayaklık : destek, yardım

tayaklan-: desteği, bastonu olmak
tayanç : tayañu : müşavir, mabeyinci
tayşı : (F) : sekreter, uzman; vezir; vali
taygun : **toygun** : (<Çin t'ay "büyük")
: yüksek rütbeli memur

taygan : tazı, av köpeği
tsañ : (F) : anbar, hazine; mağaza
tsañçı : ambarcı, hazine bekçisi

tayuk : (eşanl.: **taylañ**) : dayı : iyi,
güzel görünüşlü

taylañ : ince, kibar
tayuklan-:dayılanmak, kibarlaşmak,
incelmek
toy : çömlekçi çamuru, kil

toy : toy, düğün, dernek

toyın : (<Çin. taojen) : maymun
tsoyurka- : (<Çin. tz'u) : acımak,
merhamet etmek, bağışlamak

tuy- : duymak, farkına varmak,
hissetmek, kavramak
tuyun- : kavramak, aydınlanmak
tuytur-: farkettermek, hissettirmek
tuysuk-: farkına varmak

tuyuz- : duyurmak, farkettermek
tuyugsuz: belirsiz,duyulmayan,
farkedilmeyen
tuyın : **tuyuk** : cimri, eli kapalı, eli sıkı
tuyağlıg : tırnaklı

taz : dazlak
tazla- :dazlak saymak, dazlak
olduğunu söylemek
tazar- : dazlaklaşmak
tazgır- : dazlaklaşmak

tez- : kaçmak
tezit- : kaçtırmak, korkutmak
tezig : kaçış, panik
tezgi : bk. tezig
tezgek : kaçan, kaçak
tezin- : kaçmak
teziş- : birbirini kaçırmağa çalışmak

tezek : gübre
tezekle-: gübrelemek

tiz : kale, hisar

tiz : diz
tizlig : dizli, dizi olan
tizle- : diz ile vurmak; acele etmek

tizlet- : diz ile vurdurmak
tiz- : dizmek, düzenlemek, sıraya koymak
tizig : sıra, dizi; çizgi
tizgin : dizilmiş; dizgin
tiziglig : dizili, sıralı
tizil- : dizilmek, sıraya konulmak
tizlin- : dizilmek
tizildürük: kayak pabuçların üzerindeki küçük madeni parça
tizim : dizi, sıra
tizme : bel bağı, kemer; deri çantaların bel bağına benzeyen üst kısımları
tizin- :dizmek, kendi kendisine dizmek
tiziş- :dizişmek, dizmekte yardım etmek

toz : toz
toz- : tozlu olmak, toz haline gelmek
tozut- : toz kaldırmak
tozar- : tozlu olmak; toz haline gelmek
tozlug : tozlu
tozgak : toz; barut
tozgır- : tozlu olmak

toz : dişbudak ağacının kabuğu
tozlug : ağaç kabuklarıyla kaplı

tuz : tuz
tuza- : tuzlamak

tuzçı : tuzcu
tuzla- : tuzlamak
tuzlan-: tuzlanmak
tuzlat- : tuzlatmak
tuzlug : tuzlu
tuzkıya: küçük tuz parçası

tuzak : tuzak
tuzakçı: tuzakçı

tuzgu : yolcuya verilen hediye yemek
tuzgulan- : yemek hediye dilmek

töz : kök, temel, kaynak, asıl
tözlüg : köklü; kaynağı olan

töz- :acı çekmek, dayanmak, tahammül etmek
tözlen-: acı çekmek, dayanmak, tahammül etmek

tüz : düz
tüzsiz : düzensiz

tüz- : düzmek, düzgün hale getirmek, sıraya koymak

tüzü : **tüzüğü** : **alku** : hep

tüzger- : **tüzgür-** : düzeltmek; kılavuzluk etmek

tüzgerinçsiz:kılavuzsuz;eşsiz, benzersiz

tüzül- : tüzel- : düzölmek, düzgün hale
getirilmek, sıraya girmek

tüzlün-:düzenlenmek, sıraya konulmak

tüzün : kontrollu; düzenli; iyi; soylu

tüzünlük : kibarlık, naziklik; soyluluk

tüzer- : düzleşmek

tüzüş- : düzenlemekte yardım etmek

tüzdem : düzgün, orantılı, münasip

2.12 Kk

ka: kab : deri çanta, su kabı, torba,
çuval; bk. kab~kabar-

kabçuk: (**kab+çuk 'küçültme'**) : küçük
çanta, küçük torba

kablğ : kabı olan; anasından cenin zarı
ile doğan çocuk

kabarçak : kaburçak : kutu, çanta;
kukla; tabut;belki bk.
kaburçak ‘, 'tabut', kabarçak

'kukla'

kablan-: kaplanmak, örtünmek,
sarınmak

kabak : **kapak** : (<***kap-**) : küçük
kova; su kabağı (balkabağı
değil!); kapak

kabaklık : kabak tarlası

kaba : kaba, kalın

kabar-: (<**kab**) : kap olmak, kap haline
gelmek; kabarmak, şişmek

kabargan : kabartı, sivilce

kabart- : kabartmak, şişirmek

kovga: kova, sepet

kéber- :(<**kebe**): kabarmak, şişmek?;
kebe/kaba~keber-/kabar-

kebi- : kurumak

kebit- : kurutmak

kepek : kepek; kabuk; baştaki konak

kepeklig : kepekli; kepekle karışık

kepeklilik : kepek olan yer

kevük : küvük : saman

kevig : **kevek** : boş, delik; burun
kıkırdağı

kebit : **kibet** : dükkan

kibe : kısa zaman; bir kaç günlük
zaman

kevçi : (**F**) : tahıl ölçeği

kevli : (**F**) : nehir veya kanal ağzı

keveli : (?**F**) : kelebek

keveñ: **kefeñ** : harman yerine gelen
kişiye verilen hediye(ayrıca
kefen>Ar. mı?)

kövürgen : yaban soğanı

köpsün : **köpen** : **köpçük** : şilte, minder

kip : kip, kalıp, model

kob : sevinç, ferah

koburga : baykuş

kuba : solgun, solgun sarı; at veya
sığır gübresi; sarı saçlı kimse

kafgar: (F) : sarı ipekli kumaş

kavla : (?F) : yemeklik bitki, kaz ayağı

kavlalık: sebze bahçesi

kübi- : yorgan dikmek, sık dikiş atmak

kübüş-: kübül-: dikmekte yardım
etmek

kübit- : diktirmek

kübig : dikiş, dikim

kübül- : dikilmek

kıftu : makas, kırkı

kıftula- : makaslamak, makasla kesmek

kaç : kaç; kaç tane

kaçan : ne zaman

kaçar : kaçır; kaçır tane

kaç- : kaçmak

kaçıt- : **kaçur-** : **kaçtur-** : kaçtırtmak

kaçur- : kaçırarak, kaçtırtmak

kaçurt-: kaçtırtmak

kaçtur-: kaçtırtmak

kaçıg : kaçan, kaçak; kaçış

kaçıl- : kaçılmak, kaçınmak

kaçın- : kaçınmak, kaçmağa kalkmak

kaçış : kaçış

kaçış- : kaçışmak, birbirinden
uzaklaşmak

kaçrumsın-: (<*kaçrum<kaçur-) :
kaçırmağa kalkışmak,
kaçırır görünmek

kaçruş-: birbirini kaçırarak

kaçgın : kaçak

kaçut : bozgun, savaş veya kavgada
kaçırtma

kaç : (?F) : kap, tas

kaçala-: kaba koymak

kaçaç : (?F) : ipekli Çin kumaşı,
dokuma; cariye(kat-~kaç-a-,
kaş-a, kalı)

keçe : **kidiz** : **kiyiz** : **kéçe**: kavun vb.
taşımakta kullanılan sele veya
sepet

kéç : geç

kéç- : geç kalmak, gecikmek
kéçe : akşam; gece; dün
kéçür- : geciktirmek, ertelemek
kéçil- : geçilmek; ertelenmek
kéçki : akşam
kéçit- : geciktirmek, yavaşlatmak
keç- : geçmek, aşmak;
bk. keç-ü ~aş- ~kal-~tur-
keçil- : geçilmek, aşılmak
keçür- : geçirmek, aşımak; affetmek
keçürt- : geçirtmek, geçmesini sağlamak
keçrüş- : geçmekte birbirine yardım etmek
keçrünsin- : geçirmek istemek;
affetmeye kalkışmak
keçse- : geçmek istemek
keçset- : geçmek istetmek, geçmeği telkin etmek
keçiş- : birlikte geçmek; birbirini affetmek
keçiş : **keçig** : geçit
keçinçsiz : geçilmez, geçitsiz
keçin- : geçinmek, hayatını kazanmak;
geçmeğe kalkmak, geçmek istemek
keçimlig : geçmelik; geçici
keçig : geçit
keçigsiz : geçitsiz
keçüt : **keçig** : geçit
keçtür- : **keçür-** : geçirmek
keçit- : geçirmek

kıçıla- :(<**kıçı**) : gıcıklamak, gıdıklamak
kıçı- : gidişmek, kaşınmak;
bk. kıçı-~gidiş-~kaşın-~uçuz-
kıçin- : gidişmek, kaşınmak
kıçit- : gidiştirmek, kaşındırmak
kıçur- : (<**kıç-**) : kınamak, ayıplamak;
başkasının kaygısına sevinmek
kıçı : (**Moğ. kici**) : kış1, hardal
kıçmık : (<***kıç-**) : küçük parça, toz
kıçig : küçük
kıçigle- : ufalamak; ufak saymak
kıçiglik : küçüklük
koçnar : (**Moğ. kuça**) : koç
köç : göç
köç- : göçmek, yer değiştirmek
köçüt : göçen, gezip dolaşan; at, kervan hayvanı
köçütçi : kervanın at sürücüsü
köçür- : göçürmek
köçürme : göçürülebilir; göçer
köçrüm : göçürüş, göçürme
köçgün : göçkün, göçücü

küjek : (?F) : saç lülesi; eğri; çarpık

küji : (F) : tütsü, günlük

küç : (?F) : ~ **künçit** : susam tohumu

köç : saat

kuç- : kucaklamak

kuçtur-: kucaklatmak

kuçul- : kucaklanmak

kuçuş- : birbirini kucaklamak

kuçuş : kucaklama, kucaklaşma

kuçam: kucak

kuçak : kucak

kuçakla-: kucaklamak

küç : güç, kuvvet, sertlik

küçe- : (<küç) : sıkmak, sıkıştırmak,
zorlamak, baskı yapmak

küçle- : zorlamak, kuvvete baş vurmak

küçlen-: güçlenmek

küçün : zorla, şiddetle

küçsüz : güçsüz

küçsire-: güçsüzleşmek, zayıflamak

küçlük : güçlük, zorluk

küçlüg : güçlü, kuvvetli; zorlu, şiddetli

küçgey : zor, güç

küçel- : güçlenmek; şiddeti artmak

küçen- :güç harcamak, çabalamak;
güvenmek

küçeş- : yağmada yardım ve yarış
etmek

küçet- : yağma ettirmek

küçed- : kavramak, sıkıca tutmak

küçemçi : zulmeden kimse, zalim

küçek : kuvvetli, güçlü şekilde

kad : kar fırtınası, bora, tipi

kad- : **kayı-** : donmak, donarak ölmek

kadıt- : dondurmak, dondurarak
öldürmek

kadran-: (<*kadra-) : (**kayra-/ kayıra-**):
bilemek, keskinleşmek

kadırlan-:(<kadır):öfkelenmek,
bk. kadır~kadgu~kahr?

kadaş:(<ka) : aynı ailenin üyesi;
komşu, arkadaşı; akraba

kadaşlık : kan akrabalığı, akrabalık

kadgu : kaygı, üzüntü; endişe, kuruntu

kadgur-:kaygılanmak, üzülmek;
endişelenmek

kadgulug:kaygılı,üzüntülü; endişeli

kadgusuz : kaygısız

kadgulan- : kaygılanmak

kadın : kayın, evlilik akrabası,
kayın peder

kadnağun : (<kadın+topluluk) : kadın
ve erkeğin evlilikten doğan
akrabaları

hatun : (F) : kadın

katunlan- : hatunlan- : (F) : han karısı
kıyafetine girmek;
kadınlanmak, evlenmek

koduz : evlenmemiş kadın

koduzlan- : evlenmemiş kadın almak

kodurçuk : bebek, kukla

kadıñ : kayın ağacı

kadıız : ağaç kabuğu

kadıızlan- : kayızlan- : kabuklanmak

kadıızgahlıg : kabuklu, ağaç kabuğu
gibi kabuğu olan

kadır- : **kayır-** : katlamak, dürmek, geri
çevirmek, döndürmek

kadırt-: katlatmak, büktürmek

kadırl-: katlanmak, bükülme

kadırgak : (<kadır-) : sürekli bükülen,
katlanmış, buruşuk

kadıış-: bükmekte ve katlamakta
yardım ve yarış etmek

kadııt- : (<*kad-) : döndürmek, geri
çevirmek

katrun: (<katar-) : dönmek, geri
dönmek

katar- : (<*kadtur-<*kad-/kadıt-) :

kaytar-: **katart-**: **katrun-** : döndürmek;
bükme, kıvrırmak

katart- : (**katırt-?**) : döndürtmek, geri
çevirtmek

kadraklan-:(<kadrak):girintili
çıkıntılı olmak, kıvrımlı
olmak

kadık : **kazuk** : **kayguk** : kazık

kadu- : dikmek, sıkıca dikmek, örmek

kadut- : diktirmek

kadıg : **kadıg** : (<kadu-) : kayı : elbise
kenarı, saçak, kenar süsü

kadul- : dikilmek

kadıuş-: dikmekte yardım etmek

kadış : **kayış** : kayış, şerit, atkı, bağ

kadıışla-: kayış yapmak, kayış kesmek

***ké** : art, arka

kédin : art, arka

kén : ardında, ardından; sonra

kérü : geri, geriye, geride

kédinki: arkadaki

kétirti : arkadaki

ked : (<Soğd.k'dy) : çok, aşırı
kedle- : gayret etmek, çabalamak
kedgir-: hayvanın çamışlık etmesi,
üzerine yük vurdurmaması

ked- : giymek, giyinmek
kedüt : giyim, giyecek
kedük : giyim, giyecek
kedgü : giyim, giyecek
kedim : giyim; giyiş
kedimlig : giyimli?
kedüklüg : giyimli, giyeceği olan
kedüklük: giyimlik, giyeceklik; giyecek
kedgülük: giyimlik, giyeceklik; giyecek
kedil- : giyilmek
kedür- : giydirmek
kedindi: çok giyilen elbise
kedrül-: giydirilmek, giyilmek
kedrüş-: birbirini giydirmek
kedürse-: giydirmek istemek

kedrim:(<**kedir-**):yüzülmüş,derisi
yüzülmüş (et)
kedir- : deri yüzmek, soymak; pastırma
yapmak
kedril- : derisi yüzülüp kurutulmak;
pastırma yapılmak
kedriş-: deri yüzmekte ve kurutmakta
yardım etmek; pastırma
yapmağa yardım etmek

kidiz : keçe
kidizlik : keçelik
kidizlig : keçeli, keçesi olan
kidizgek : keçecik, keçe gibi olan şey

kod-:(<***ko-**):koymak,bırakmak,
terketmek; bk. koy--kon-
~koyul~koyug
kodı : (<**kod-**) : aşağı, aşağıya
kodıki : alttaki, aşağıdaki; aşağılık, kötü
kodun-: bırakılmak, terkedilmek
koduş-:**koyuş-** : birkışmak; birbirine
güvenmek
koduru : (<**kodur-**) : çalışkan, gayretli;
aşırı şekilde, fazlasıyla
kodur- : (**bk. kadir-, kedür-**) : üstüne
düşmek, çabalamak, gayret
etmek
kodıkartur- : (<**kodıki**) : aşağılamak,
yermek, eleştirmek
kotkılık: (<**kodıklık**): (<**kotkı:kodıki**):
alçak gönüllülük

ködez- : (<**közed-'inmetatezi**) : (<köz
at->közed-?) : bakmak,
korumak
ködezil-: korunmak, bakılmak
ködezlik: (<**ködezil-**) : bakılan,
korunan
köti- : kötü (acaba kedi-?)

kudurgun: (<*kudur-) : at sağrısı,
kuskun, eğerin kuskunu
kudurgak: (<*kudur-) : kaftanın iki
eteğinden her biri
kudurçak: kudurçuk: (<*kudur-
)**kuyurçak:** kuyruk sokumu kemiği,
kuyruk kemiği
kurduk: (<*kudur-) : kuyruk

kü- : beklemek, korumak
küd- : gütmek, beklemek; dikkate
almak, saygı göstermek
küdük: güdülen, beklenen, aranan; iş, iş
güç; bk. iş küdük: iş güç, güç~küdük
küdüklüg : işi gücü olan, meşgul
küdegü : (<*küde-, küden) : güveyi;
bk. Moğ. küregen
küttür-:(<küd-tür-):güttürmek,
gözetirmek, baktırmak
küdüş- : birbirini beklemek, bekleşmek
küdrüm: (~üdrüm): (<*küd-ür-<küd-
'gözetmek') : seçkin, saygıdeğer
***küde-** : bk. küdegü
küden : toplantı, ziyafet
küdenlik : toplantı yeri, misafirhane

kağun : kavun
kağunlug: kavunlu
kağunluk: kavunluk, kavun tarlası
kağunsa- : kavun istemek
kağunla- : kavunu olmak, kavun sahibi
olmak

kağıl : (<*kağ-) : söğüt filizi
kağur-: (<*kağ-) : kavurmak, kavurup
kurutmak
kağrul-: (<kağur-) : **kavrul-** :kavrulmak
kağruş-:(<kağur-): kavurmakta yardım
ve yarış etmek
kağurmaç : kavurmaç : kağurgan :
kavurga:ateşte kavrulmuş yapılan
yiyecek
kağut:(<*kağ-):**kavut:**kavrulmuş
buğday unu, bundan yapılmış
lapa; mısırdan yapılmış yemek
kégen : hastalık, rahatsızlık
kıg : hayvan gübresi
kıglat- : gübrelenmek
kigür- :girdirmek, sokmak, içeri
sokmak
kigrül-: girdirilmek, sokulmak, içeri
sokulmak
kog : toz, kül
kogşa- : gevşemek, yumuşamak;
incelmek, zayıflamak
kogşak: gevşek, çürük

kogşaş-: birlikte gevşemek

kogşat-: gevşetmek, yumuşatmak

koguş : deri, kön

koguş : oluk, su oluşu; büyük oda;

koğuş (huş) ağacı

kogşa- : koğuş ağacı dalı ile cilalamak

koguşlan-: oluklanmak; kanaldan akmak

kogşat- : cilalamak

kogşal- : cilalanmak

kogşaş- : cilalamak

kögür- : getirmek; vermek?

kögüz : göğüs

kögüzlüg : akıllı, anlayışlı, düşünceli;

bk. kögüz~ög~öb~öz

köküzmek: (<kögüz): göğüs kafesi

kü : ün; şöhret; itibar

küg : şarkı, melodi; şaka

küglen- : şarkı söylemek

küglen- : şarkı söylemek

küg : çiftleşmeye hazır olmuş

küg : pas (<bas); tat; çil, ben, benek

küglen-: benlenmek, çil düşmek

küglen- : otlamak, otlatmak

kögen : erik, şeftali; ilmikli köstek, bağ

(yel kögen>yel kovan?)

kegde : (F) : kağıt

küküy : hala; teyz

hağan : (F) : kağan

hağanlıg : kağanlı

hağanla- : kağanlanmak; kağan yapmak

hağansıra-: kağansız kalmak

hağansırat-: kağansız bırakmak

kak : kuru, kurumuş, kurutulmuş

kakla- : kurumak

kaklat-: kurtumak

kaklan-: kurumak, kurutulmak

kaksı- : kurumak, kurulaşmak,

kurumağa yüz tutmak

kakaç : (<kak) : kir; kirli

küg : mal varlığı, hayvan varlığı,

hayvan sürüsü; bk. kümes~küg

ka : aile

ka : kova, sepet

kakıla-: katıla katıla gülmek

kak : oyun kuşu (kağ kağ)

kakuk : bk. kak, kok

kugu : **ku**: kuğu

kodurçuk : bebek, kukla

kak- : çakmak, çarpmak, vurmak,
çalmak, kakmak

kaktur-: katırmak, vurdurmak,
çaktırmak

kakıl- : kakılmak, çakılmak

kakın-: dövünmek, kendine vurmak

kakış- : dövüşmek, birbirine vurmak

kakrit-: (<***kakır**-<**kak-**) : dövdürmek,
çarptırmak, vurdurmak

kakritgu: (<**kakrit-**) : bekçi davulu,
gözcü ve nöbetçi davulu

kakı- : kızmak; sövmek, küfretmek

kakit- : kızdırmak, canını sıkmak,
sövdürmek, küfrettirmek

kakıg : kakıma, kızma, sövme; rağmen

kakış- : birbirine kızmak, darılmak

kek :kin, öfke, kötülük; bk. kek~kötü

keklig : kinli, kindar, öfkeli

kekteş-: kin duymak, birbirine kin
beslemek

kikne- : (<**kégen**) : kin beslemek; fitne
uyandırmak

kikşür-:**kikçür-**:kışkırtmak,fitne
uyandırmak

keklik : keklik

kekük : kartal türü, kırmızı şahin

keküş : (?F) : aksırgan otu

kegmek : **kökmek** : bir geyik türü

kekir- : geçirmek

kekre : acı, ekşi

kekreş-: acılaşmak, ekşileşmek

kıku : kıkırtı, bağırış sesi

kıkır- : bağırarak, çağırarak; kıkır-
~bağır-~çağır-~böğür-~añır-~okrı-

kıkırış- : bağırışmak, çağırışmak

kikinç : cevap

kok- : azalmak, eksilmek, küçülmek

kokrut-: azaltmak, indirmek, küçültmek

kokruş-: azalmak, eksilmek, küçülmek

kokuz : eksik; boş; yarım; parasız

kok- : kokmak

kokıt- : kokutmak

koklık : kokuluk, parfüm

kokun : kıvılcım

kokunlug : kıvılcımlı

kök : kök, kaynak

köklen-:köklenmek, kökleşmek, kök salmak

kök : dikiş, teyel; işleme

kök : sıırım, çadır iskeletini bağlamak için kullanılan deriden şerit

kökle- : sıırımla bağlamak

köklen-: sıırımla bağlanıp sarılmak

kökleş-: ilişip sokulmak; akrabalıkla bağlanmak

kökleş-: bağlamakta, dikip sıkıştırmakta yardım etmek

köklet- : bağlatmak, sardırmak

kök : gökyüzü; gökyüzü rengi, mavi; yeşil

kökçin:köksin:kögöz:mavi

kökedür-:yüceltmek; göğe ibadet ettirmek

kökegün: at sineği

kökle- :mavileşmek, mavi olmak; yeşermek

köker- : mavileşmek, mavi olmak; yeşermek

kökış : mavi, yeşil

kögürçkün : güvercin

kögürçgünleş-:güvercinine bahse girmek

kük : **küg** : üzüntü, sıkıntı, acı; bk. küy kör-

kükmek : **kükmen** : **kügmek** :

kügmen : kederli

kökre- : kükremek, gürlemek; gök gürlemesi

kökreş- : birlikte gürlemek

kökrek : gök gürültüsü

kal : vahşi, yabani, deli; utanmaz, kaba

kalın : kalın, koyu, sıkı, yoğun; bk. kalın~koyu

kalnu- : (<kalın, bk. kalnad-): kalınlaşmak

kalñuk : (<*kalınguk; bk. *kalın-, kalñu-) : kılıtık, kabuk

kalñ : kalım : kalın : çeyiz; bk. kabın

kalñsız: çeyizsiz

kal- : kalmak, durmak; baki kalmak, geri kalmak; gitmemek; devam etmek, sürmek

kaltur-:kalmasınısağlamak, gitmemesini sağlamak, bırakmak

kalış- : (<**kal-**>) : kalmak, kalmakta
yardım ve yarış etmek

kalınçsız : (<*kalınç>) : bk. kalısız, kal-

kalısız : (<*kalı<kal->) : artıksız,
istisnasız

kalım : (<**kal-**>) : kalıntı, artık, arta
kalmış

kalılığ : (<*kalı<kal->) : artığı olan

kalı : eğer; nasıl

kalñu : (<*kalıngu<*kalın-<kal->) :su
üzerinde yüzen

kalñula-: su üzerinde yüzmek, su
üzerinde kalmak

kalñula- : yüzmek, suda yüzmek

kalañur- : yüzmek, suda yüzmek

kalınçu : bk. kalñu ~kalñuk?

kathı : nasıl; gibi; ne zaman; eğer;
bk. kal- veya kalñu ile ilgili?

kala- : yığmak, kümelemek, birbiri
üstüne koymak

kalat-:(<**kala-**>):sardırmak,
sarmalatmak, dürdürmek

kalbuz: lokma, yudum

kalbuzla- : lokmalamak, dilimlemek

kavla : kör ok, metal temreni olmayan
ok, talim oku

kalkan : kalkan

kaldra-:(<*kaldur->): hışırdamak

kaldurga:(<kaldra->):hışırtılı,
hışırdayan

kalı- : atlamak, sıçramak; (<havada
yükselmek?)

kalıt- : (<**kalı-**>) : atlatmak, sıçratmak,
zıplatmak

kalık : hava, atmosfer, gökyüzü

kalıma:(<**kalı-**>) : güneşlik, yüksek
çardak; balkon

kalış-:(<**kalı-**>):birbiri üzerinden
atlamak

kaltuk : (<**kalıt-**>) : yaban sığırının
boynuzu; su veya çorba
içmeye yarayan boynuz;
bk.~kaşık

kel- : gelmek

kelişlig: gelişli, gelip gidilen

keltür-: getirmek

kelür- : getirmek

kelürt-: getirtmek

kelig : geliş

keliş : geliş

keligse-: gelmek istemek

kelimsin-: gelmek istemek
kelgir- : gelmek istemek
kelse- : keligse- : gelmek istemek
keliş- : birlikte gelmek

keleşü : (?F) : konuşma, söyleme

kelgin : sel, su seli
kelginle- : selleşmek, sel gibi olmak
kelin : gelin
kelinle-: gelin edinmek
keliñün: gelinler, bütün gelinler

kıl : kıl, saç
kıltık : **kılçık** : kalın kıl, kılçık
kıldruk: (<kıl) : buğday kılçığı
kıl- : yapmak, etmek, eylemek
kıltur- : yaptırmak, ettirmek
kılıl- : **kılın-** : yapılmak, edilmek
kılın- : yapılmak, yaratılmak
kılımsın- : (<*kılım<kıl-) : yapmak
istemek, savunmak?
Kılınç : fiil, iş, hareket, davranış
kılınçlıg : fiilli, işli, davranışlı
kılınçlan- : cilvelenmek
kılış- : yapmakta yardım etmek
kılık : (<kıl-) : tavır, davranış,
karakter

kılıç : kılıç
kılıçla-: kılıçlamak
kılıçlan-: kılıç sahibi olmak

kol : kol
kolçak : kolluk, eldiven
koltuk : koltık : koltuk altı
kolbiç : koltuk altı
koltukla-: koltuklamak, koltuğuna
almak
koldaş : (<kol) : arkadaş, yoldaş
koldaşlan- : arkadaş edinmek; dost
saymak

kol- : istemek, aramak
koltur-: istetmek; aratmak
kolun- : aranmak, bir şey aramak
koluş- : isteşmek, birbirinden istemek
kolunguçı : dilenci
kolguçı: dilenci
kolgır-: istemek, istemeli olmak, isteye
yazmak
kolula- : **sakın-** : düşünmek, düşünceye
dalmak
kolan : kolan, bağırdak, kuşak
kolonlug : (<*kolon<kol-) : istekli
kolü : zaman, zaman dilimi, an;
mevsim
kolusuz: zamansız; mevsimsiz

köl- : hayvanı koşmak, bağlamak;
bk. bokursı
költür-: bağlatmak, hayvanı koşmak
kölün- : bağlanmak, koşulmak
kölük : koşulmuş, bağlanmış
kölüklüg : yük hayvanı olan (kimse)
kölünü : **kölüngü** : koşulmuş şey, bağlı
şey; vasıta

köl : büyük su kütlesi, göl; deniz;
ırmak
köli- : gölgelenmek, gölgeli olmak;
gölge etmek; bk. köşi-~köşik~köşige vs.
kölit- : kölet- : gölgelemek, gölge
etmek, gölgede bırakmak
kölik : gölge; bk. köşik
kölige : gölge
köliklig : gölgeli
köligesiz : gölgesiz
köliš-: gölgelemekte, gömmekte yardım
etmek?
köler- : gölleşmek, suyla dolmak
kölün : gölcük

kul : kul, köle
kulad-: kul olmak, köle olmak
kullug : kullu, kölesi olan
kulluk : kulluk, kölelik durumu
kulsıg : köle gibi, köle ruhlu
kula : bir at rengi

kulaç : kulaç
kulaçla- : kulaçlamak, kulaçla ölçmek
kulan : yaban eşeği
huln : (F) : Çinden ithal edilen çeşitli
renklerdeki bir ipek

koluña: (F) : ağaç veya bitkinin genç
dalı

kulavuz : (F) : kılavuz

kulkak: kulak : kulak

kulaklıg : kulaklı

kulakla- : kulağına vurmak

kulun : tay, sıpa; küçük

kulunlug : taylı, sıpalı

kulunla- : sıpalamak, tay doğurmak

kulna- : sıpalamak, tay doğurmak

kulnaçı : gebe kısrak

kül : kül; bk. Küli Çor

küli : (?F) : taşlar arasında kurutulmuş
kayısı; Bk. kü-li?

kül- : gülmek

külçir- : külsir- : gülmek, gülümsemek

külüt : gülünç

kültür- : güldürmek

külgü : gülüş

külgüsüz : gülşşüz

külümsin- : gülümsemek

külüşüg : gülüşme, gülüşmekte olanlar?

külüş- : gülüşmek

külsir- : **külçir-** : gülmek

külünç : gülünç

külf : gürültü

küldre- : **küldüre-** : gürüldemek

külre- : gürüldemek

külüğ : (<kü-lüg) : ünlü, meşhur

küle- : (<kü-le-) : övmek

kam : büyücü, sihirbaz

kamla- : kam gibi davranmak, büyü yapmak

kam- : çok dövmek, darbeyle yere yıkmak; indirmek, düşürmek

kamçı : kamçı, kırbaç

kamçıgu : (<kamçı) : sivilce(~swelling)

kamçılığ : kamçılı

kamçıla- : kamçılamak

kamıt- : aşağı indirmek, yere yıkmak

kamtur- : aşağı indirmek, yere yıkmak

kamağ : bütün, hep

kamgı : eğri, yamuk, çarpık, eğri büğrü

kamgak : (<kam-) : semer otu, deve dikenini

kamgır- : eğrilmek, yamulmak, eğri büğrü olmak

kamil- : yana yatmak, yere indirilmek, söykenmek?

kama- : kamaşmak

kamat- : kamaştırmak

kamaş- : kamaşmak

kamıç : kepçe, kaşık

kamıçak : kurbağa yavrusu, iribaş

kamıçla- : kepçelemek

kamış : kamış, saz

kamışlıg : kamışlı

kamışlan- : toprakta kamış bitmek

kamşa- : (<kamış) : hareket etmek, titremek

kamşağ : emniyetsiz, sağlam olmayan

kamşat- : (<kamşa-) : titretmek, sarsmak; saptırmak, yoldan çıkarmak

kem : hastalık

kemlig : hastalıklı, hasta

kemsiz : sağlıklı

kemle- : hastalanmak

kemlen- : hastalanmak

kemlet- : hasta etmek

kömiçe : sivri sinek

kemi : gemi, kayık

kemiçi : gemici, kayıkçı

kemiş- : bırakmak, terketmek; atmak,
fırlatmak

kemişil- : atılmak, dışarı fırlatılmak

kemür- : kemirmek

kemrük:yarık, kertik; yarılmış, ayrılmış

kemrüş-:kemirişmek, kemirmekte
yarış etmek

kemdi- : sıyırmak, kemikten et sıyırmak

kemdük:etinden sıyrılmış kemik

kemişge: yere serilen şey; nakışlı

kımız : kımız, mayalanmış kısrak sütü

kımızlan- : kımızlı olmak, kımız sahibi
olmak

kim : kim

kom : deve havudu

kom : dalga

kom- : dalgalanmak

komı- : özlemek

komıt- : özletmek

komtur- : dalgalandırmak

komın- : coşmak

komış- : dalgalanmak; bir şeye istek ve
özlem duymak

komuk : gübre, at gübresi

komukla- : at sıçması

kumşuy : (F) : kene

kumgan : (?F) : testi, su şişesi

köm- : gömmek

kömeç :gömülü yiyecek, küle
gömülerek pişirilen ekmek;
petek

kömçü : (<*kömünçü) : gömü, define

kömtür- : gömdürmek

kömül- : gömülmek

kömün- : gömülmek, gömülmeğe veya
gömmeğe kalkışmak

kömüندی : gömülü

kömüş- : gömmekte yardım etmek

kömüldürük : at göğüslüğü

kemek : pamuktan yapılmış yumuşak
dokuma

kimsen: (F) : altın kırıntısı, altın yaprağı

kümüş: gümüş

kümüşlüg : gümüşlü, gümüşü olan

kömür: kömür

kömürlüg : kömürlü, kömürü olan

kömürlük : kömürlük, kömür yeri

kum : kum

kumlıg: kumlu

kumlağ : (F) : fasulye gibi yaprakları olan bir sarmaşık

humaru : (F) : miras

humarulan- : mirasa konmak

kan : kan

kana- : **kanı-** : kanamak

kanat- : kanatmak

kanağ : kan alma, kan dökme

kanağ : (<kana-) : neşter

kanlıg : kanlı

hun : (?F) : kan

kañ : baba, ata

kañsız : babasız

kañdaş : aynı babadan, yarı kardeş

kañsık : (<*kañsı-) : üvey

kan- : kanmak, doymak

kanıt- : şevke getirmek, istekli kılmak;
bk. doyurmak>kandırmak

kantur- : kandırmak, doymak

kanıg : kanmış, doymuş

kanıçsız : (<*kanıç<*kanın-<kan-) : doyumsuz, doymak bilmeyen

kanat : kanat, kuş kanadı

kanatlıg : kanatlı

kanatlan- : kanatları çıkmak

kandır : deri yüzüldükten sonra etin üzerinde kalan ince zar

kañcık : kancık, dişi köpek

kunçuy : (F) : han kızı, prenses;
bk. kañcık~kunçuy

kañlı : araba, yük arabası

kañlıcı : arabacı

***kanak :** (*kañ) : kaymak;

bk. kaynak~kayak~kaymak

kañu : hangi, ne, kayu; bazı
kañça : kañçaru : nere, nereye
kañçok : (<kañça+ok) : nereye
kanıki : (<kanı<kañu) : neredeki

kéñ : geniş, enli
kéñlik : genişlik
kéñü- : geniş ve enli olmak
kéñür- : genişlemek, enlenmek
kéñürt- : genişletmek, enine uzatmak
kéñüt-: **kéñit-** : genişletmek, enine
uzatmak
kéñrün- : genişletilmek
kéñe- : danışmak, görüşmek
kéñeş- : danışmak, sormak; müzakere
etmek, tartışmak
kéñeş : tavsiye, öğüt
kéñeşçi : tavsiyeci, öğütçü
kéñren-:söylenmek, mırıldanmak,
homurdanmak
kéñeşlig : tavsiyeli, danışıklı
kéñeşsiz:tavsiyesiz, danışıksız, tedbirsiz
keñes : **keñez** : (<*keneş) : kolay,
uygun; rahat

kén : arka; sonra
kédin : arka; sonra
kéninte: arka; sonra
kénki : ek, sonraki
kénik- : arka olmak, arkada kalmak;
arkada hissetmek

keñç : (>Moğ. kence "küçük") :
genç; bk. keñç~enik

kéñirsi-: dibi yanmak, dibi yanarak
koku çıkarmak

keñtü : kendi

kın : kın, kılıf

kına- :kınına sokmak, kılıfa
yerleştirmek

kınla- : kın yapmak; kılıfa sokmak

kın : (**kıñ**) : kıyın : ceza, işkence

kına- : (<kın, kıñ) : cezalandırmak,
işkence etmek

kınçı : cezalandırıcı, işkenceci

kınat- :(<kına-<kıyna-):
cezalandırılmasını buyurmak,
cezalandırtmak

kınlık : kıñlık : zotluk, güçlük

kın- : özlemek, istemek, imrenmek;
uyanmak, canlanmak

kıntur-: istek uyandırmak, imrendirmek

kınış- :birlikte istemek, birlikte
imrenmek

kınıg : özleyiş, istek, arzu

kıyıt : kıyın (doğru şekil?) : eziyet,
ceza

kıñır : **kıñru** : **kınıgır** : kızgın, şiddetli

kıñır : eğri, çarpık; şaşı, eğri bakışlı
kıñrak: (<*kıñra-<kıñır) : **kıñarak** :
eğri kesen bıçak; iki yüzlü dişli bıçak

kinle- : ezmek; kıymak; doğramak
kinlen-: ezilmek

koñ : koyun, dişi koyun
koñçı : koyun çobanı
koñlg : koyun sahibi
koy : koñ : koyun

koñ :bağır,göğüs;koyun
(<*kodun<kod- "bir şey
konulan yer")?

kon- :(<*ko-/kod-):yerleşmek,
durmak, oturmak

konukluk: (<konuk) : konukluk;
misafir severlik

konukla- : konuklamak, misafir etmek

konuklaş- : birbirini misafir etmek

konuklug : konuklu, misafirli

kongu : konak, yerleşim yeri

konum: konum, yerleşim

konak : mısır, darı

konak : konuk : misafir; yerleşim alanı

konakla- : mısır yemek, darı yemek

konat : insan kümesi, insan topluluğu

konat- : **kontur-** : kondurmak,
oturtmak, yerleştirmek

kontur-: konat-

konşı : (<konuş-) : komşu

kondı- : inceltmek, bilemek

kondıgu : bileği taşı

koñur-: sökmek, kanırmak

koñrul-: sökölme, kanırılmak

koñur : kumral, koyu kahverengi

koñra-: koyulaşmak, koyu kahverengi
olmak

koñur : (**koñra-**, **koñrağı**) : boğuk ses

koñra-: şingırdamak, tıngırdamak

koñrak: savaş; çan?

koñrağı : çan

kunduz: kunduz

koñuz : domuzlan böceği, kınkanatlı
familyadan olan bütün
böcekler; hamam böceği

kumursga : karınca

kön : gön, deri

könçük: gömleğin önündeki açıklık;

cep; gömleğin göğsü; gömlek

könçüklen-:gömleğin göğsünün

açılması

köñlek : (<**köñle-**) : gömlek (Clason'a

göre, köñül-e- "kalbin

üzerindeki örtü")

köñleklen-: gömlek giymek

köndegü:gerdanlık

(köndeg~gerdan~halka?)

könek : küçük deri nesne; kova, sepet

köndi : iğrenç, kötü, aşağılık

köñüz:gübre yığını (köñüz~kömür

~köy-?/ konur?)

kömen : hile; hilekarlık

köni : doğru, düz; dürüst; gerçek

kön- : doğrulmak, düz olmak,

düzelme; uyuşmak

könilik: doğruluk; dürüstlük

köndger-: doğrultmak, düzeltmek;

göndermek

köndgert-: doğrultturmak, düzelttirmek

könit- : köndür- : köndger- :

köndür-: doğrultmak, düzeltmek

köntül-: doğrultulmak, düzeltilmek

köñül : gönül; akıl, düşünce; kalp,
yürek; ruh

(köngül~ög~ukuş~eng~ész;

Mac. saj~fej)

köñle- : düşünceye dalmak

köñüldeş : arkadaş; cana yakın

köñülsüz : gönülsüz, isteksiz

köñüllüg : gönüllü, istekli

köñülger-:düşünmek,düşünceye dalmak

köñüllen-:akıllanmak;anlamak;

isteklenmek

kun- : çalmak, alıp kaçmak, kapıp
götürmek

kunuş-: çalmak, birbirini soymak;
soymakta yardım ve yarış
etmek

kunuk : soyguncu, hırsız

kün : gün, güneş; gündüz

kündün: güney; güneyde

kündem : gün gibi

küntüz: gündüz

künlük : bir günlük zaman dilimi; tütsü,
günlük, buhur

küneş : güneş

küntemek : günlük

ş/l/y>d: kula (at), kuyaş<*kulaş/kuşaş,

kön-<köyün-<*kölün-/köşün-,

kuyaş~küneş

kün : el kün, halk?

küñ : dişi köle, cariye; kul, köle

küñed-: cariye olmak; köle olmak

küñlig : köle sahibi, cariye sahibi

küñ- : yanmak, ateş almak; bk. koñ;-

ñ- hep şöyledir: küy-/köy-/küyün->küñ-

küñür-: yakmak

küñdür-: yakmak ; bk. küydür-

küñük : yanık, yanmış

köne : (?F) : köne suv : civa

küni : kıskançlık, haset

künile-: kıskanmak

han : (F) : han, kağan

hanlık : hanlık, kağanlık

hanlan-: han sahibi olmak, kağan sahibi olmak

kap- : kapmak, tutmak, yakalamak, ele geçirmek

kaptur-: kaptırmak; çaldırmak

kapsa- : (<kap-) : kapmak istemek, tutmak istemek

kapçak: (<*kapışak) : birbirini tutan; nehir kollarının birleştiği yer; kavşak

kapış : yağma, talan, çapul; çapul~kapış

kapın- : **kabın-** : kapılmak; kapmak istemek

kapıl- : kapılmak, yakalanmak

kapış- : kapışmak, mücadele etmek; birbirini kapmağa, yakalamağa çalışmak

kapıg : (<*kap-) : kapı

kapgak: (<*kap-) : kapak, örtü

kapıgçı: kapıcı

kapıgıg: **kapuglug** : kapılı

kapga : (<*kap-) : büyük kapı, şehir kapısı, gedik

kapgaklan- : kapaklanmak, örtünmek

kapak : (<*kap) : kapayan veya örten şey

kapaklıg : kapaklı

kapakla-: kapağını kaldırmak; kızlığını bozmak

kaplan: kaplan

kop : hep, tamamen

kop- : yükselmek, kalkmak, çıkmak:

kopuş-: kopmakta, ayağa kalkmakta yardım ve yarış etmek

kopur-: yükseltmek, kaldırmak; bina etmek; koparmak, ayırmak

kopurt-: **kopart-** : kopartmak, ayırmak

kopruş-: (<**kopur-**) : bir şeyi yerinden kaldırmakta yardım etmek

kopşa- : çıkmak istemek

kopuz : bir yaylı saz, kopuz

kopza- : kopuz çalmak

kopzal- : kopuzun çalınması

kopzaş- : birlikte kopuz çalmak

kopuzlug : kopuzlu

köp : çok, bol, fazla

köp- : şişmek, kabarmak, köpürmek, kaynamak

köplük : çokluk, bolluk

köpük : köpük

köpür- : köpürmek

köpürt- : köpürtmek

köped- : çoğalmak

köbek : göbek

köprüg : köprü

küvrüg : davul

küp : küp; krş. küp~kavanoz

küveç : (<? **kuzeç**) : güveç

küveçlig : güveçli

küvlük : ing. missile "misket" olarak kullanılan kurutulmuş çamur taneleri

küpe : küpe

kar : kar; krş. kar~buz

kardu : buzdan misket; zemheride suda yüzen fındık büyüklüğündeki buz parçaları

karık- : karşılaşma, karla dolmak, kar kaplanmak

karlıg : karlı, karla kaplı

karla- : kar yağmak

karlat- : kar yağdırmak

karlan- : karlanmak, karla dolmak

karıla- : karlamak, ses çıkararak kar getirmek

kar- : karıştırmak; bk. ~kat- ~sok-

kartur- : **kattur-** : karıştırtmak, kattırmak, sokturmuk

karıksız : katıksız

***kartur-** : tıkamak, tıkaçla kapamak; krş. kır~kıyı~*kar?

karıl- : karılmak, karıştırılmak

karış- : birbirine karılmak, karışmak

karışıklan- : katıglan- : karışık hale
gelmek, katılmak

kar- : taşmak, aşmak, yükselmek

karım : (<kar-) : kale hendeği; taşkın;
krş. karım~yarım~berim?

karımsın- : (<kar-) : suyu aşmak
istemek; boğulur gibi olmak

koru : (<korıg) : pıtırak

karşı : saray

kara : kara, siyah

karala- : karalamak, kirlletmek

karar- : kararmak

karart- : karartmak

kararıg : kararmış, kara, karanlık

karañgu : karanlık

karamuk : karamuk

karakan : çalılık, ağaçlık

kara- : bakmak

karak : göz yuvarlağı, göz bebeği; göz

karağú : (<kara, kara-) : kör

karaklıg : göz bebekli, gözü olan, gözlü

karaçı : halk, avam; kapı kapı dolaşan
dilenci (<karakçı?)

karaksız : gözsüz

karağur- : kör olmak

kargu : karguy : kargun : gözetleme
kulesi

karma : yağma, çapul, hırsızlık;
krş. karmasız~hırsız

karmaş-: karvaş- : yağmalamağa,
çalmağa yardım etmek

karmala- : yağmalamak, çalmak

karmalaş- : yağmalamak, çalmak

karak : **karağ** : eşkiyalık, çapulculuk

karakçı : çapulcu

karakla- : yağmalamak

karga- : ilenmek, beddua etmek,
lanetlemek

kırğa- : kızga- : ilenmek, beddua
etmek, lanetlemek

kargağ : kargış : kargav : ilenç, beddua

kargan- : ilenmek

kargaş-:birbirine ilenmek

kargal-:ilenilmek, lanetlenilmek,
beddua edilmek

kargaşa : kavga, münakaşa

kargat- : ilendirmek, lanet ettirmek,
beddua ettirmek

kargış : (<karga-) : ilenç, beddua

karı- : yaşlanmak, kocalmak

karı : yaşlı

karılık : yaşlılık; yaşlılık çağı

karıla- : yaşlı saymak

karıt- : yaşlandırmak, kocaltmak

karızan : yıpranmış ihtiyar

karşı : (<karış-) : karşı

karşısız : karşısız, kavgasız

karşut : (<karış; eş anl. karşı) : karşı

kağılaç : karlugaç : kırlangıç

kırguy : atmaca

karga : karga

korday : balıkçıl

kartal : (<karta- "yüzmek") : kartal

karınçga : karınca

karın : karın

karnak : (<*karna-) : **karnağı** :

karınlı, şişman

karındaş : kardeş; krş. karındaş :

kar/kur-daş

karınlıg : karınlı, şişman

karnağı : şişman

karınla- : karnına vurmak

karış : (**karı, karış-, *kar-**) : karış

karşa- : (**karış**) : karışlamak, karışla
elbise ölçmek

karşat- : karışlatmak, ölçtürmek

karıla- : (<karı) : karışlamak, ölçmek

karışla- : (<karış) : karışlamak

karşağ : bir karış kumaş

kars : deve veya koyun tüyünden
yapılan elbise

karsak : derisinden elbise yapılan tilki,
bozkır tilkisi

kurbaka : kırbaka : baka : kurbağa

karvı : (?F) : ince, yayımsı (kurulmuş
yay)

kart : (yansıma) : kart kurt, karç kurç

kurç : katı, sert

karva- : el veya dişle tutmak,
yakalamak, kavramak;
krş. kabra-~karma-

karvat- : kavratmak, tutturmak

karvan-: karban- : karman- :

kavramaya çalışmak, aramak

karvaş- : karbaş- : karmaş- : kavramakta, tutmakta ve yakalamakta yardım etmek

ker : (F) : an, lahza

kürilik : hacim ölçüsü

kerem : (F) : izbe, yer altındaki su yolu

ker- : germek, sermek

kertür- : gerdirmek, serdirmek

kerük : gerilmiş; uzun

kergük : gerilmiş şey

keril- : gerilmek, serilmek

kerim : germe hareketi

keriş- : karşılıklı germek, çekişmek

keriş : karşılıklı geriş, çekişme, mücadale

kerşegü : (<keriş-e-gü) : atın iki kürek kemiği arasındaki yer

kiriş : kiriş, ok kirişi

kerge- : gerekmek, gerekli olmak

kergek : gerekli, gereklilik

kergeklig : gerekli

kergeksiz : gereksiz

kergekle- : gerek duymak, gerekli olduğunu hissetmek

kerit- : ürdürmek, havlatmak

kirtü : gerçek, doğru; yemin

kirtüle- : inanmak, doğrulamak, doğru olduğuna inanmak

kirgün- : inanmak

kirtgünçsüz : inançsız

kirtgünç : inanç, inanma, inanış

kirtgünçlüg : inançlı

kirtgünse- : tasdik etmek, doğru ve gerçekliğine inanmak

kirü: (<*ki "art, arka) : art, arka, geri

kırk : kırk

kırağu : kırağı; krş. kar~kırağu~buz

kir : kir, toz, pislik

kirik- : kirlenmek

kirliig : kirli, tozlu

kirlen- : kirlenmek, tozlanmak

kirsiz : kirsiz, tozsuz

kirdeş : (<Moğ. ger "ev") : evdeş, aynı evde yaşayan

kerekü : kerege : tahta kafesli çadır

kerekülen- : çadır sahibi olmak

kir- : girmek; krş. kir-~kar-~kat-
aynı şekilde : *it- ~ar-~az-

kirtür- : **kirgiz-** : **kirgüz-** : girdirmek

kirigse- : girmek istemek

kiril- : girilmek

kirimsin- : girmeye kalkışmak, girmek
istemek

kirin- : girmeğe kalkışmak

kiriş : giriş

kiriş- : girmek, işlemek; karışmak,
araya girmek; bir şeye başlamak

kirgin: aygırın kızışması; kızışma
zamanı

kirit : (F) : anahtar, kilit

kiritlik : kilit

kiritlig: kilitli

kiritle-: kilitlemek

kirpi : kirpi

kirpilen-: sertleşerek kirpi gibi
büzülme; yüzü asılmak

kirpik : (<kirpi-k "küçült.") : kirpik

kirpiklen- : gözde kötü kıl bitmek

kirşen : kurşun

kirşenlen- : kurşunla kaplanmak

kor : zarar, ziyan, kayıp

kora- : kaybolmak, azalmak;
azaltmak, eksiltmek

korsuz : kayıpsız, zararsız, ziyansız

koran- : zayıflamak?

koraglıg : zayıf, güçsüz

korlug : zararlı, ziyanlı

korlan- : kızdırılmak, utandırılmak,
alçaltılmak

karıt : (?F) : sövmek?

kor : maya

korlan- : mayalanmak

korı- : çit yapmak; (toprak parçasını)
korumak, sınır yapmak

korıg : kapalı, korunmalı yer, koru

korıgçı : korucu

korıgıg : korulu, korusu olan; bk, korıg

korın- : korunmak

korış- : korumakta yardım etmek

kork- : korkmak

korgu : (<*korkgu) : korku

korkluk : korkak

korkınç : **korkunç** : korku; korkulu,
korkunç

korkıt-: korkutmak

korkınçıg : korkunç, korkulu, müthiş

korkul- : korkulmak

korkun- : korkmak
korgur-: (<**korgu**) : korkusuz ve
endişesiz olmak, düşüncesizce
hareket etmek
korkuş- : birbirinden korkmak
korguluk : düşüncesizlik
korkınçlıg : korkmuş; korku dolu
korkınçsız : korkusuz
korgulan- : korkusuzca davranmak

korugjın : (F) : kurşun

korluk : kurluk : içinde kıımız
biriktirilen küçük testi

korum : **kaya** : **koram** : **koyam** :
kuram: büyük taş blok
korumlug : büyük kayalarla kaplı

kör- : görmek; görmek, başından
geçmek, denemek, tecrübe
etmek
körtgür- : göstermek
körüg : gözcü, casus
körgü : görmek, görme işi
körgit- : göstermek
körüklüg : görünen, görünebilen
körügse- : görmek istemek
körül- : görülmek
körüm : görüm, görme işi; kehanet
körümçi : kahin

körümlüg : kehanetli
körünç : közünc : görünüş; seyirci
körünçle- : göstermek, sergilemek
körün- : görünmek
körünçlük : gösterme aleti
köründür- : görünmesini sağlamak
körse- : **körügse-** : görmek istemek
körüş : görüş, bakış; karşılaşma
körüş- : birbirini görmek, karşılaşmak
körk : *(görünen, görüntü, şekil)>
görmeğe değer, güzellik
körklüg : güzel
körklüglük : güzellik
körksüzlük : çirkinlik
körksüz : çirkin
körkle : güzel
körtle : güzel
körkdeş : aynı görüntülü, şekilleri aynı
olan, biçimdeş
körked- : güzelleşmek
körkle- : güzelleşmek

körpe : zamanından sonra üretilen
veya ortaya çıkan; çok genç,
taze; narin
körpele- : körpe ot yemek
körpelen- : geç veya yeniden bitmek,
tekrar ortaya çıkmak

körple- : (~kürile-, yanlış) : kebab
kızırtmak?

kürküm : (F) : safran

körük : körük; ak ciğer

körükle- : körüklemek

kur : sıra, dizi; safha, mertebe, derece

kur- : kurmak, sıraya koymak, yay

kurmak

kuruş- : kurmakta eşlik etmek,
kurmakta yardım ve yarış
etmek

kurul- : kurulmak, dizilmek; büzölmek

kuram : (<*kura-) : sıraya koyma;
sırayla, sırada; mertebe, aşama,
sırasına göre

kurdaş- : bir sıraya oturmak, aynı
sıraya girmek

kurtur- : kurdurmak, düzenlemek

kur : kuşak, kemer, bel bağı

kurla- : kuşak yapmak veya bağlamak

kurşa- : (<*kurış)

:(<kur/kurış~bağ/bağış) : kurşa- :

kurça- : kuşa- : kuşanmak, bel bağı
takmak

kurşan- : kuşanmak, kuşak kuşanmak,
bel bağı takmak

kurşat- : kuşak kuşatmak

kurşag : kuşak : tura

kurşatıl- : kuşatılmak, kuşak takılmak,
çevrelenmek

kurman : (F) : okluk, sadak

kurugsak : mide (>kursak); krş.
bağırsuk~kurugsak "mide"

kurı : bir şeyin etrafı, taraf

kurı : batı; krş. *yır

kurı- : kurumak

kur : kuru?

kurut : (<kurı-) : kurutulmuş süt, sütü
kurutarak yapılmış peynir

kurutlug : kurutu, peyniri olan

kurutsa- : canı kurut istemek

kurıt- : kurutmak

kurug : kurıg : kuru

kurga- : kurumak

kurgak : kurak, kuru yer

kurgad- : kuraklaşmak

kurgır- : kurumak

kurıgu : kuruyacak zaman; kurumak
üzere olan

kurugluk : kuruluk

kurugla-: kurula- : kurulamak,
kurutmak

kurınc : kuruluk, kurunmuşluk

kuruglan- : kuru bulmak, kuru saymak

kurugsı- : kurumaya yüz tutmak

kurım- : kurunmak, kendisini kurutmak

kurır- : kurumaya yüz tutmak

kuruş- : **kurış-** : kurumak

kurça- : **kurşa-** : katılaşmak,
sertleşmek

kurtga : yaşlı kadın

kırçat- : kıyısından sıyırmak, sıyırtmak;

yaralamak, hedefi delip geçmek

kırçal- : kırılmak, yarılmak

kurt/d : kurt, solucan, böcek

kurt/d : kurt, kaskır

kurtla- : kurtlanmak, meyvenin
böceklenmesi

kurtan- : bittin kaşınmak, koyunlarda
bit aramak

kurtul- : **kutul-** : kurtulmak, boşanmak

kurtgar- : kurtarmak

kuruglug : kurulu, kurulmuş

kurugluk : okluk, sadak

kurun : is, kurum

kurunlug : isli, kurumlu

kurunçı : dumandan kirlenmiş keçe

kür : hile, oyun

kürlüg : hileli, oyunlu

kürle- : hileli olmak, aldatıcı olmak;
krş. al~oyun

kür : sağlam yürekli, cesur, yiğit

kürlen- : 1. savaşta cesurca dövüşmek
2. gürlemek, gök gürlemek

küre- : kaçmak, ayrılmak, uzaklaşmak

küret- : kaçirtmak, uzaklaşmasını
sağlamak

küreg : kaçak, kaçkın

kürk : kürk

kerpiç : (?F) : kerpiç

kerjü : (F) : tüfekten atılan yuvarlak
taneler; krş. kerjü~kurşun

kürin : sepet

kürşek : bir yağlı yemek

küri : (?F) : tahıl gibi kuru şeylerde
kullanılan ölçü, ağırlık ölçüsü

kürs- : **kürse-** : etlenmek, kanlanmak,
mayalanıp taşmak

kürt : (yansıma) : kürt kürt sesi

kürtük : kar yığını

kürt : bir ağaç türü

kas : ağaç kabuğu; krş. kabuk~kasuk

kaz : **kas** : **kasuk** : kabuk

kası : çit, ağaç mahfaza;

krş. kası~kasnak

kasuk : kabuk parçası, küçük kabuk

kasıg : (<*kas-/kası-; bk. kasna-) :

kasık, karnın alt kısmı

kasıgla- : itmek, iteklemek; avurda

vurmak

kasna- : (<kas-/kası-; kasın, kasıg,

kasınçığ) : soğuktan titremek; hafifçe

kırılmak, çatlamak

kasnaş- : soğuktan titreşmek

kasnat- : soğuktan titretmek

kasınçığ :

kasırku : kasırğa

kasuk : ağaç kabuğu

kasuk : at derisinden yapılan tulum

kasuklug : kıımız tulumu bulunan

xasnı : (<Fars. kasni) : hindiba, frenk

salatası

kes- : kesmek

kes : parça

kesek : parça

kestür- : kestirmek

kesgük : kesik, kesilmiş şey

kesüksüz : kesiksiz, devamlı

kesil- : kesilmek

kesle- : keseklemek

keslin- : kesilmek

kesliş- : kesilip ayrılmak

kesme : kesme; makas

kesmelig : kesilmelik (et)

kesin- : kendisi için kesmek

kesiş- : kesmekte yardım etmek

kesmelen- : zülüflenmek, kaküllenmek

kirse : art, arka, arkaya

kıs- : sıkmak, sıkıştırmak, ezmek

kıstur- : kıstırmak, sıkıştırmak,

ezdirmek

kısıg : kısılmış, sıkıştırılmış

kısga : kısa

kısgaç : kısgaç, kerpeten

kısgak : *kısa; adi, aşağılık; cimri;

krş. kısgan-

kısırkan-: kısırğan-: kısgan-:

kısın:(<kıs-) : kıskanmak, yedirmekten

çekinmek

kısruş- : (<kısur-) : kısmakta yardım

etmek

kısur- : kısaltmak

kısmak : **kıspak** : üzeninin iki

yanındaki ip, ilmikli ip,

kement

kıslın- : (<**kısil-**) : kısılmak, araya

sıkışmak

kısil- : kuşatmak, sarmak, (kaleyi)

kuşatmak

kısıl- : sıkılmak, ezilmek, kısılmak,

sıkışmak

kısıl : (<**kıs-**) : dar geçit

kısgan- : kıskanmak

kısır : kısır

kısrak : kısrak

kısraklan- : kısrak sahibi olmak

kis : eş, kadın

kösür- : kösteklemek

kösruk : kösteklenmiş

küsri : kaburga kemikleri; göğsün

yanları

kösürgü : deri çanta

küskü : geme, sıçan

kösürge : kösürgen : köstebek

kestem : (?F) : gece

kester : (F) : çanak, çömlek

keslinçü : (?F) : kertenkele

körge : sürahi, testi

kus- : kusmak, fıskırtmak; krş. yarsı-

kustur- : kusturmak

kusgak : kusacak, kusmalı, kusması

gelmiş

kusinçig : (~**kasinçig**) : isyan, karşı

çıkma

kusig : kusmuk

kusık : kuzuk : fıstık çamı

kusıklıg : fıstık çamı olan kimse

küs- : küsmek, kızmak; somurtmak

kösül- : uzanmak, yayılmak

kösgük : serap; korkuluk, oyuk

kösün : güç, kuvvet; bk. küç

kösünsüz : güçsüz?

küse- : istemek, arzu etmek, özlemek

küseğçi : istekli, iştahlı

küsenç : istek, arzu, özlem

küsençig : arzu edilen, istek uyandıran

küsüşsüz : isteksiz, arzusuz

küsüşlög : istekli, arzulu

küşeş- : birlikte istemek; övünmek

küsüş : istek, arzu

kaş : kaş; bir şeyin yanı veya kıyısı,
taraf; krş. Moğ. kömösge

kaşlıg : kaşlı

kaşla- : **kaşta-** : eyerin kaşını yapmak,
eyerin kaşına işaret koymak;
kenar yapmak, kenar örmek; bir
kimseyi kaşından vurmak

kaş : yada taşı, yeşim taşı

kaşak : (~Moğ. halahan) : kaşak, saz,
kındıra otu

kışgun : (~ışgun "kuzu kulağı") :
sığırların yediği taze saz

kaşan- : işemek

kaşanıg : çiş, sidig

kaşañ : tembel; krş. kaşan- <*kaşa-
"gevşemek", erinçig

kaşga : alaca, beyaz başlı ve siyah
vücutlu hayvan?

kaşgalak : su tavuğu

kaşı- : kaşımak, tırmalamak

kaşıg : (<kaşı) : tıraşlı, temiz, biçimli,
yakışıklı; vicdanlı

kaşın- : kaşınmak, kendisini kaşımak

kaşıt- : kaşıtmak, tırmalatmak

kaşuk : (<kaşı-) : kaşık; kazıp çıkarma
aleti

kaşuklug : kaşıklı

kaşukluk : kaşıklık

kaşukla- : kaşıklamak

kaşuklan- : kaşığı olmak, kaşık sahibi
olmak

kış : okluk, ok kılıfı, sadak

kış : kış

kışla- : kışlamak, kışı geçirmek

kışlağ : kışlak, kışın geçirildiği sıcak
yer

kışlağlan- : kışlak tutmak, kışlağa sahip
olmak

kışlat- : kışlatmak, kışlak sağlayıp kışı
geçirtmek

kışkı : **kışki** : **kışın** : **kışınki** :

kıştaki : **kışlık** : kışlık

kış- :sapmak, yoldan çıkmak,
şaşırmak; dönmek; yanılmak;
krş. kış-~ kıld-~kıy-

kiş : samur

kişe-: (~Moğ. küli-): kösür- :
kösteklemek, bağlamak; topallamak
kişel- : kösteklenmek, bağlanmak
kişen : köstek, tuşak
kişensiz : kösteksiz
kişenlig : köstekli

kişi : kişi, insan
kişilik : kişilik; insanlık

kişne- : okra- : kişnemek
koş- : birleştirmek, bağlamak;
eklemek; şiir düzmek; birisinin
yanında at sürmek
koşa : (<koş-a) : koş : çift; bir çiftin teki
koşug : şiir, nazım
koşuglug : koşulmuş; eşlenmiş
koşukluk : birleştirmeye yarayışlı?
koşumlu : birleştirilmiş olan?
koşul- : birleştirilmek, birleşmek,
katılmak

koşlun- : birleştirilmek, bir araya
koşulmak

koşlan- : birleşmek, yakınlaşmak;
birlikte yürümek

köşi- : (**bk. köli-**) : ışığa engel olmak;
kapatmak, örtmek

köşige : gölge

köşit- : gölge etmek, ışığını kapatmak

köşiklig : gölgeli, gölgelik

köşik : gölge; perde, örtü

köşin- : gölgelenmek, gölgesine
sığınmak

kuş : kuş

kuşçı : kuşçu, şahinci, doğancı, avcı

kuşgaç : serçe

kuşla- : kuş avlamak

kuşlağ : kuşların çok bulunup
avlanıldığı yer

kuşlağlan- : kuşlak almak, kuşlak
sahibi olmak

kuşlat- : kuş avlandırmak

kuşluk : kuşu bol yer

**kuşluk : (<kuş) : (sadece Batı
Türkçesinde) :** kuşluk vakti, günün
başlangıcı

kat/d : tohumdan oluşan yumuşak meyve, çilek; meyve

katlan- : meyvelenmek

kat : kat, tabaka

kat- : katmak, karıştırmak, eklemek; krş. kar-

kata : defa, kere

katut : katık, ek, ilave; katılmış, karıştırılmış

katutlug : katıklı, ekli, ilaveli; karışık

katık : katuk : katut :

katıklıg: karışık

katıksız : katıksız, karışıksız, temiz

katış : (<katıl-) : iki akıntının birbirine karıştığı yer

katıl- : katılmak, karışmak; eklenmek, ilave edilmek

katma : (<kat-) : parçalanmış (ekmek)

katın- : (<kat-) : katmağa kalkışmak, karıştırmak istemek, eklemeğe niyet etmek

kattur- : (<kat-) : **kattur-** : kattırmak, karıştırtmak, ekletmek

katış- : katmakta yardım ve yardım etmek

kat- : katılaştırmak, sertleşmek, pekleşmek

katur- : (<kat-) : katılaştırmak, sertleştirmek

katın- : sertleşmek

katıglan-: katılanmak, sertleşmek, çabalamak

katıglantur- : gayrete getirmek

katıglık : katılık, sertlik

katıgur- : gülererek katılmak

katkı : katı; katı yürekli, zalim

katıg : sert, katı, pek

katıgla- : katılaştırmak, serleşmek

katıgdı: sertçe, kabaca

katna- : katılmak, devam etmek

kadır : vahşi, kaba, tehlikeli, zalim

katna- : **kana-** : **kasna-** : (**kat-**) :

katnat- : (<katna-) : sürekli devam etmek, katılmak

kadrak : (<*kadra-, **kadır**, **kadran-**) : sert, katı; krş. kayrak : bileği taşı

katır : katır

katırlıg : katırı olan

katkuç : **katkıç** : **katkaç** : akrebe benzer bir böcek

kuçık : yengeç

kodgu : (<kod-/kud-) : sinek

huçunek: (?F) : acı elma, hıyar, ebuçehil karpuzu

kuçgundi : sogun : soğan

kit- : gitmek

kiter- : gidermek; göndermek

kitiş- : gidişmek, ayrılmak,
uzaklaşmak, birbirinden
uzaklaşmak

kotur : kepek, konak, kabuk; uyuz;
krş. kotur~uyuz

kutaş : eşgüti : ipek

kotuz : yak, yaban sığırı

kotuzlug : yaban sığırı olan

köt : göt, kış, kalça

kötlük : eyerin altına konan çul; cinsi
sapık, puşt

kötle- : götünden yapmak

kötlet- : götünden yaptırmak

kötiç : (<köt-i-ç, küçültme) : götçük,
göt gibi

köçük : (<*kötçük) : but, kış, kalça;
krş. kalça<kaçla

köçükle- : kışına vurmak, götüne
vurmak

kötü : **köti** : çatı, evin çatısı; krş. köti

böri : kara basan

kötki : tepe, tepecik, toprak yığını

kötür- : kaldırmak, yükseltmek

kötrüg : (<kötür-) : kaldırış

kötrül- : kaldırılmak, yükseltilmek

kötrüş- : kaldırmakta yardım etmek

kötürgü : nakil aleti, vasıtası

kötürse- : taşımak istemek

kötrüm : (<kötür-) : oturma yeri,
peyke, seki

kut : kut, talih, devlet, saadet

kutad- : ilahi saadete kavuşmak, talih
bulmak, baht ve devlet sahibi
olmak

kutadurul- : talih ve saadete
kavuşturulmak

kutlug : kutlu, talihli, saadetli

kutal- : (<*kuta-<kut) : kutlu olmak,
kut bulmak, mesut olmak

kutsuz : bahtsız, talihsiz

kutrar- : **kutgar-** : (<kurtgar-)
:kurtarmak

kutan- : (<*kuta-, kutal-) : kutlu
olmak, kut bulmak

kutu : insan topluluğu veya sınıfı

kutuz : deli, deli köpek

kutur- : fazlalaşmak, artmak; çıldırmak,
kudurmak, haddini aşmak

kutruş- : (<**kutur-**) : oynamak ve
sevinmek

kud- : akıtmak, dökmek

kutur- : (<***kudtur-**<**kud**) : dökmek,
boşaltmak, çıkarıp atmak

kutrul- : dökülmek, boşalmak, akmak

kutruş- : boşaltmakta yardım etmek

kudul- : koyul- : yayılmak, dökülmek

kudug : kuyu, suyun döküldüğü yer

kuduglug : (<kudug) : kuyulu

kav : kuru ve yanıcı şey, kav

kavağı : (<***kava-**<**kav**) : kav, kuru
kav

kavık : kepek

kavrig : (<**kavır-**) : dar, sıkı, sıkılmış

kavrıl- : (<**kavır-**) : sıkışmak,
büzüşmek, daralmak

kavçı- : kapçı- : yakalamak, saldırmak

kavçıt- : kışkırtmak, kızdırmak

kavıd- :**kavdın-** : **kavdun-** : korumak,
esirgemek; sakınmak

kavış- : bir araya gelmek, toplanmak,
birleşmek

kavşur- : (<**kavış-**) : toplamak, bir
araya getirmek, birleştirmek

kavuştur- : **kavıştur-** : (<**kavış-**) :
toplamak, bir araya getirmek,
birleştirmek

kavşut : **kapşıt** : **kapçıt** : kavuşma, iki
hükümdarın barışmaları

kavşı : (<**kavış-**) : birleşik, toplanmış,
birbiri üstüne binmiş

kavışgısa- : kavuşmak, birleşmek
istemek

kavışgusuz : uygunsuz, nisbetsiz,
şekilsiz

kavza- : kuşatmak, sarmak

kavzat- : kuşattırmak, sardırmak

kavzatıl- : kuşatılmak

kavuk : (<***kav-**) : sidik torbası

kapan : (F) : büyük tabak, tepsi

hafı : (F) : küçük kutu, hokka

kaftan : (F) : kaftan

kova : Türklerin kullandığı, gemlerde atların burnuna doğru dikilen kayış

kova : kova

kabın : (F) : çeyiz : kebin

kev- : gevme, gevelemek, çiğnemek

kevgin : gevilen, gevilecek, gevilmeğe uygun

kevshe- : (<keviş,kev-) : geniş getirmek; gevşemek, yumuşamak;krş.köşe~köşi-~kevshe~kavşa-

kevşet- : gevşetmek, yumuşatmak; geniş getirtmek

kevşen- : geniş getirmek

kevshe- : (~kövshe-) : zayıflamak, gevşemek; birlikte dinlenmek; birlikte geniş getirmek

kevshek : gevşek, yumuşak

kevgek : kekeme

keviz : **kebis** : **kövüz** : köyüzhalı, kilim, keçe; krş. keviz~keçe

kebez : (?) : pamuk; pamuk tohumu

kebezzik : pamuk tarlası

kebezzig : pamuklu, pamuğu olan

köben : köbe : köpçük : (?F) : keçe; semer keçesi

kevre- : zayıflamak, zayıf olmak

kevret- : zayıflatmak

kevrek : gevrek, gevremiş, simit

kevtür- : (<kev-) : zayıflatmak

kevil- : zayıflamak; altı kazılmak

kevrık : gürgen ağacı

kıv : uğur, saadet; ilahi saadet, talih, devlet

kıvılg : saadetli, devletli, talihli

kıvad- : (<kıv) : (~kutad-) : kulu olmak, kut bulmak

kıvçak : talihsiz, uğursuz; bk. kovı

kovdaş : (<kov, kovdak) : obur?

kovı : (kovuk, kovga) : (<kov-?) :

kutsuz, saadetsiz, uğursuz; boş; çürük

kıval : çekme, düzgün

kıvırgak : (<*kıvır-) : eli sıkı, cimri

kıvırgaklan- : cimrileşmek

kov : dedikodu, çekiştirme, iftira
kovla- : **kavla-** : çekiştirmek, dedikodu etmek

kov- : kovalamak, takip etmek, peşine düşmek

kovuş- : birbirini kovmak, birbirini kovmağa çalışmak

kovuk : kovuk, delik; boş

kovuz : şarap tortusu

kövre : (?F): **kövdöñ** : hayvan ölüp kuruduktan ve çürüdükten sonraki kalıbı

kövdöñ : (>gövde) : iskelet, gövde, ceset

kuvra- : bir araya getirmek, toplamak

kuvran- : toplanmak, bir araya gelmek

kuvrat- : toplatmak, bir araya getirmek

kuvrağ : topluluk

kuvrağsız : terinsiz : cemaatsız

kavır- : (<*kav-?) : bir araya getirmek, toplamak

küven- : güvenmek, memnun olmak, gururlanmak, inanmak

küvenç : güvenç, övünç, memnuniyet

küvençlig : güvençli, güvenli, övünçlü

küvez : (<*küve-) : güven, iman

küvezlik : gururlu

küvezlen- : gururlanmak

küvij : (?F) : çürümüş ağacın içi; çürük, bozuk

küvük : erkek, baba; küvük muş

kevel : iyi eğitilmiş; kevel at

kay- : (<*kad-) : meyletmek, kaymak; caymak, vazgeçmek; acımak, kayırmak; saygı göstermek

kayış- : eğilmek, meyletmek, sempati duymak; birbirine saygı göstermek

kaya : (<kay-) : **kaya bak-/kör-** : geriye bakmak; [kıy- fiili ve -a zarf-eylemi yanlıştır (Clason)]

kaytur- : (<kay-) : kayıttırmak, yardım ettirmek

kaytar- : (<kadıt-/kayt-) : dönmek, geri dönmek

kaytarıl- : döndürülmek, çevrilmek

kaytart- : döndürtmek, çevirtmek

kaytış- : (<kadıt-/kayt-) : dönüp birbirine bakmak, birlikte geri dönmek

kaya : kaya

kayaçuk : kayacık, küçük kaya

**kayaklan- : kayuklan- : (<kayak,
kañak, kıyak, konak)** : kaymaklanmak

kayguk : kayık

kayıg : kıdıg : kıyıg : yoldan sapan
(yer), kıyı

kayır : dağlardaki tuzlu ve bataklık
yer; kalın tuz tepciği, kaba
topraklı yer

kayırlıg : düz ve kaba topraklı

kayır : kunduz; kunduzun eczacılıktaki
kokulu salgısı; kayır~kayr
~kuyul- "dökülmek"~kunduz

kuyaş : güneşin yakıcı sıcağı; güneş;
(krş. kuşluk buraya ait olmalı?)

kay : (F) : sokak, yol

kıyıl-: (<kıy-/kıld-) : inmek; geçmek;
ağacın eğrilemesine kıyılması;
sözden dönülmek

kıyık: (<*kılduk) : cayma; eğrilik, eğri
olan; sözünde durmayan

kıyıksız : sapmaz, caymaz, dönmez,
değişmez; sadık, vefalı

kıyma : kıdma : eğik kesme, serçe dili
gibi eğri kesme; kıyılmış et

kıytur- : eğri kesmek; yolunu
kaybetmek;

kıymaç : yan, eğri; yan bakmak

keyik : geyik

keyikçi : geyikçi, geyik avcısı

keylig : keyiklig : yaban kişi

küyfen- : küymen- : (E?) : üşenmek,
uyuşuklaşmak, bağışlamak, sallamak

küye : güve, kumaş yiyici

küyde : ocak

koyan : kodan : (Çuv. horan) : yaban
tavşanı

koygaş- : (<koyga-<koy/koñ) :
kucaklaşmak, birbirini kucaklamak

koyug : yapışkan

koyugluk : yapışkanlık

koyug : (**kodug**) : (<**koy**-/**kod**-) :

koyu, yoğun;

krş.koyu~yapışkan

koyul- : koyulmak, yerleştirilmek;

koyulaşmak; boşalmak;

dökmek; akıtmak

koyluş- : (**kodluş-**) : (<**koyul-**-) :

koyulaşmak

kuy : mağara, oyuk; osm. kuytu,

rüzgarsız yer; koy

kuy : (**F**) : women's apartments?

kuy- : ürkemek

kuyım : ürkme, panik, korku

kuyıt- : kuyut- : ürkütmek; krş. ürk-

~kork- ~*azık- ~yazık-; kuy-

~kud-~kay-~kad-

kuyka : koyka : deri, kürk

kuykala- : derinin kıllarını temizlemek,

yolmak

kud- : dökmek

kuyun-: (**kudun-**) : (<**kuy**-/**kud**-) :

dökünmek

kuyar : (<**kuy**-/**kud**-) : damla, ağızdan

dökülen küfür sözü

kuyluş-: (**kudluş-**): (<**kuyul**-/**kudul**-) :

dökülmek, birlikte akmak

kuyma : kudma : her hangi bir

maddeden dökülerek yapılmış

hamur

kuytur- : döktürmek, eritmek

kuyuş- : dökmekte yardım etmek

kaz : (?F) : kaz; ördek

kazla- : kazlayu : kaz gibi?

kazgan- : kazanmak

kazganç : kazanç

kazı : etlilikten insan karnındaki

girinti ve çıkıntılar, at karnı

içinde çıkan yağ

kazıñku : **karañgu** : karanlık

kazañku : karmakarışık, dağınık

kez : tortu, artık; süt, toz gibi

şeylerin tortusu

kezle- : tortuyu kazımak

kezlen- : tortulanmak, dibi tortu tutmak

kez : (Fars. kaz/kaj) : ham ipek

kez- : gezmek, dolaşmak

kezit- : **kezdür-** : gezdirmek,

dolaştırmak

kezig : sıtma, nöbet

keziş-: gezmekte yardım etmek

keziük : dokumacı mekiği

keziglig : 1. nöbetçi; 2. ateşli, hararetli:

~Moğ.. keşikü

keze : (<**kez-e**, **zarf-fiil**) : sıra; sıralı, uygun

kız : kız, evlenmemiş kadın

kıza- : kızlık bozmak

kızlaş- : bahse kız (cariye) koymak

kızlan- : kız edinmek, kız çocuk sahibi olmak

kız : kıt, nadir; değerli, pahalı; kız~kıt~kısgak~az

kızrak : daha kıt, daha az

kızu- : pahalılaştırmak, fiyatı yükseltmek

kızlan- : pahalı bulmak

kızlık : kıtlık; kızlık, bakirelik

kız- : kızmak, kızarmak

kızar- : kızmak, kızarmak

kızgur- : kızdırmak, kızartmak

kızgıl : kızıl

kızlamuk : kızamık

kızlak : kızıl

kızıl : kızıl, kırmızı

kızılsığ : kırmızı, kızılımsı

kızıl- : **kıyıl-** : işlediği suça bir daha dönmek üzere ceza görmek

kızgut : ceza, işkence, başkalarına ders olsun diye verilen ceza

kızgutlan- : suçunun cezasını görerek bir suçtan çekinmek

kiz : kutu, çanta; dolap

kizle- : çantaya, dolaba koymak; gizlemek, saklamak

kizlen-: gizlemeye niyetlenmek, gizlemek istemek

kizleş- : birlikte gizlenmek

kizlet- : gizletmek, gizlemesini sağlamak

kizlençü : gizli, saklı

kizleglig : gizli, gizlenmiş, saklanmış

koz : ceviz

kozlug : kozlug~közlüg

kozan- : süslenmek; krş. kozan~bezen-

köz : göz

közetçi : gözcü, bekçi, nöbetçi

közet : gözcülük, bek, nöbet

közed- : gözetmek, beklemek; seyretmek, korumak

közetiş- : beklemekte, korumakta yardım etmek

közetkil- : (<**közet kıl-**) : bekçilik etmek

közetlig : korumalı, beklenen
közediglig : korumalı, beklenen
közle- : gözlemek, seyretmek, bakmak;
beklemek, korumak
közsüz : gözsüz; kör
közkiş- : (<közük-iş-) : birlikte
görünmek
közger- : göstermek
közlük : gözlük
közüldürük : gözlük
közün- : görünmek
közleş- : bakmakta eşlik etmek
közünük : pencere
köznek : pencere
közñü : ayna

köz : köz, kor, ateş koru
köze- : ateşe atmak, köz üzerine
koymak
közegü : **kösegi** : köz üzerine koyma
aleti
közeş- : ateşe koymakta yardım ve
yarış etmek
közmen : közleme, közde pişirilen
ekmek

közkeni : bir çekiç cinsi

köze- : torba gibi şeylerin ağzını
bağlamak; krş. köz "delik, gedik",
köz~gedik~köç-

küzeç : (<Fars. kuzetik!) : testi,
çömlek; köze~Fars. kuze~Ar. kase;
küp~göveç, -ç küçültme
küzeçlig : testisi, çömleği olan
küzeçlik : testi yapmağa elverişli

közkenek : kertenkele

kuz : dağın güneşin nadiren ulaştığı
kuzey tarafı; gölgeli yer
kuzgır- : **kudgır-** : (**kadgur-**, **kurgır-**,
kudgır-) : karın kütle halinde yağması

kuzı : kuzu

kuzı- : (**kızu-**~**kurı-**) : kurumak

kuzıt- : kuzut- : kurutmak

Moğ.ayu- : korkmak

küz : güz, sonbahar

küze- : güzlemek, sonbaharı geçirmek

küzük- : güz olmak, güzleşmek

küzki : güzkü, güzünkü

küzlüg : güzlü, sonbaharlı

küzger- : küzük- : güzleşmek

küzen : kokarca

2.13 Mm

ma/me : da, ve, ve dahi

maçı : (F) : kedi

muyav- : miyavlamak

müş : (F) : kedi

mıŝkıç : (F) : vahşi kedi

manu: (b-): **manı:** **molun** : vahşi kedi

mandur- : (<man-) : kuşattırmak;
bandırmak

manıl- : (<man-/ban-) : banılmak

mayıl : (bañıl) : fazla olgun, geçkin,
mayıŝmıŝ

mayıl- : (bañıl-) : (<may-<*bañ-) :
mayıŝmak, geçkinleŝmek; bağlanmak

mayıŝ- : (bañıŝ-) : (<man-/ban-) :
banmak, bandırmak

mangır- : (b-) : (<*may-/ban-) :
banmak, bandırmak

mañçu : (F) : (<man-) : sanat sahibine
verilen ücret

mañ- : (b-) : yürümek; gezmek;
ata binmek

mañıt- : (b-) : yürümek, adım atmak

mañ : (b-) : gidiş, yürüyüş

mañla- : (b-) : adımlamak, yürümek

mañım: (b-) : adımlayıŝ, gidiş,
yürüyüş

mañıg : (b-) : adım, yürüme

mañçuk : heybe, torba gibi at eğerine
takılan şey

mañçuklan- : bohçalanmak ?

mañra- : (b-) : bağırmak, çağırarak

mañraŝ- : (b-) : (<mañra-) : bađrıŝmak

mañrat- : (b-) : (<mañra-) : bağırtmak

mayaka- : (bañaka-)

:(<mayak<*bañak) : sıçmak

meldeg/meldek : keçeleŝen, sölöpüyen
nesne

men : (veya **min** ?) : (<Çin. **mien**
"un") : un
meñ : (b-) : kuş yemi, küçük tane
meñde-: (b-) : yem taneleri toplamak;
tıftmek, yolmak
meñle-: (b-) : yem taneleri toplamak;
tıftmek, yolmak
meñdeş-: (b-) : kıl yoluşmak,
birlikte tıftmek
meñdet- : yoldurmak; yem toplatmak
meñlet- : yoldurmak; yem toplatmak
meñlen- : (<meñi<beñi) : yem
toplamak, yayılmak
meñile- : (<meñ < beñi) : yem yemek

meñilik : (<meñi<beñi) : neşe,
sevinç, mutluluk
meñilig : (<meñi<beñi) : neşeli,
sevinçli, mutlu
meñile- : (<meñi<beñi) : sevinmek,
mutlu olmak

meñzeg: (b-) : (<meñze-/beñze-) :
benzer, eş, benzeyen
meñizlig : (b-) : (<meñiz/beñiz) :
benizli; güzel
bk. osuglug/körklüg
meñizsiz : (b-) : çirkin
meñizlen- : benizlenmek, güzelleşmek,
benzine renk gelmek

mineş- : binışmek, aynı atın sırtına
binmek

moñçuklan- : boncuk sahibi olmak

moyum : (b-) : (*moy-<*boñ-) : karışık
bk. moymal-, boymaş-

moymal- : dolaşmak, karışmak
bk. moymal-, boymaş-

möñ- : (b-) : (at) şahlanmak,
tekme atmak

muguzgak : (*muguz- "vızlamak") :
bal arısına benzeyen bir sinek

muñkar- : (b-) : (<muñ, buñ) :
sıklamak, üzlemek, bunaltmak

muñuk-: (b-) : (<muñ, buñ) :
sıkılmak, üzölmek, bunalmak

muñlug : (b-) : sıkıntılı, üzüntülü

muñadtur- : (b-) : sıklamak, üzlemek,
bunaltmak

mungul : akli karışmış, bunak

muñadınçig : müthiş, olağanüstü?

munuk : (b-) : (<mun-, bun-) : bunak,
akli karışmış

muntur- : (b-) : (<mun-, bun-) :
bunaltmak, aklını karıştırmak, delirtmek

munduz : (b-) : (<mun-, bun-) : bunak

mungan : (b-) : bunak

müñret- : böğürtmek

müñreş- : böğürüşmek

muyan : buyan : sevap, hayır

muyga : **muygak** : (<*muy-<*buñ-) :
inatçı

muygak : (buñgak) : dişi geyik

mük : bükülmüş, bükük

mün : çorba (DLT)

münle- : çorba içmek

münçig : (b-) : rahim, döl yatağı

müne- : (b-) : (<mün/bün) : yanlış
düzeltmek, eğriliği doğrultmak

münel- : (b-) : eğrilikleri düzelmek

münük : (b-) : yanlış yapmak, kusur
işlemek, eğri ve eksik yapmak

müñüş : **müyüş** : **büñüz** : köşe

müñüzlen- : (<müñüz/*büñüz) :
boynuzlanmak

müñüzgek : çalışma yüzünden elde
çıkan katılık, nasır

müñre- : böğürmek

2.14 Nn

- ne** : ne
neçe : kaç, ne kadar
neçük : nasıl
negü : nasıl, niçin; ne
negülük : nelük : niçin
neme : şey; bir şey; hiçbir şey
neñ : 1. nesne, şey
2. hep; hiç
nelük : niçin
nerek : ne gerek : neye
neteg : nasıl, ne gibi
neteglik : netelik; nasıllık
nü : ne; ve

narukı: (<naru/añaru) : arkada;
karşıda

2.15 Ss

sa- : saymak

sab : 1. bir söze verilen cevapta sıra,
yanıt; 2. değirmende, sulamada
ve gezekte sıra

sabı- : (~sapı-) : sallanmak,
dalgalanmak

sabit- : **sapıt-** : sallanmak

saç : saç

saçlan- : saçlanmak

saçlaş- : saçlaşmak

saçlıg : saçlı

saçtaş- : **saçlaş-** : saçlanmak

saç : saç, saçayağı

saç- : saçmak, sıçratmak, serpmek

saçgur- : (<saç-) : sıçrata yazmak

saçın- : (<saç-) : saçınmak,
serpinmek

saçındı : (<saçın-) : saçılan, yayılan,
saçı

saçış- : saçmakta yardım veya yarış
etmek

saçıt- : saçtırmak, yaydırmak,
sıçratmak

saçtur- : (<saç-) : **saçıt-** : saçtırmak

saçgak : (<saç-) : sürekli saçan, çok
saçan, saçıcı

saçuk : saçık, saçılmış

saçıg : saçma, saçış

saçu : (<saç-) : saçak, püskül

saçula- : (<saçu) : saçak yapmak

saçra- : (<saçar<saç-) : (**çaçra-**
/**çaçrı-**) : sıçramak, atlamak; fişkirmek

saçrat- : sıçratmak

saçratgu : (<saçrat-) : bir çeşit kuş
tuzağı

sağ : yün atmak için kullanılan
çubuk

sağ : akıl, anlayış

sağ- : sağmak

sağış- : sağmakta yardım ve yarış
etmek

sağıl- : sağılmak

sağtur- : sağdırmak

sağlık : sağmal, sağımlı

sağım : sağma, sağış

sağın : (<sağ-) : **sağlık** : **sağmal**

(>Kıpçak. sıgun):**sağın-** : (<sağ-) :

sağmaya çalışmak

sağımlık : sağmalı olan,

sağımlı hayvan sahibi

sağ : temiz, saf; sağlıklı; sağ taraf

sağdıç : (<sağ) : sağdıç, dost, damadın

has adamı

sağdıçlık :bk. sağdıç

sağlık : sayılı

sağun : bir ünvan

sağı : (<sa-) : ölçek

sağıula- : (<sağı) : ölçeklemek, ölçüye

vurmak

sağızgan : saksığan

sağır : (F) : bardak, kadeh

sağırak : (F) : bardak, kadeh

sağınağı : su kabağı; kabarcık, sivilce

sağır : sürekl avı

sargı : ham deri; atın but derisi;

atın butları

sağırıla- : ham deriyi sertleştirmek

sağız/sakız : sakız

sağızlık/sakızlık : sakızlı

sakıg : **sağın** : (<sakı-) : serap

sakım : **salgım** : (<sakı-) : serap

sak : uyanık, açık göz

sakçı : gözcü, bekçi

saklık : (<sak) : uyanıklık

sakı- : (<sak) : beklemek, bakmak,
gözcülük etmek

sakla- : (<sak) : beklemek, gözcülük
etmek, korumak

saklan- : saklanmak, korunmak

saklantur- : saklandırmak, gizlenmesini
sağlamak; uyanık olmasını
sağlamak, uyarmak

saklaş- : (<sakla-) : saklaşmak, birlikte
korunmak ve gizlenmek

sak- : (<sa-) : (**sakın-/sakış**) :
saymak; düşünmek

sakış : sayı; düşünce; endişe, kaygı,
üzüntü (bk. <sak-)

- sakırsız** : sansız; sayısız
- sakırlı** : sayılı; anlayırlı
- sakırlı** : (<sakırlı) : muhasebeci
- sakın-** : (<sak-) : düşünmek;
endişelenmek, üzölmek;
çekinmek, korunmak
- sakınuk** : (<sakın-) : düşünceci,
derin fikirli
- sakınç** : (<sakın-) : düşünce, derin
düşünce; endişe, üzüntü
- sakınçsız** : endişesiz; düşüncesiz
- sakınçlı** : düşünceci
- satur-** : (<sa-) : saydırmak
- saka** : 1. nehrin ağzındaki koy,
delta, haliç; 2. dağın eteği
3. bıçağın sapıyla birleştii yer
- sakak** : (<*saka- "aşağı sarkmak") :
şakak, çene
- sakal** : (<*saka- "aşağı sarkmak") :
sakal
- sakalduruk** : şapkayı başta tutmak için
çene altından dolaştırılan
işlemeli kaftan
- sakalduruklan-** : sakalduruk takmak
- sakırku** : sakırğa, kene
- sal** : sal (~tar?)
- salla-** : sala koymak
- sal-** : hareket ettirmek, kıpırdatmak;
atmak
- saltur-** : hareket ettirtmek, sallatmak;
saldırtmak, fırlattırmak,
attırmak
- salmlaş-** : (<*salım<sal-) : çarpışmak,
saldırışmak
- salış-** : (<sal-) : sallaşmak, silkişmek,
birbirine sallamak
- salıntur-** : sallandırmak, sarkıtmak,
silkitmek
- salın-** : (<sal-) : sallanmak, sarkmak
- salındı** : salınan, çıkarılan; erkeğin
arkaya doğru bıraktığı saç;
asılı; sürüklenmiş
- salı** : (<sal-) : salık : vergi; sallayış;
idare; imza; savaş aleti; nasihat
- salıu** : (<*salıngu<salın-) : sapan,
fırlatma aleti
- salıula-** : sarkıtmak; sapanla taş
fırlatmak
- salga** : (at) inatçı
- saçlı** : aşçı
- salkım** : 1. soğuk; kırağı
2.üzüm salkımı (~sarkım)
- saman** : saman
- samanlı** : samanı olan, saman sahibi

samda : (F) : ayağa giyilen sandal
samsıt- : (<*samsı-, samzıl-) :
incitmek, hasara uğratmak, çökertmek

san- : (< sa-) : saymak, sayılmak
sana- : (< san) : saymak
san : (< sa-) : sayı; sayma, itibar
sañış : **sakış** : sayma, sayış
sansız : (<san) : sayısız
sanlıg : (<san) : sayılı, çok sayıda;
ünlü, itibarlı
sanaç : su kabı; deri çanta

sanç- : sokmak, batırmak, delmek
sançıg : (< sanç-) : batar, sancı
sançıt- : (< sanç-) : delip çıkarmak,
batırıp çıkarmak
sançık- : vurulmak, sançılmak,
yenilmek
sançıl- : sançılmak, saplanmak
sançış- : birbirine bıçak, kılıç gibi
şeyler saptamak, savaşmak
sançılıg : sancılı, batarlı
sançgan : sınçgan : mugaylan dikenli

sañ : kuş pisliği
sañla- : kuş pislemek
sañlat- : kuş pisletmek

sanduwaç : (F) : bülbül
sandılaç : (F) : küçük bir kuş cinsi
sonduru : (F) : güzel, hoş, iyi

sandırı- : saçmalamak, hezeyan, bağırıp
sandırış- : birlikte saçmalamak;
kavga etmek
sandırış : (<sandırı-) : kavga, çekişme

sangar- : (<san-/san) : saymak,
kabul etmek, tutmak

sap : sap, kılıç, bıçak gibi şeylerin
tutma yeri

saplık : saplık, sap olmaya elverişli

sapla- : 1. sap yapmak
2. saptamak, sokmak

saplat- : sap taktirmek

sap-/sep- : donatmak; techiz etmek

sap- : iğneye iplik geçirmek

sap- : iğneye iplik geçirmek; parça
eklemek, yamamak,
tamir etmek

saptur- : (<sap-) : ördürmek,
yamatmak; saptırmak,
yolunu kaybettirmek

sapgak : birleştiren; birleşme yeri

sapın- : saplar gibi görünmek; ipliği
iğneye geçirmeğe çalışmak
sapıl- : (<**sap-**>) : saplanmak, birisi
giderken yanına takılmak,
katılmak

sap- : sapmak, yoldan çıkmak
sep- : hazırlamak, donatmak,
giydirmek, ihtiyacı gidermek,
tedarik etmek
septür- : çeyizlemek, çeyizle güveyin
eline göndermek
saptur- : ördürmek, yamatmak
sepük : donanmış, teçhiz edilmiş,
hazırlanmış (sep- ~yap- ?)

***sar-** : (~ ? ser- 'katlanmak,
dayanmak') : (*sar "kat" ~ ser ?)

sar- : süzüp ayırmak

sar- : kötü muamele etmek, kızmak,
sertleşmek, çıkışmak
sarsı- : sertleşmek, kabalaşmak
sarsıt- : kötü davranmak, kabalaşmak
sarsıg : katı yürekli

saran : cimri (bk. kıvırgak)
saranla- : cimri görmek, cimri olduğunu
kabul etmek
saranlık : cimrilik
sarı : doğru, taraf, yön, tarafına

sarıg : sarı
sarıgla- : sarılamak, sarartmak, sarı
yapmak
sargar- : sarılamak, sarartmak, sarı
yapmak
sarıgık : sarılık
sarıgıg : sarılı, sarı rengi olan; sarılık
hastalığı olan

sark- : sıvının sızıp damlaması;
uyuşmak; aşağı dönmek, üzerine
düşmek, hücum etmek

sarkıt- : (<**sark-**>) : sarkıtmak,
damlatmak

sarkur- : **sarkıt-** : sarkıtmak,
damlatmak

sarkış- : (<**sark-**>) : damlamak, çok
damlamak

sarkındı : (<*sarkın-<sark->) : arta
kalan, tortu; damlayan (su)

***sarkıñuk** : ***sarkınyuk** : **sarkınuk** :
sarkan şey, göbek

sarnıç : (F) : sarnıç

sarp : sarp, çetin, zor
sart : (F) : tüccar; köylü, kara budun
sartla- : tüccar olarak görmek

sargan : çorak yerlerde biten bir ot

saru- : sarmak, katlamak, dürmek,
bükme

sarut- : (yeni şekil : sardır-) :
sardırma, katlatma,
düdüme, büktürme

sarağuç : (<*sarugaç) : yaşmak

sarağuçlan- : baş örtüsü örtme

sarmaçuk : sarmaşuk : sarmaşık

sarın- : (<saru-) : **saran-** : **sarlan-** :
sarınma, bürünme, örtünme

***sarma-** : (<*sarum<saru-) : sarmak,
sarmalama, katlamak,
düme, kucaklama

sarmaş- : sarmaşma, birbirini
kucaklama

sarmal- : sarılma, sarmalanma

sarmat- : sardırma, sarmalatma

sarmaş : sarmaş, bir şeyin bir şeye
sarılması

sarmak : sargı, sarılmış

sarul- : (<saru-) : sarılma

sarıl- : (< sar-) : sarılma

saruş- : **sariş-** : sarmakta yardım etme

sarla- : (<*sar/saru-) : sargılama

sarlaş- : sargılamakta yardım etme

sarlan- : sargılanma, sarmalanma,
sarılıp sarmalanma

sarlat- : sargı, örtü bağlatma

sarumsak : sarımsak<*sarum<*sarma-

sası- : kokma, kokuşma, pis
kokma

sasıt- : kokutma, kokuşturma, pis
kokutma

sasıg : koku, pis koku

sasık : (?F) : saksı

susık : kova

susgak : **susak** : kepe, su kabı

saş : ürkek

sat- : satma

satıl- : satılma

satın- : satma isteme, satmağa
kalkışma

satsa- : satma isteme

sattur- : sattırma

satıg : satış

satıgla- : satış yapma, ticaret yapma

satıgsa- : satma isteme

satıghıg : satılı, satış fiyatı olan

satıglık : satılık

satıgsız : fiyatsız, değer biçilemeyen

satgın : satın

satguçı : satıcı

satıgçı : satıcı

satula- (<*satu) : faydasız söz

söylemek, gevezelik etmek

satga- : ayak basmak, çiğnemek; bir

yol bir yola çatılmak, uğramak,

sataşmak; ödeşmek;

karşılaştırmak

satgal- : çiğnenmek; borç, takas edilmek

satgaş- : **sataş-** : rast gelmek,

kavuşmak; sataşmak,

saldırmak; sayışmak, ödeşmek

satgağ : kötü davranış, zulüm; zulüm

görmüş

satun : (?F) : sarımsak

satma : (~ sap- ?) : kulübe, bağ

bekçisinin geceleri barınmak için ağaç

üzerinde yaptığı çardak

sav : söz

savlıg : sözlü, konuşma

savçı : sözcü; peygamber

savla- : söylemek; ata sözü söylemek

savlan- : (<savla-) : ata sözü söylemek

savlaş- : (<savla-) : birbirine sav

söylemek; salık vermek; herhangi bir

şey üzerine konuşmak

savıkla- : sayıklamak, saçma sapan söz söylemek

savıl- : (<sav-) : **savul-** : bulunduğu

yerden ayrılmak; bir yana

eğilmek; dağılmak

savur- : (<sav-) : savurmak, ayırmak,

saçmak

savurt- : (<savur-) : savurtmak,

ayırtmak, saçturtmak

savruk- : (< savur-) : savrulmak,

saçılmak

savrul- : (<savur-) : savrulmak,

saçılmak

savruş- : (<savur-) : savurmakta

yardım etmek

savra- : savrulmak, ayrılmak, dağılmak;

savsamak, gevşemek; sağalmak

savrat- : savurtmak, dağıtmak

savrı- : **sevre-** : azalmak,

seyrekleşmek

savdıç : sepet, sele

savdıçlan- : sele, sepet sahibi olmak

savaş : (<*sava-<sav) : biriyle

tartışmak; dövüşmek, kavga etmek

say : taşlarla kaplı yer, taşlı olan,

taşlık

sayık- : sığlaşmak; taşlı olmak

saygır- : taşlı olmak, taşla kaplanmak

say : vücuda giyilen zırh

sayu : (<sa-) : devamlı; her; hep

sayukı : (<sayu) : her; hep; bütün

saypa- : israf etmek, boş yere harcamak

sayka- : bk. saypa

saypal- : **sayfal-** : **saypat-** : israf
ettirmek

sayra- : cıvıldamak, şakılamak, şarkı
söylemek

(sayra- ~ çağır- ~ *şakrı-g > şarkı)

sayrat- : şarkı söyletmek; çığlık
attırmak

sayraş- : birlikte şarkı söylemek,
birlikte çığlık atmak

sazınçı : sazinçi taşı : alçı taşı

seç- : seçmek

seçil- : seçilmek

seçe : (<seç-) : serçe

*sep-çe-k

serçe ~ kıp. Çıpçık

seb-

sep : gelinin çeyizi

sedre- : (**Kaz. sire-**) : seyretmek,
incelmek; elbise erpimek

sedret- : seyrekleştirmek; yıpratmak

sedreş- : seyrekleşmek; yıpranmak

sedrek : (<sedre-) : seyrek; yıpranmış

seyrem: sedrem : seyrek, dağınık

sedre- : incelmek, seyrekleşmek

seyremlen- : **sedremlen-** : incelmek,
sığlaşmak

sékri- : sıçramak, atlamak (: segir-)
(sekri-/segri-/segir- ~ sıçra-)

sékrik : atlayış

sékrit- : **sekirt-** : sıçratmak, atlatıp
sıplatmak; koşturmak

sékriş- : (<sékri-) : birlikte atlamak,
sıçramakta yardım ve yarış
etmek

sekerçi : eşkıya, haydut

(belki : <sékri- < sek- "yürüme,
sekmek")

sekiz : sekiz

seksön : seksen

sekizinç : sekizinci

sen : sen

sensiz : sensiz

senle- : "sen" diye seslenmek,
aşağılamak

senlet- : aşağılatmak

señir : dağ çıkıntısı, dağ burnu,
señirliĝ : (esriñü) : çıkıntılı, kayalık

señregü: (<*señre-<señir-) : sümüklü
señek : toprak veya ağaçtan yapılmış su kabı

sünzi: (F) : bit

sengil : (~ sigil "siĝil", sivilce) : siĝil

sem : ilaç

semle- : **samla-**: ilaç etmek, sağaltmak

ser- : dayanmak, tahammül etmek;
sabır göstermek, dayanıklı olmak, bk. saru-

serinçsiz : dayanılmaz, çekilmez,
tahammül edilmez

serin- : dayanmak; sabretmek

serinç : sabır, tahammül, dayanma

seril- : dayanmak, var kalmak;
sabretmek, tahammül etmek

***seril-** : (sergek : sarhoşun yalpalaması) , *ser- ?

sergür- : (<ser-) : sabırlı olmak,
dayanmak

serim : sabır

serimliĝ : sabırlı

serimsiz : sabırsız

serme- : (<serim) : süzmek, süzgeçten geçirmek için uğraşmak

sermeş-: süzmekte, bir şeyi süzüp çıkarmada yardım etmek

sermel- : süzölmek, sudan çekilip çıkarılmak

sermet- : süzdürmek, sudan çekip çıkartmak

sergek : sallanan, yalpalayan, sarhoş gibi davranan

sergekle-: sallanmak, sendelemek;
meyletmek, sarkmak

serge- (Moğ.) : uyanık ?

serit- : eritmek, yumuşatmak (~ sızıt-)

séş : (~ ? sış) : emniyet, güven;
kefil; rehine

seş- : gevşetmek, çözmek

seşü- : (<*seş-) : gevşemek,
çözölmeye yüz tutmak

seşük : çözüük, çözülmüş

seşil- : çözülmek, gevşetilmek

seşlin- : (<seşil-) : çözülmek,
gevşemek

seşür- : çözdürmek, gevşetmek

sesin- : çözülmek

sesin- : niyetlenmek, hazırlanmak;
bağından çözülmek

sev- : sevmek

sevil- : sevilme

sevin- : sevinmek

sevinç : sevinç

sevinçlig : sevinçli

sevinçsiz : sevinçsiz

sevinçlen- : sevinçlenmek

sevintür- : sevindirmek

seviş- : sevişmek

sevtür- : sevdirmek

sevit- : sevtür- : sevdirmek

sevig : sevgü : sevgi

seviglig : sevgili

seviglik : sevgi

sevük : sevilen, sevilmiş

sevügsüz : sevgisiz : sevgisiz

sevit : (<sev-) : seven

séz- : sezme, hissetme, anlamak;
düşünme; şüphelenme

sézig : şüphe; sezgi, fikir, görüş

sézik- : sezme, hissetme

sézin- : sezme, hissetme

sézigsiz : şüphesiz

séziglig : şüpheli

sıbiz : ahmak, dikkatsiz

sıbizgu : düdü, boru

sıç- : sıçmak, bağırsakları boşaltmak

sıçıt- : sıçtırmak

sıçtur- : sıçtırmak

sıçgak : sıçırğan, sık sık sıçan

sıçgan : sıçan

sıçganak : küçük sıçan, fare

sıçı : (F) : dört yön

sıçılıg : dört yana ait

sıçgak : ısıcak : (<ısıg) : sıcak

sıdır- : sıyırmak, saymak, kazımak

sırdım : (<sıdır-) : (Osm. sırim) :

sıyrık, sıyırım, sırim

sıdırıl- : sıyılmak

sıdırış : (< sıdır-) : sıyırmakta yardım
ve yarış etmek

sıdırgak : devamlı sıyırın, sıyırıcı,
kazıyıcı; çatal tırnak

sıgıt : ağlama, inleyiş, feryat

sıgta- : (<sıgıt) : ağlamak, ağlayıp
sızlamak

sıgıtsız : ağlamasız, sızlamasız

sıgıtçı : yaşlı kimse, feryat eden,
ağlayıp sızlayan

sıgtaş- : ağlaşmak, ağlaşıp sızlaşmak

sıgıtat- : ağlatmak, ağlatıp sızlatmak

sıgır : sığır

sıgırlık : sığırılı

sıgırla- : (<**sıgır**) : sığır saymak, sığır olarak görmek

sıgırçuk : (<**sıgır**) : sığırıcık

sıgun : dişi geyik

sukak : dişi geyik

sukaklık : dişi geyikle dolu (yer)

sugur : dağ sıçanı

sugurlug : dağ sıçanıyla dolu (yer)

sıkırkan : iri fare cinsi bir hayvan

sı- : kırmak

sın- : (<**sı-**) : kırmak, kırılmak

sıtur- : (<**sı-**) : kırdırmak

sınuk : (<**sın-**) : kırılmış, kırık

sık- : sıkmak, basmak, ezmek

sıkıl- : sıkılmak, basılmak, ezilmek

sıkış- : sıkışmak; kalabalıklaşmak; güç durumda kalmak

sıktur- : sıktırmak, bastırmak, ezdirmek

sıkur- : sıktırmak, bastırmak, ezdirmek

sıkış : sıkış, kalabalık; itişme, çarpışma

sıkışlık : üzüntü, kaygı

sıkış- : (<**sıkıl-**) : sıkışmak, kalabalıklaşmak

sıkman : (<**sık-**) : yazın üzüm sıkma zamanı

sıkık : sıkı; ezilmiş, bastırılmış; dar; katı; çok

sık : sığ; dar; az; sınırlı (tar ~ aç ~ sıg ~ narın)

sıg- : sığmak, yerleşmek, uymak

sıgın- : sığınmak, yerleşmek; güvenmek

sıgtur- : sığdırmak, yerleştirmek

sıgur- : sığdırmak, yerleştirmek

sıgrış- : (<**sıgur-**) : birbirine sığışmak, sıkışmak; birlikte sığınmak

sızga- : (<***sızgız** < **sızg-**) : (**sızgağ**) : iki şeyin arasına sıkıştırıp bir şey koymak; pabuçta dikiş arasına parça koyarak sızgı yapmak

sızgal- : bir şeyi bir başka şeye sığdırmak, sıkıştırmak

sızgağ : (<**sızga-**) : iki şeyin arasındaki açıklık

sızgra : iki dağ arasındaki geniş dere; vadi

sızka- : (<**sızk/sızk-**) : **sızga-** : **sızva-** : el ile sığamak, okşamak, ovmak ok ~ togrı ~ sızga- "düzeltmek"?

sızgan : sızganmış, kıvırcık olmayan

sıztga- : dürmek, katlamak; sarmak

sıkır- : (**sıgır-**) : ıslık çalmak, çağırarak
(sıkır- ~ çağır-)
sıkırış- : (**sıkır-**) : birlikte ıslık çalmak,
ötüşmek, çağırışmak

sımta- : (Moğ. şimta-) : ihmal etmek,
dikkatsiz davranmak,
aldırmamak; tembellik

sımtal- : ihmal edilmek,
önemsenmemek; tembellik
etmek

sımtağ : ihmal; tembellik

sımtağsız : ihmalsiz, boş vermeyen;
tembellikten uzak

sın : insan vücudu, boy pos

sınlıg : **sındu** : boylu poslu, biçimli,
yakışıklı

sına- : (<**sın** “vücut; boy bos) :
denemek, sınamak, ölçmek,
tecrübe etmek

sınal- : (<**sına-**) : sınamak, ölçülmek

sınat- : sınatmak, ölçtürmek, tecrübe
ettirmek

sınaş- : birbirini denemek

sın : mezar, kabir, türbe

sındu : makas

sıñkur : sungur, bozşahin

sıñar : taraf, yön; tek, yalın, yalnız;
yan

sıñarla- : (<**sıñar**) : yalnız bulunduğu
için zayıf görüp öç almak

sıñarkı : taraftaki, yöndeki; yandaki

sıñarsuk : (<**sıñar**) : iki kişi bir ata
bindiğinde ikincinin oturduğu yer; yan
taraf

sıp : iki yaşına girmiş tay

sıpa : sıpa, bir yaşındaki eşek
yavrusu

sır- : (**F**) : vernik, cila; sıva; boya, renk
(cila ~ sır)

sırçı : boyacı; sıvacı

sırlıg : sıvalı, cilalı

sırla- : (<**sır**) : boyamak; sıvamak

sırlan- : boyanmak; sıvanmak

sırlat- : boyatmak; sıvatmak

sırı- : dikmek, sık dikişle dikmek,
dikiş dikmek

sırtıg : bk.kıdığ

sırtı- : diktirmek

sırıkluk: sıriklık, sırik yapmağa
elverişli

sırık : sırik, çadır direği

sırış-: dikmekte yardım etmek

sırı- : pislemek, sıçmak

sırt- : arka; hayvan sırtı; dağın sırtı

sırtla- : sırtına, arkasına almak,
taşımak; dağın sırtına tırmanmak

sış : şiş; iğne; biz

sışlıg : şişli; iğneli

sış- : şişmek

sışıl- : şişirilmek

sış : şiş, şişkinlik, kabarcık

sışlat- : şişirmek

sıtga- : sığamak (bk. sığa-)

sıtgal- : sığanmak, sığanılmak

sıtgan- : sığanmak, sığanılmak

sıtgaş- : sığaşmak, sığamakta yardım ve
yarış etmek

sız- : erimek; sızmak, sızıp akmak

sızıt- : **sızgur-** : **serit-** : eritmek,
sızdırmak

sızgur- : eritmek

sızıl- : erimek, eritilmek

sızla- : sızlamak, acımak, ağrımak

sızlat- : sızlatmak, ağrıtmak

sızlağ : ağrı, sızı

sibek : değirmen taşının üzerinde
döndüğü demir; çocuğun işemesi için
beşiğe konulan kamış: sübek

sid- : siğmek, işemek

sidit- : **sidtür-** : siğdirmek, işetmek

sidür- : **sidit-** : siğdirmek, işetmek

sidük : (<**sid-**) : sidik

sidig : **sıdıg** : (~ **sıdır-**) : etek,
kaytanın göğüse kadar olan iki
eteğinden biri; diş etleri
arasındaki açıklık

sigil : **sögöl** : **siğil** : siğil

sik- : sikmek

sik : sik

sikit- : siktirmek

siktür- : **sikit-** : siktirmek

sikil- : sikilmek

sikiş : sikiş

sikiş- : sikişmek

sil : tok gözlü

siliglik : temizlik, sağlak

sil- : silmek, ovmak, temizlemek

sili : mala

silig/silik : temiz, saf

sal : cila, vernik, sır (bk. sır)

silk- : (silk-/silik-/silki-) : sarsmak,
sallamak, çalkalamak
silkim : silkiş, silkme
silkin- : silkmek; silkinmek
silktür- : silkmek, silktirmek

sime : **simekle-** : **semekle-**
(<**simek**>):tören yemeği, yemek

simle- : (F) : (<***sim**>) : kıymak,
doğramakçüwit

simür-: (**simir-** ~**sümür-**) : içine
çekmek, yudumlamak, emmek
simrüş- : emmek ve yudumlamakta
yardım ve yarış etmek

simürgük : **semürgük**: (<**simür-**>) : bir
kuş cinsi, bülbül gibi birkuş, aç olduğu
zaman öten bir kuş

semiz : (~ **semri-**) : şişman, semiz
semri- : (~***semir**) : şişmanlamak,
semizlemek
semriş-: semizleşmek, şişmanlamak
semrit- : (<**semri-**>) : semirtmek,
şişmanlatmak

siñ : çınlamak, vızlama sesi (siñek,
siñile-)

siñile- : ağlamak, ağlayıp sızlamak
siñek : sinek, vızıldayan hayvan

siñ- : sinmek, batmak, dalmak, derine
inmek, işlemek

siñi : (<**siñ-**>) : hazmı kolay, sindirilebilir

siñdür- : **siñür-** : sindirmek, emdirmek
siñüt : **süngüt** : karşılığında bir şey
verilmeyen ve geri gönderilmeyen
armağan

siñiş- : çekilmek; başkasının parçaları
arasına sızıp sinmek

siñür- : (<**siñ-**>) : sindirmek, emdirmek
señen : (<***siñgen**>) : sindirilmiş
yiyecek

siñil : (**siñli**) : küçük kız kardeş
yurç, kunçuy

siñillen-: (<**siñil**>) : kız kardeş edinmek

siñir : sinir; kiriş, kuvvetlendirici

siñirle- : sinirlenmek, sinir sarmak

siñirlen- : sinirlenmek; siniri çoğalmak

siñirke : (<**siñir+** **dim**>) : küçük sinir

sir : (? şir) : (bk. irkin) : iyi, güzel

sirke : bit yumurtası, sirke

sirkele-: bit yumurtalarını ayıklamak,
bitlemek, sirkelemek

sarsal: (?F) : sansar

sirke : (?F) : sirke

sirkele- : sirkelemek, sirke katmak

siz : siz

sizle- : saygılı konuşmak

sizlet- : saygılı konuşturmak

sod- : tükürmek

sodtur- : tükürtmek

soduk : tükürük

sogı- : soğumak

sogık : soğuk

sogıklık : soğukluk

sogış- : soğumak, soğumaya yüz tutmak

sogıt- : soğutmak, dondurmak

sogıklan-: soğuk bulmak, soğuk
saymak

sogun- : **sogın-** : **sugun-** : (<sogı-) :
üşümek, donmak

sogun : **sogan** : **yawa**:

sogunlug : soğanlı

sogançığ : apayrı, mükemmel?

sok- : vurmak, ezmek (bk. tög-)

sokul- : ezilmek, dövülmek (bk. kakıl-)

sokuş- : (<sok-) : birbirini ezmek,
dövüşmek, vuruşmak

sokım : (**sukım**) : okun üzerine konan
ağaç parçası

soktur- : (<sok-) : vurdurmak,
dövdürmek

soku : (**sokgu**) : (<sok-) : havan

sokun- : yıkanmak (sukun-/sıkın-)

sol : sol

soltun : solda, soldan; sol taraf

solak : (<*sola- < sol) : solda
bulunan; sol elini kullanan,
solunu kullanan

solamuk : (<*sola-, **solak**) : solak, sol
elini kullanan

soluş- : (<sol-) : solmak, yaş meyve ve
sebzenin tazeliğini kaybetmek

sola- : (?F) : (<so) : zincirlemek,
zincirle bağlamak; bağlamak;
kenetlemek

so : (F) : kilit, bağ, zincir

solat- : zincirlemek, kilitmek

sokarlaç : uzun şapka

soma : (F) : buğday

samduy : (?F) : ılık yemek

soñuk : son, nihayet

soñ : son, nihayet; arka

soñda- : (<soñ) : arkasından kovalamak,
peşine düşmek

soñra- : tembel davranmak, gecikmek

sor- : sormak, soru sormak

sorul- : sorulmak

sortur- : (<sor-) : sordurmak

soruk- : (<sor-) : sormak, soruşturmak

sorug : soru

sorugçu : (<sorug) : sorucu, soran,
arayan

sor- : emmek

sorut- : emdirmek

sorma : emilen, içilen; şarap, bira

sortur- : emdirmek, emzirmek

sorgu : **sordı** : hacamat, kan alma aleti

soriş- : emişmek, birbirini emmek

soruş : ütme, firik; ateşte ütülüp

dövülerek yenilen taze buğday
taneleri

soruşla- : soruş yapmak, taze buğday
tanesi kavurmak

sorkiç : **sorkuç** : **sorkaç** : kılıç ve
bıçakların saplarını yapıştırmakta
kullanılan lök ağacı zankı

sorkuçla- : bıçağın sapa giren kısmını
takmak, buraya sap takmak

sorkuçlan- : sorkuçlu olmak

sarkıç : sorkuç

sarkıçlan- : sorkuçlan-

saru : **raf** : **sekü**

soy- : soymak, yüzmek

soyul- : soyulmak, yüzülmek;
süpürülmek, temizlenmek

soysuk- : **soyuk-** : soyulmak, soyguna
uğramak

soyuk- : **soysuk-** : soyulmalı, soyguna
uğramak

soyuş- : soymakta yardım etmek

soydur- : soydurmak

soyağı : çam iğnesi, kürdan, kıymık;
horozun mahmuzu

sög- : sövmek, küfretmek

sögtür- : sövdürmek

sөгüg : sövgü, küfür

sөгül- : sövülmek

sөгünç : sövgü

sөгüş : sövgü, sövüş

söğüşlög : sövgölü, küfürlü

söğüş- : sövüşmek, birbirine küfretmek

sögüt : ağaç; söğüt

sögütlög : söğütlü

sögütlök : söğüklök

sögütlen- : söğüt bitmek, söğüdü
bitmek

süglin : **süglün** : **sülgün** : **söklün** :
:sülün

sögne- : (<*sögün) : siğile ilaç
yapmak, sağaltmak

sögnögü : et ile tırnak arasında çıkan
sivilce

sögül- : kızartmak, kebab etmek

söglün- : kebab edilmek

söglüncü : kebab edilmiş, kızartılmış et

sögüş : kızarmış et

sök- : sökmek, koparmak, yırtmak

söküt- : söktürmek

söktür- : söktürmek

sökütkü : **sökütgü** : diz çöktürerek

sökül- : sökülme, koparılmak

sökün- : sökmeye kalkışmak, sökmeye
çalışmak

söküş- : sökmekte yardım ve yarış
etmek

söküti : kepek

sökmen : askeri ünvan

sökmenlen- : askeri elbise giymek

sögen : semer

sökrük : **tılak** : kadın cinsiyet organı

sökö : **sökü** : (<*söküg<sök-) :
bir çeşit bitki

sekü : (?F): seki, sıra, divan, peyke

sök- : çökmek, diz çökmek

söküt- : (Moğ. sögöt-) : **sökür-** : diz
çöktürmek

sökel : (<sök-) : hasta

sökün- : (<sök-) : **söygen-** : çökmek,
diz çöker gibi görünmek

sökür- : (<sök-): **söküt-** : (bk. **çökür-**) :
diz çöktürmek

söki : (<sö) : ilk, önceki, eski

sö : uzun zaman

söde/södin berü : uzun zamandan beri

söl : et suyu, ette veya ağaçta olan yaşlık ve tazelik

söllüg : öz sulu, sulu ve taze

sön- : (eş anlam: öç-) : bitmek, tükenmek; sönmek

söndür- : söndürmek; bitirmek, ortadankaldırmak

sönük : sönmüş, bitmiş

söz : söz

sözle- : söyle- : söylemek, konuşmak

sözlet- : söyletmek

sözlen- : söylen- : söylenmek, denilmek

sözleş- : sözleşmek, konuşup anlaşmak

sözletil- : (<sözlet-) : söylenilmek, beyan edilmek

sözkiye : küçük söz, kısa söz

sözeñri : saçma sapan konuşan; aña-

su : itaat etmek; sunmak, göndermek

sun- : sunmak, uzatmak

sunı : (<sun-) : sunulan şey

sunuş- : (<sun-) : birbirine sunmak, birbirine doğru bir şey uzatmak

sunçuk : (<sun-) : dilenci kasesi ?

sun : (F) : (çığ) : uzunluk ölçüsü ?

subı : uzun ve sivri nesne (söbü, söbek)

subıla- : (<subı) : uzun ve sivri yapmak, uzatmak, sivriltmek

subı- : uzamak, incelmek, söbüleşmek

subıt- : sivriltmek, söbütmek

suburgan : mezar, kabir, türbe,

subran : yüksek yer

suvuşgan : bağırsak kurdu

saban : pulluk

sabanla- : çift sürmek

sibüt : (F) : dere otu

sapıg : (<sap-) : bir şeyle birleşen başka şey

suç : suç, bir şeyin sapması

suçul- : (<*suç-) : açılmak, saçılmak; çıkmak, çıkarmak, soyunmak; (deri) yüzülmek, soyulmak

suçluş- : (<suçul-) : çekip çıkarmakta yardım ve yarış etmek

suçlun- : (<suçul-) : sıyrılmak, bir şey yerinden çekilip çıkarılmak (suçul- ~ sıyrır- ~ adır- ~ kangır-)

suçı- : sıçratmak; ürkmek, korkmak

suçıt- : sıçratmak

suçış- : suçuş- : sıçraşmak, kalkışmak

suçgur- : sıçraya yazmak, sıçramağa kalkışmak

sugul-: (<sug-) : toprağa sızıp kaybolmak, çekilmek, azalmak

sugur-: (<sug-) : sızdırmak, azaltmak, çıkarmak

sugrut-: (<sugur- < sug-) : çektirmek, çıkartmak

sugruş-: (<sugur-) : soruşmak, sormak, emmek

sugut : kurutulmuş kesmik, peynir

suglı- : (bk. suk-) : aramak için elini koynuna sokmak

suglit- : aramak için elini koynuna sokturmak

suk : hırs, taman; kıskanma; kıskanç

suk : tek ~ ap

sukı- : parmakla gıdıklamak

suklan-: hırslanmak; imrenmek; kıskanmak

sukluk : tamahkarlık; kıskançlık

suk- : sokmak, araya sıkıştırmak; vurmak, dürtmek, itmek (bk. ur-)

sukru : (<*sukur- < suk-) : izinsiz, gizlice

sukım: (<suk-) : sokma, sokuş

suktur- : (<suk-) : sokturmak; vurdurmak, ittirmek

suktu : (<suk-) : (Kaz. sokta) : **sucuk** :

sugut : **sukul-**: (<suk-) : bir şeyin içine sokulmak; dövülerek inceltilmek

sukluş-: (<sukul-) : birbirine sokulmak; yerleşmek

suklun-: (<sukul-) : sokulmak

sokar : boynuzsuz hayvan; başı saçsız adam

sumlı- : anlaşılmaz konuşmak, farklı dil konuşmak

sumlım : hiç Türkçe bilmeyen

sumlıt- : yabancı dil ile söyletmek

sumlış- : yabancı dil konuşmak

samurtug : içinden çıkılamayan , karışık

suvlañ : dalı budağı olmayan (ağaç); kıvrırcık olmayıp düz olan (saç)

suv : su

suvluk : sarık, mendil ve benzeri eşya; suyu çok olan yer, sulak yer

suvlug : sulu

suvçı : sucu

suvsız : susuz

suva- : 1. Sulamak; 2. sıvamak (orta devirlerde)

suvat- : subat- : suvart- : suvgar- : 1. sulatmak; 2. sıvatmak < sıgat-* ?	suzak : (F) : köy, kasaba
suvla- : sulamak	sü : ordu
suvlağ : sulak	süle- : (< sü) : ordu, sevketmek
suvlan- : sulanmak	sület- : ordu sevketmek
suvlat- : sulatmak	
suvgar- : sulamak	
suvgarın- : suvgarımsın- : sular gibi görünmek	sülük : (<sü) : ordu atı; sülük
suvgarımsın- : suvgarın- : sular gibi görünmek	
suvgarış- : sulamakta yardım etmek	süçi- : tatlanmak, tatlılaşmak
suvgart- : sulatmak, su içirtmek	süçir- : tatlandırmak
suvsa- : susamak	süçiş- : tatlılaşmak
suvsat- : susatmak	süçin- : tat almak
suvsalık : susuzluk	süçit- : tatlandırmak
suvısı- : sulanmak, sulaşmak, sulu hale gelmek	süçig : tatlı
suvsuş- : (<suvısı-) : buğdayın suyu; su katılmış ayran	süñü : süñüg : süngü
suvuk : suvuk : (<suva-) : akıcı, sıvık, cıvık	süñüglüg : süngülü
suvukluk : akıcılık	süñüş- : (<*süñ-) : dövüşmek; savaşmak
suvıglan- : (<*suvıg < suva-) : sulu bulmak	süñüle- : süngülemek
sual- : (< suva-) : sulamak, sulanmak	süñüş : (<*süñ-) : savaş
suvaş- : (<suva-) : sıvamakta yardım etmek	süñük : kemik
suvış- : (<suv) : sıvıklaşmak, cıvıklaşmak	süñüklüg : kemikli
sıvga- : (<*sıvıg) : sıvamak	süñüklen- : kemiklenmek, kemikleri gelişmek

sipir- : süpürmek, çıkarmak, sürmek

süprül- : **sipril-** : (<**sipir-**) :

süpürülmek

süpürgü : **sipirgü** : (Moğ. **şi'ürge**) :

süpürge

süpründi:(<***süprün-/siprin-**): (<**sipir-**
) : süprüntü

sür- : sürmek; sürüklemek; sıvamak,
sürmek; çift sürmek

sürül- : sürülmek

sürme : sürülmüş; sürme , rastık

süründi: (<**sürün-**) : sürülmüş; sürgün

sürün- : sürünmek (sürt- ~ sürç-)

sürgüle- : sürgülemek

sürtür- : söndürmek

sürüg : (<**sür-**) : sürülen şey,sürü,
topluluk

sürüş- : (<**sür-**) : birbirini sürmek

sürse- : (<**sür-**) : sürmek istemek

surpla-: **sörple-** : çekmek, sürüklemek

sürile- : sürülerek?

sürk : soğuktan donma, katılaşıma

serk : saksı ve saksı kırıntıları

sürt- : sürtmek, ovmak, kaşımak

sürtük : sürtülmüş, ovulmuş;
kötü kadın

sürtül- : sürtülmek

sürtün- : sürtünmek

sürtür- : sürtür- : sürttürmek

sürtüş- : birlikte sürtmek, sürtmekte
yardım ve yarış etmek

sürtüştür- : sürtüştürmek

sürç- : sürçmek, tökezlemek, düşecek
gibi olmak

sürçit- : sürçtürmek, tökezletmek

sürçük : gece toplantısı; hikaye

sürñüle- : kaymak

süs- : süsmek, tosmak

süstür- : süstürmek, tos vurdurmak

süsgir- : **süsgür-** : süstürmek

süsün- : süsünmek, süsmeğe
kalkışmak, süsmek istemek

süsüş- : süsüşmek, tolaşmak

süsgün : **süsegen** : çok süsen, süskün

süt : süt

sütger- : sütleşmek, süt gibi olmak

süvri : sivri, keskin (eş anlam; subı)

süvrit-:sivriltmek, keskinleştirmek

suvşa- : (<*suvış 'tabiat taklidi'):

fısıldamak; sibir/şibir/şibiş

süz- : süzmek, süzgeçten geçirmek
(süz- ~ döz- ~ türelem ~ ter- ~
zor "zorla bir yerden
geçirmek")

süztür- : süzdürmek

süzük : süzölmüş

süzgü : süzgeç

süzgün : bir ağaç türü

süzöl- : süzölmek, süzgeçten
geçirilmek

süzlün- : süzölmek, temizlenmek

süzlüş- : temizlenmek, süzölüşmek

süzme : süzme; temiz

süzün- : süzölmek; süzmeğe kalkışmak

süzündi : süzölmüş; temiz

süzünlüg : süzünlük : temiz

2.16 Yy

ya : yaa!, oo!, evet! ey! vs.

ya : ça : çağ

ya : yay

yaçı : (<ya) : yaycı, okçu

***ya-** : bk. yak

yak- : yakmak, yakınlaşmak

yal- : ışımak

yan- : dönmek

yaru- : parlamak, ışımak

yab yob: yalan, hile, oyun; dolap

yobıla- :aldatmak, yalanlamak

yabgu : (F) : eski bir ünvan

yaçan- : Sıkılmak; çekinmek, korkmak;
tiksinmek

yad- : yaymak

yadtur- : yaydırmak

yadış- : yaymakta yardım etmek

yadın- : yayılmak

yadım : yayım, yayış

yadıl- : yayılmak

yadlış- : (< yadıl-) : yayılışmak,
ayrışmak

yadıñ : yayılmış şey, dağınık

yadrat- : yayrat- : tahrip etmek

yadsa- : yaymak istemek

yadgun : yaygın

yadıglıg : (<*yadıg < yad-) : yayılı

***yadguk** : (< yad-) : yayılmış şey

yadağ : yayan, yaya

yadağlık : yayanlık; yayalık; yaya
olarak gezme

yaya : yaya; kış

yağ : yağ

yağlıg : yağlı

yağla- : yağlamak

yağlat- : yağlatmak

yağlan- : yağlanmak

yağsı- : yağ tadını almak

yağsa- : yağ istemek

yakrı : yağ (bk. yağ)
yakrılan- : (< **yakrı**) : yağlanmak
yakrıkan : (< **yakrı**) : buz yağı, iç yağ
buzu

yağı : düşman
yağıcı : (< **yağı**) : düşmana karşı
çıkan; kaba ?

yağıd- : düşman olmak
yağık- : düşman olmak
yağılıg : düşman olan
yağısız : düşmansız
yağılık : düşmanlık
yağıla- : düşmanlık etmek; düşmanla
savaşmak

yağan : (F) : fil (yañar)
yağanlıg : fil sürücüsü

yağ- : yağmak
yaku : (< **yağ-**) : yağmurluk
yağıt- : yağdırmak
yağtur- : yağdırmak
yağışlıg : yağışlı
yağıl- : yağdırılmak
yağmur : (< **yağ-**) : yağmur
yağmurçıl : yağmurlu
yağış : yağış
yağ- : yaklaşmak, (eş anlam : yak-)

yağuş- : (< **yağı-**) : (bk. **yakış-**) :
birbirine yaklaşmak

yağuk : (< **yağı-**) : yakın, komşu;
yakınlık, komşuluk

yağukluk : (**yavukluk**) : yakınlık
yağut- : yaklaştırmak

yağız : yağız

yağır : yağır

yağır- : (< **yağır**) : yağırılmak, yağır
olmak

yağırıt- : yağır yaptırmak, yağırлатmak

yağırlıg : yağırılı

yağırla- : yağır çıkarmak,
yağırlandırmak

yağırlan- : yağırılmak yağ ~ buz ?

yağak : (< **yağ-**) : ceviz

yağaklıg : cevizli

yağaklık : cevizlik

yak- : ovmak, merhem sürmek

yakış- : yakı ve merhem yapmakta
yardım etmek

yakıg : (< **yak-**) : yakı, merhem

yaktur- : (< **yak-**) : yakı yaktırmak

yak- : yakı yakmak; ateş yakmak
(yal- ~ yan- <*ya-)

yaka : kira

yak:yuk: tencerede kalan artık; uzak
akrabalar

yakı : (<yak) : önemsiz, değersiz

yak- : yaklaştırmak

yakıl- : yaklaşılmak; dokunulmak

yakış- : (<yak-) : (eş anlam : yağuş-):
birbirine yaklaşmak

yahşı : (<yakış-) : uygun, güzel

yahsın- : (<yaksın-) : uydurmak,
uydurup giyinmek; sırtına bir
şey almak

yakur- : (<yak-) : **yağut-** : **yahur-** :
yaklaştırmak

yağru : yan; yakın

yakçirt- : (<*yakşırt-<yakış-) : bir
araya getirmek

yakın : (<yak-) : yakın

yakınlık : yakınlık

yaktur- : (<yak-) : yaklaştırmak

yaka : yaka; kıyı, kenar

yakala- : (<yaka) : yakasından tutmak,
yakalamak

yal- : (<*ya-; bk. yak-, yan-) :
parlamak, ışımak

yalın : (<yal-) : alev

yaltrı- : ışımak, parlamak

yaltrık : (<yaltrı-) : ışıklı, parlak

yaltrıklık : ışıklı

yaltrit- : parlatmak, ışıtmak

yaltur- : parlatmak

yaltrit- : **yalrit-** : parlatmak

yalçık : ay

yalınlık : (<yalın) : alevli, parlak

yalınsız : alevsiz, ışıksız, parlak
olmayan

yalına- : alevlenmek, parlamak

yalınla- : alevlemek, parlatmak

yala : şüphe; iftira, suçlama; alev

yala- : suçlamak; iftira etmek

yalaçı : iftiran eden, suçlayıcı

yalgan : yalan

yalal- : (<yala-) : iftiraya uğramak ?

yalaş- : (<yala-) : **yılış-** : birbirini
suçlamakal ~ yal

yılan : yılan

yalçı- : başarmak, bitirmek

yalçıt- : doymak?, bitirmek

yalga- : yalamak

yalgan- : yalanmak

yalgantur- : yağlamak, yaltaklamak;
yanılmak?

yalgat- : yalattmak

yalgaş- : birlikte yalamak

yalavaç : yalavar : (F) : elçi;

peygamber

yalın- : yalvarmak, dilemek;

yaltaklanmak

yalvar- : yalbar- : yalvarmak, dilemek;

yaltaklanmak

yal : yeke : yalı

yalg : (< **yal**) : yeke; eğer kaşı; ibik

yalgıl : (< **yal**) : yeke

yalgılan- : ibiklenme(*el ~al ~ ilik ~
yal “ön”)

yalbı : yassı(yalbı ~ yassı ~ yalvar-)

yalk- : kanmak, bıkmak (bk. yarsı-)

yalgu : (< **yalk-**) : alçak, rezil (kişi)

yaltga- : bir şeyle alay etmek

yalt : (<***yal-**) : (kaya için

kullanılır) : çıplak, yalın kaya; yalçın

yalñ : (<* **yal-**) : yalın, çıplak

yalındak : **yalın** : **yalñ** : yalın, çıplak

yalın- : soyunmak

yalñu : (<***yalın-**) : cariyelerin

oynadığı salıncak oyunu

yalñula- : (<**yalñu**) : salıncak oyunu

oyunmak

yalñuk: (<***yalınguk**< **yalın-**) : insan

yalın, çıplak

yalñus : **yalgız** : yalnız

yalım : **yalın** : **yalt:**

yalñu- : 1. ateş almak, alevlenmek

2. yalıñ: yalın

yalma : (<***yal-**) : kaytan, yağmurluk

yalmak : kaytan, yağmurluk

yam : toz, toprak; kırıntı

yamla- : (<**yam**) : temizlemek, silip

süpürmek

yamlat- : temizletmek, silip süpürtmek

yamlıg : temizlenmesi gereken, kirli

yalman : tarla faresi, köstebek?

yamraş- : (<***yamra-**): toplaşmak,

kalabalıklaşmak

yama- : yamamak

yamal- : (< **yama-**) : yamanmak

yaman- : (<**yama-**) : yamanmak

yamaş- : yamamakta yardım etmek

yamağ : (< **yama-**) : yama

yamağlık : yamalılık

yamağlıg : yamalı

yamız : kasık(ağız ~ am)

yaman : kötü

yan : yön, taraf; yan, yan kısım

yanlık : (eş anlam; **yançuk**) : çoban çantası

yançuk : (<yan) : çanta, torba

yandak : deve diken; yandık

yañ : (F) : eş, model; tür, cins, tarz

yañlıg : (<yañ) : türlü, gibi, şeklinde

yañşa- : gevezelik etmek, boş konuşmak

yañşat- : (<yañşa-) : gevezelik ettirmek, boş konuşturmak

yañsa- : kıskanmak, şaşırtıcı bulmak

yañşak : (<yañşa-) : konuşkan, geveze

yañza- : (eş anlam; **beñze-**):

yankılanmak

yañzağ : (<yañza-) : eş, benzer

yañzat- : benzetmek

yan- : dönmek

yaña : (<yan-ka) : taraf, yön; yan

yanınçsız : (<yan-ı-n-) : dönüşsüz

yanut : (<yan-) : geri gelen, cevap

yana : (<yan-) : yine, tekrar: gene

yantur- : (<yan-) : döndürmek, çevirmek

yanturu : dönüşte, tekrar

yanutlug : karşılıklı, cevaplı

yantur- : geri göndermek; kusmak

yandur- : döndürmek

yangı : (eş anlamlı; **yanut**) : (<yan-)

:yanıg : yanut

yan- : kusmak; fişkırtmak ?

yanıg : (<yan-) : kusmak ?

yan- : korkutmak

yanıg : korkutulan?

yan- : (<*ya-) : yanmak

yantur- : (<yan-) : yandırmak, yakmak

yanu- : **yanı-** : **yana-** : bilemek, keskinleştirmek

yanut- : (<yanu-) : biletmek

yañı : yeni

yañıla- : yenilemek

yanala- : (<yana; krş. **yañıla-**) : yine, tekrardan, yeniden

yañ- : eşmek, deşmek?, saçmak?

yañalduruk : (<yañak) : cekete dikilen keçe başık

yañıl- : (<yañ-) : yanılmak

yañluk : (<yañul-) : yanlış
yañak : (<*yangak) : (<yan) : yanak

yañku : yankı
yañkula- : yankılandırmaq
yañkur- : yankılanmaq
yañkurt- : yankılandırmaq
yañkulug : yankılı
yañra- : gürültü etmek
yañku, yañşa- , çıñra
keñren- , yañgıra-

yañrak : (<yañra-) :yañrat- : (<yañra-):
ses çıkarmaq, çınlamak, yankılanan
yañırtı : yeniden, tekrar

yañç- : ezmek, çiğnemek, buruşturmaq
yañçıl- : ezilmek, çiğnenmek,
buruştırulmaq

yañan : yağan : (F) : fil
yaña : (F) : fil
yañahg : (F) : filli

yaprı : (<yapur-) : geniş ve düz sarkık

yovlaç: güzel keçi kılı
yap : (eş anlam : yapgut, yapaku <
yap-): keçelenmiş yün

yap- : yapmak, bina etmek, kurmaq;
kapamak, kaplamak; birleştirmek, bir
araya getirmek

yapul- : (< yap-) : örtülmek; yapılmak
yapın- : (< yap-) : örtünmek; kapanmaq
yapıt- : yaptır- : yapur- : yaptırmak,
kurdurmaq, bina ettirmek
yaptur-: yaptırmak; örttürmek,
kapattırmak
yapsa- : örtmek istemek; yapmak
istemek
yapur- : (< yap-) : düzlemek, düz hale
getirmek
yapurt- : düz hale getirtmek, düzletmek
yaprul- : düzlenmek, bir araya
getirilmek; yapıştırılmak
yapruş- : düzlemekte yardım etmek
yapıg : (< yap-) : yapı; örtü, örtülü,
kapalı
yapıglıg : kapalı, örtülü
yapurgak: (< yapur-) : yaprak
yapurgaklıg : yapraklı
yapaku : (<*yapa-) : yapgut : yapak :
yapağı
yapgut : yün yapağı
yapgak: kıldan yapılan kuş kapanı
yapguç : (< yap-) : çapkıs : kapak :
kapak, örtü
kapgak: yün, yapağı; kuş kapanı
yapış- : (<yap-) : yapışmaq
yapşın- : yapçın- : (<yapış-) : sarılmak,
birleşmek, örtünmek

yapşur- : (< **yapış-**) : yapıştırmak,
bağlamak

yapuşgak : (<**yapış-**) : domuz pıtırağı;
yapışkan çamur

yapuşgan : yapışma işini yapan?

yavışgu : (<**yavış-**<**yapış-**) : bir
nesneye iliştirilen şey; ağaç yaprağı

yabıtak : çıplak, koşumsuz, eğersiz

yapañ : kum tepeciği?

yaptaç : **bk.** yapguç

yarşım : yarışlık, yarışmalık

yarın : **yağrın** : kürek kemiği, yargın

yarındak : kürek kemiği olan; kayış,
sargı (kadış ~ sıdrım)

yarınla- : kürek kemiğine vurmak

yarsıt- : (<**yaris-**) : kudurtmak,
kızdırmak, öfkelenmek

yarsıncıg : iğrenç, menfur; isyan

(*yar- ~ yaz- ~ az-) ?

(yarsıt- ~ azdır-) ?

yarsı- : iğrenmek, tiksirmek

(yarsı- ~ *yıdsı- ~ igre- ~ *tiski-)

yarsgağ : **yaskağ** : kaypak, kaygan

yar : tükürük, salya

yarla- : tükürmek

yargun : dört ayaklı vahşi hayvan ?

yartımlık : (< **yartım**) : parçalı, ayrılmış

yarma- : ölçmek, teraziye vurmak

(bk. yarman-/yarmaş-)

yarman- : ölçmek

yarmaş- : ölçme işini birlikte yapmak?

yarmak : para, sikke, kuruş

yarmaklan- : paralanmak, para sahibi
olmak

yarmış : **yarmaş** : yarılmış, öğütülmüş

yarlıg : yoksul, zavallı, sefil

yarı- : parlamak, aydınlanmak

yarut- : parlatmak, aydınlatmak,
yakmak

yaruk : ışık

yaruklug : ışıklı, parlak

yarukluk : ışıklılık, parlaklık

yaruksuz : ışıksız, sönmük, fersiz

yarın : erken sabah; yarın sabah;
yarın; gelecek yıl

yarınkı : yarınki

yarınlık : yarınlık

yarpuz : **yalpuz** : nane

yarlıg : ferman

yarlıka- : (<*yarlıgka-) : emretmek,
ferman salmak

yarlıkançuçı : bağışlayıcı, merhametli

yarlıkançsız : merhametsiz

yarıklıg : zırhlı, zırh giyinmiş;

bk. yarağlıg

yarıklan- : (<yarık) : zırh giymek,
zırhlanmak, hazırlanmak,
teçhizatlanmak(zırh ~ yarık ?)

yarıg : vücut zırhı

yarıgıgıdı : zırhlı olarak

yarıglaş- : zırhlaşmak, zırh giyerek
yarışmak, zırhına bahse
tutuşmak

yarakla- : hazırlanmak

yarp : sağlam, katı, sert, dayanıklı
(yerp ~ sarp)

yarpsız : dayanıksız; karasız

yarpad- : katılaşmak, sertleşmek;
sağlamlaşmak, iyileşmek

yas : zarar, ziyan, kayıp

yassız : (<yas) : zararsız, ziyansız (bk.
asıg)

yas- : (eş anlam; yaz-) : gevşetmek;
(yay) kurmak; düzelmek, yassılaştırmak,
yayvanlaşmak

yasul : (< yas-) : gevşek, hafif

yasıl- : (< yas-) : yassılaştırmak,
düzleşmek, düzelmek

yasımuk : **yasmuk** : (<yas-) :
mercimek

yasgaç : **yastıgaç** : (< yas-) : oklava

yasıla- : (<yası) : **yastıla-** : yazmak,
yaymak, düzleştirmek, yassılaştırmak

yasıman : (< yası) :yassı yayvan

yasık : yaylık, yay kılıfı

yasıklıg : kılıftaki yay

yaskağ : yassılaştırılmış olan?

yası : (<yas-) : düz, düzeltilmiş,
yassı, yayvan

yasıç : (<yası) : daha düz, daha yassı

yastal- : yaslanmak, dayanmak

yastan- : yaslanmak, dayanmak

yastuk : yastık, dayanılan şey

yastuklug : yastıklı

yasa- : (F) : yapmak, kurmak;
düzenlemek, yerleştirmek,
sıraya koymak, sıralamak

yasta- : (yaşla-, yazla-) : yaslamak,
dayamak, desteklemek

yaş : genç, taze; yaş, ıslak, yaş; yıl;
yeşil

yaşla- : (<yaş) : yaşlamak, ıslatmak;
gözyaşı dökmek

yaşlıg : gözyaşı dolu; yaşlı, yaşlanmış,
ihtiyar; genç, gençlik

yaşar- : yeşermek, yeşil olmak;
yaşarmak, yaş olmak

yaşart- : yeşertmek; yaşartmak

yaşıl : (<*yaşıl) : yeşil

yaşa- : (< yaş) : yaşamak

yaş- : gizlemek, gizlenmek

yaşru : (**yaşuru**) : yaşırın : gizli,
gizlice

yaşur- : (<yaş-) : gizlemek

yaşruş- : birlikte gizlemek

yaşurukı : gizli, hususi

yaşsa- : (<yaş-) : gizlenmek istemek

yaşut : (< yaş-) : gizli, saklı

yaşutlug : gizli, saklı

yaşu- : parlamak, ışımak

yaşut- : (< yaşu-) : **yarut-**: parlatmak

yaşın : (< yaşu-) : ışık, ışıın; şimşek
yaşu- ~ yaru- ; -l- ~-r-

yaşınlıg : şimşekli

yaşna- : (< yaşın-a-) : ışıklanmak,
parlamak

yaşnat- : parlatmak

yaşañur : (<*yaşangur-) : (yaş veya
yaşu-) : kamaşmak

yaşık- : (< yaşu-) : kamaşmak, gün
ışığından gözü kamaşmak

yaşuk : (< yaşu-) : ışık; aydınlık,
parlaklık

yaşuklug : (< yaşuk) : **yaruklug**: ışıklı

yat- : yatmak

yatsa- : yatmak istemek

yatar : **yatur** : (< yat-) : yatan; yatma
yeri; yatalak

yatıg : yatmış, yatık

yatık : yatuk : yatık

yatgak : yatak : yatak

yatgur- : yatırmak

yatut : **yatrum** : yatma, yatış

yatgaş- : (<*yatga-< yatıg) : yatışmak;
birlikte yatmak

yatgakşuk : bir yerde başkasıyla yatan

yatan : **yatañ** : **ya**: yatmak

yat: yağmur büyü, yağmur taşı

yatlan- :yada taşıyla büyücülük etmek

yatlat- : yada taşıyla fal baktırmak

yatla- : yada taşıyla büyücülük etmek

yatçı : **yadçı** : (<yat) : büyücü, falcı

yat : yad: yaymak?

yat: yad : yabancı; acayip, şaşırtıcı

yatık- : yabancılaşmak

yatla- :yabancılamak

yavrı- : (<*yavar < *yav-): bozulmak;
kötüleşmek; alçalmak

yavrit- : (< yavrı-) : zayıflatmak;
bozmak; kötüleştirmek

yapıt- : düzletmek, düz hale getirmek

yavgan : (<*yav-) : düz, sade, basit

yavganlan- : yavan bulmak

yavalık : ahmaklık, aptallık

yapakulak : hastalık; bir baykuş türü

yabçan : yavçan : yavşan :pelin otu

yava : dağ soğanı, acı bitki

yava : (eş anlamlısı; yava-) : sıcak
yer

yipgil : menekşe rengi; mor

yavız : (<*yav-) : kötü

yavuzla- : kötülemek

yavuzlan- : kötülemek, kötü bulmak

yavlak: (<*yav/*yak) : kötü

yavaş : (<*yava-) : dingin, sakin, evcil

yavaşlan- : sakinleşmek, dinginleşmek

yaval- : (<*yava- , yavaş) : dinmek,
sakinleşmek, evcilleşmek

yavaltur- : dindirmek, sakinleştirmek

yavişgu :

yılgun : ılgun : ılgın

yılgunlan- : ılgınlanmak

yay : ilkbahar; yaz

yayla- : (< yay) : yaylamak, yazı
geçirmek

yaylat- : yaylatmak

yaylağ : yaylak

yayık- : (< yay) : ısınmak, yaz olmak,
yazlaşmak

yaykı : (<yay) : yazlık

yayım : pamuk tohumu

yay- : çalkalamak, sallamak

yayıl- : yayılmak, yalpalamak,
sallamak ?

yayın- : çalkalanmaya çalışmak (suda)

yaytur- : çalkalatmak (suda) ?

yayıg : (<yay-) : **yayuk :** çalkalanma,
sallanma

yayıklık:çalkalamalık?

yayka- : (<yayuk) : çalkalamak,
yıkamak

yaykan- : çalkalanmak, yıkanmak

yaykal- : çalkalanmak, yıkanmak

yaz : yaz; ilkbahar

(yaz ~ yay)

yaza- : yazlamak, ilkbaharı geçirmek

yazkı : yaz, yazla ilgili

yazık- : yazlamak; ilkbaharı geçirmek;
yaza dönmek; yaz başlamak

yazlıg : yaza ait

yazla- : yazlamak

yazlat- : yazlatmak, yazı geçirtmek

yaz- : kısmak, kısaltmak, azalmak,
azaltmak; yaymak; erimek,
sona ermek; gevşetmek,
dağıtmak

yazı : açık alan, ova

yaztur- : çözdürmek

yazak : otlak, çayır

yazıl- : çözülmek, gevşemek,dağılmak

yazılın- : dağılmak, çözülmek

yazlış- : birlikte çözülmek, beraber
dağılmak

yazın- : yayılmak, gevşemek,
çözülmek, dağılmak

yazsa- : gevşetmek istemek, çözmek
istemek

yazış- : birlikte dağılmak; çözmekte
yardım etmek

yazılgıg : serbest , hür, çözülmüş?

yazuk : yayılmış, çözülmüş, dağınık

yaz- : yanılmak, hata etmek, kusur
işlemek; günah işlemek

yaztur- : **yazgur-** : yanıltmak, suç
işletmek

yazuk : günah ; yazık

yazuklug : günahkar, suçlu

yazuksuz : günahsız, suçsuz

yazukla- : suç, günah işlemek;
suçlamak, suçlu bulmak

yazınç : günah

yazın- : günaha girmek, suç işlemek

yazınçsız : günahsız

yazıgsa- : kurtulmak istemek; günahtan
arınmak?

yé : yemek

yése- : (<yé-) : yemek istemek

yéğü : yiyecek

yém : (<yé-) : yemek, yiyecek

yémsin- : yemek istemek

yemeçük: (<yé-) : yiyecek

yél - : (<yé-) : yenmek, yenilmek

yétür- : (<yé-) : yedirmek

yem : em

yég: (<yé-) : ısırılan şey, at ısırığı ?

yemdü :---

yemdik : ---

yebe : yaş, nem; ıslak

yübük :---

yét- : **yéd-** : götürmek
yéd- : **yid-** : yedeklemek
yédiş- : (< **yéd-**) : dişikte yardım etmek
yédil- : (<**yed-**) : yedeklenmek, eklenmek; dikilmek
yédür- : (<**yed-**) : yedekletmek, toplatmak, biriktirmek
yétgek : **yédgek** : (<**yéd-**) : sürekli dolduran torba vb.

yég : daha iyi, en iyi
yéged- : (<**yég**) : daha iyi olmak, gelişmek; daha iyi yapmak, geliştirmek; başarmak, kazanmak(**yeged-** ~ **yen-** ?)
yéglük : (<**yég**) : daha iyilik, en iyilik
yégsiz : (< **yég**) : değersiz
yégedmekleş- : (< **yeged-**) : birbirini daha iyi hale getirmek

yégirmi : yirmi
yégininç : yirminci

yek : (F) : şeytan; fena, kötü
yeklük : şeytanlık; kötülük
yél : yel
yéltir- : (<**yel**) : esmek, üfleme

yélgür-:(<**yél**):yel gibi, hızlı?
yéliñ: (<**yél**) : yelli, rüzgarlı

yel- : tırıs ve rahvan gitmek; koşmak
yelü: (< **yel-**) : tay yuları
yeltür- : (< **yel-**) : acele ettirmek
yelgin : (< **yel-**) : atı tırıs ve rahvan süren; yolculuk eden
yelme : (< **yel-**) : devriye, keşif kolu
yelimen : (< **yel-**) : düzensiz saldırı, çapul, talan

yélim : tutkal, macun
yelimle- : tutkallamak, yapıştırmak
yelimlen- : yapıştırılmak

yelimle- : bk. yel
yélin :bk. yelim
yéline- : (<**yélin**) : yelinlenmek, hayvanın memelerinin büyümesi

yélpi- : (<**yél**) : yellemek, estirmek
yélpit- : yelletmek, estirmek
yélpin- : yellenmek, serinlemek
yélpir- : yellemek, esmek
yélpiş- : yellemekte yardım etmek
yélvir- : yellenmek, titreşmek

yélpik : (<yélpi-) : nefes hastalığı;
astım; kötü ruh; bulutların hareketiyle
fala bakma

yélvi : büyü, sihir, fal

yélvik : (<yélvi) : büyü yapmak

yélviçi : (<yélvi) : büyücü

yélvile- : büyücülük yapmak; falcılık

yémiş : meyve

yémişlik : meyve bahçesi

yémişsiz:meyveli?

yémişlen- : meyvelenmek

yémşen : **yemişen** : yemiş

yémir- : kemirmek

yémril- : (<yémir-) : kemirilmek

yémrüş- : (<yémir-) : kemirmede
yardım etmek

yeme : ve

yemet : evet

yamu : evet, değil mi?

yeñ:yuñ ~ yiñ: sümük

***yiñed-** : (<yiñ) : sümükürmek

***yined-** : büyümek, deri değiştirmek

yam : (F) : posta istasyonu

yeñ- : zaptetmek; yenmek

yéni- : hafifleşmek, yeğnileşmek

yénit- : yeğnitmek, yükünü hafifletmek

yéñil : hafif; kolay

yénik : (<yéni-) : hafif; kolay

yéniklik : (<yénik) : hafiflik

yenge : yenge

yér : yer, yeryüzü; bölge, semt

yérçi : rehber, kılavuz; gezgin, yolcu

yérçile- : rehberlik etmek

yérçü : mezar, kabir

yérdeş : aynı memleketli, hemşehri

yérle- : gezip dolaşmak; yerleşmek

yérliç : yer sahibi; yerli, yabancı
olmayan

yérsin- : yérle- : yer yapmak, yuva
tutmak

yértinçü : dünya

yértinçülüg : dünyevî

***yérsi- >yérsin-** : yuva tutmak, evin
saçağını yuva tutmak

yersigü : **yar kanat** : yarasa

yér- : yermek, aşağılamak

yérgür- : aşağılamak (?)

yérgülüg : (<*yérgü) : yerici,
aşağılayıcı

yérin- : tiksirmek, iğrenmek;
öfkelenmek, kızmak; üzölmek,
acı çekmek

yérindi : öfke, kızgınlık; tiksinti
(yérindi ~ tiksinti < *tiskinti ?)

yérinçig : **erinçig** : isteksiz,
memnuniyetsiz, üşengeç

yérmeksiz : tiksintisiz (?)

yérit- : isteksiz davranmak (?)

yétti : yéddi : yedi

yétiñç : yedinci

yétmiş : yetmiş

yétigen : yedisi birlikte

yét- : yetişmek, erişmek, yakalamak,
ulaşmak; birleştirmek,
bağlamak

yétse- : yetişmek istemek, ulaşmak
istemek

yétil- : yetişmek, ulaşmak

yétiñçsiz : (<*yétiñç<*yetin- <yet-) :
yetişilmez, erişilmez,
ulaşılmaz

yéttür- : (<yét-) : **yéttür-** : yetiştirmek,
ulaştırmak, getirmek(yét- ~ gét- ?)

yétrül- : (<yétür-) : ulaştırılmak,
eriştirilmek; birleştirilmek

yétrüş- : yetiştirmekte yardım etmek

yétiş- : ulaşmak

yétiz : (<yét-) : geniş, enli, ulaşılması
uzak; tam, mükemmel

yétizlik : genişlik

yez : pirinç?

yéz : bakır?

yéze- : gözetlemek, öncülük etmek

yézek : öncü

yézek : yelme, gözcü, bekçi

yezne : yaşlı kız kardeşin kocası, enişte?

yıd : koku

yıdı- : (< yıd-) : kötü kokmak, pis
kokmak

yıdış- : (< yıdı-) : kokuşmak

yıdıt- : (<yıdı-) : kokutmak, kötü
kokmasına yol açmak

yıdlıg : (<yıd) : güzel ve pis kokulu

yıdıg : (<yıdı-) : güzel koku; pis koku

yıdıglık : kokulu

yıdla- : (<yıd) : koklamak

yıdlaş- : koklaşmak

yıdlan- : koklanmak

yıdruk : yumruk

yudruklan-:(<yudruk/yıdruk):

yumruklanmak

yı : bk. 1

yıgaç : ağaç (bk. ıgaç)

yıgaçlan- : ağaçlanmak (bk. ıgaçlan-)

yıgaçlık : ağaçlık (bk. ıgaçlık)

yıg- : yığmak (tér-, ük-)

yıgtur- : yığdırmak

yıgıl- : yığılmak

yıgılış- : (< **yıgıl-**) : yığılışmak, bir araya toplanmak

yıgım : yığın

yıgın : yığın

yıgın- : yığılmak

yıgrıl- : (< **yıgur-** < **yıg-**) : yığdırılmak, bir araya getirilmek

yığış- : yığmakta yardım etmek

yık- : yıkmak

yıktur- : yıktırmak

yıkıl- : yıkılmak

yıkısa- : yıkmak istemek

yıkış- : yıkmakta yardım etmek

yıl : yıl

yılla- :yılı geçirmek

yıllık : yıllık

yılki : yılki, yıla ait, yıllık

yıltız : kök (tüb, töz, kök)

yıldızlan- : (< **yıldız, yıltız**) :

köklenmek, kökleşmek

yıldızlıg : (< **yıldız, yıltız**) : köklü, soylu

yılki : çiftlik hayvanı, mal, dört ayaklı hayvan; at sürüsü

yılkiçi : at çobanı

yılmır- : (< * **yılım** < **yılı-**) : ılımak

yılışig : **yılışig** : rahat (< **yılış-** “ısınmak”)

yılıglık : (< **yılıg**) : yalgılık : ılık, sıcak

yılıg : (< **yılı-**) : ılık; ılıklık

yılı-: yili- : ili- : ılımak

yılıt- : ılıtmak, ısıtmak

yılış- : ılışmak

yılır- : ısıtmak, ılıtmak

yılınçga: (F) : tadı tuzu olmayan yemek
(yılınçga ~ aş ~ yal ?)

yıñak : yan, yön, taraf

yır : kuzey

yırya : kuzeyde

yıryakı : (< **yırya**) : kuzeydeki
yırtın : kuzeyden

yış : orman

yışım : (<***yış-** / ***ış-** ?): uzun yün
giysi

yışımlan- : dolama giymek

yışığ : (<***yış-** / ***ış-**) : ip, bağ?

yışıklıg : ipli sicim

yosun : (F) : tarz, usül, âdet?

yıp : ip, şerit, dizi

yıpla- : iple bağlamak (iple-)

yıplat- : bağlatmak

yipke : (< **yıp** + **dim.-ke**) : ip, sinir

yıplaş- : (< **yıpla-**) : birbirinin yüzünü
saçlarıyla örtmek

yıpar : (>**Moğ. ciger**) : misk geyiği,
misk

yıparlıg : kokulu, mis kokulu

yıv- : (eş anlamlı; ög-): övmek

yi : bk. **yigi**

yigi : (<***yig-**) : sıkı, dar

yig : bk. **yigi**

yegren : kestane rengi?

yigde : iğde

yigtür- : (<***yig-**; **bk. yigi**) : sıkıştırmak,
darlaştırmak

yıçi : (< **yi** < **yigi**) : terzi (bk. **sap-**)

yigren- : (< **yig**) : iğrenmek

yigit : yiğit, genç

yigitlik : yiğitlik, gençlik

yegen : yeğen

yégen : yigen : (<***yiggen** < ***yig-**) :

yilic : ilik, öz

yiliklig : ilikli, özlü

yiliksiz : iliksiz, özsüz

yimlen- : (<**imle-**; **bk. imlen-**) :

yin : vücut

yinçge : (<***yinç-** ; **bk. yinçür-**) : ince

yinçgele : incelemek, ince hale getirmek

yinçgelen- : ince davranmak, saygı

göstermek

yinçür- : (<***yinç-**; **bk. yinçge**) : baş

eğerek nazikçe selamlamak

yinçrün- : boyun eğmek

yiñ : yéñ : sümük
yiñed- : sümükürmek
yiñdegü : nezle, burun iltihapı
yin : tezek, hayvan boku
yundak : gübre genellikle at boku

yind- : aramak, araştırmak
yindür- (< **yind-**) : arattırmak
yindem : sürekli, devamlı

yinçü : (?F) : inci
yinçüleyü : (<*yinçüle-) : inci gibi
yinçülüg : incili

yiti- : bilemek, bilenmek, keskinleşmek
yitit- : (<yiti-) : bilemek,
keskinleştirmek
yitig : keskin; çabuk, hızlı; zeki, tetik
yitiglig : (<yitig) : zeki, dikkatli, tetik
yitilik : (<yiti<yitig) : keskinlik,
çabukluk

yit- : yitmek, kaybolmak
yit- : **yittür-** : (<yit-) : yitirmek,
kaybetmek
yitük : (<yit-) : yitik, kayıp
yitüklüg : kayıp
yitükle- : (< **yitük**) : yitiklenmek, kayıp
sanmak
yitlin- : (<yit-) : kaybolmak, yitmek

yitlintür- : (<yitlin-) : yitirmek,
kaybetmek
yitürük : **yütürük** : (<yitür-) : kayıp,
yitik

yivig : (<*yiv-) : donanım, teçhizat
yiviglig : donanımlı, teçhizatlı
yivil- : donanmak
yivit- : donatmak

yod- : (<*yo-; **bk. yok**) : yok
etmek, tahrip etmek, silmek, bozmak
yodul- : (<yod-) : silinmek, kazınmak,
temizlenmek

yodluş- : (<yodul-) : silinmek
yodun : (< **yod-**) : silinmiş, yok
edilmiş, yok
yodsa- : silmek, istemek
yoduş- : silmekte yardım etmek
yodug : yok ediş, siliş, yıkım, tahrip
yodut : yıkıcı, tahrip edici
yodtur- : sildirmek, yıktırmak, yok
ettirmek

yok : yok; değil
yoza- : verimsiz olmak; kısır kalmak
***yo-** : **bk. yod-**, yok

yota : kalça

yog : yoğ
yogcu : (<yoğ) : matemci
yogla- :ölüm törenine katılmak
yoglat- :ölüm töreni düzenlemek

yogdu : **çoğdur** : **yogru** : devenin
çenesi altındaki uzun tüyler

yogunad- : (<yogun) yoğunlaşmak

yok : (<*yo-; bk. yod-) : yok

yoksuz : (<yok) :

yokad- : (<yok) : yok olmak,
mahvolmak

yokadur- : yok etmek, mahvetmek

yokal- : yok olmak, mahvolmak

yoklun- : (< yokal-) :yok edilmek,
yıkılmak, tahrip edilmek

yokla- : hissetmek; denemek,
araştırmak, kontrol etmek;
ziyaret etmek

yoklat- :yukarı çıkarmak, inceletmek,
araştırmak

yok : yüksek yer

yokaru : (<*yokgaru) : yukarı

yokla- : (< yok) : yükseltmek,
yükselmek(ağ-, ün-)

yoguç : diğer taraf

yogru : geniş ve derin kap

yol : yol

yolsuz : yolsuz

yola- : yollamak, yola çıkarmak

yolcu : rehber, kılavuz

yolçılığ : rehberli

yollug : yollu, yolu olan

yolak : küçük yol, patika

yolgır- : yolculuk etmek

yomgı : topluluk, kalabalık; yağın;
bütün, hep

yomgıgun : bütün olarak, topluca

yomıt- : yığılmak; toplanmak

yomdar- : bir araya getirmek

yon- : yontmak, kesmek

yonın- : yontmak istemek, kesmeğe
kalkmak

yonak : (<yon-) : **çonak** : kesim,
kesilmiş; eğerin altındaki örtü

yonuş- : (<yon-) :yontmak ve
kesmekte yardım etmek

yonındı : (<yonın-) :yonga, talaş,
kesinti

yonul- : (<yon-) :yontulmak, kesilmek

yoña- :suçlamak, iftira atmak
yoñağ : (<yoña-) :suçlama, iftira
yoñat- : (<yoña-) :suçlatmak, iftira
attırmak

yoñağcı :suçlayıcı, iftiracı
yoñşur- : karıştırmak, birbirine
düşürmek

yön : yarar, verim; yararlılık, verimlilik

yön : tavuş kuşu

yorı- : yürümek
yoriş- : birlikte yürümek, yürümekte
yarışmak
yorit- : yürütmek
yorigçı : yolculuk eden, gezgin
yorigu : yolculuk edilecek (yer)
yoriga : **yorga** : rahvan
yorık : hareket, tavır, davranış;
yürüyüş, gidiş, akış
yort- : tırıs gitmek, gitmek
(yorçı- ~ yoriga ~ yorı-) ~ yol
yortıg : hızlı giden, tırıs
yorınçga: yonca
yoş : alacakaranlık; vahşi?
(yoş>loş ?)

yoşuk : miğfer, tolga
yoşuk : **aşık** : **yaşık** : **ışık** : **tolga**
yoşuklıg : tolgalı, miğferli

yov- : (**eş anlam**; **ar-**) : azdırmak
yoldan çıkarmak, aldatmak

yov- : dört nala koşmak

yov- : bunaltmak; mest etmek

yovuş- : (<yov-) : bölüşmek,
yardımlaşmak

yovuş : (< yov-) : yardım, donatım;
çeyiz

yovsa- : (<yov-) : bölüşmek, istemek

yövtür- : (<yov-) : toplatmak,
yığdırmak

yövüşlüg: (< **yövüş**) : bk. yovuş

yoza- : verimsiz olmak, kısır kalmak

yöle- : dayamak, desteklemek

yölek : dayak, destek

yölegü : (<yöle-) : dayanak, desteklik

yöleklig : dayaklı, destekli

yölel- : dayaklanmak, desteklenmek

yöleş- : dayanışmak

yöleştür- : karşılaştırmak; benzetmek

yöleşür- : bk. yöleştür

yöleştürgülüksüz : karşılaştırılmaz,
benzemez

yöleştürüg :karşılaştırma, benzetme

yöntüş- : eziyet etmek, çekişmek,
didişmek

yör- : açmak, çözmek; yorumlamak,
izah etmek (yör- ~ yor- ~ yol)

yörüg : yorum, izah

yörül- : **yorul-** : **yorıl-** : çözülmek,
açılmak

yörgüçi : yorumcu, rüya tabircisi

yöründek : çare, deva, ilaç

yörüglüg : yorumlu, açıklamalı

yöre : çevre(yöre ~ tegre ?)

yörge- : örtmek, kapamak; (çocuğu)
kundaklamak, sarmak

yörget- : örttürmek, kapattırmak

yörge- : sarınmak, sarılmak, dolanmak

yörgemeç : yörgenç :

yörgenç : örtülü, sarılı

yörgeş- : sarılmak, dolaşmak
(yörgeş- ~ yüzkeş-)

yörgeyek : **yörgenek** : örtülü, sarılı

yörgençü : sarı, bağ

yörgey : bk. yörgençü

yötül : **yötel** : **yutal** : öksürük

yuba- :(**yuba-** ~ **çoba-** ~ **yoba-**) :

yavan bulmak, yapmamak, ihmal etmek

yubat- : (<**yuba-**) : **yuvat-** :

savsaklamak; yapmamak; ihmal etmek

yubal- : **yuvul-** : (<**yuba-**) :

savsaklanmak, yapılmamak, ihmal
edilmek

yublun- : bk. yubal-

yuban- : (<**yuba-**) : bk. yubal-

yu- : yıkamak

yugak: (<**yu-**) : devamlı yıkayan;
devamlı yıkanan ?

yuguçi: (<**yu-**) :bk. yugçi

yugur- : yoğurmak

yugurt- : yoğurtmak

yugrul- : yoğrulmak

yugruş- : yoğurmakta yardım ve yarış
etmek

yugurtguç :yoğurma aygıtı?

yogurkan : yorgan, örtü?

yugruş : yoğurmakta yardım etmek

yugrum : yoğurma, yoğurum

yugrut : yoğurt

yugrutlug : yoğurtlu

(yugrut ~ *yıdrik ?)

yuk- : yapıştırmak, iliştiirmek

yukıl- : yapışmak, ilişmek, takılmak

yukuş- : (<**yuk-**) : bk. yukıl-

yuktur- : (<**yuk-**) : yapıştırmak,
iliştirmek, takmak, bulaştırmak

yogun : koyu, sık, kalın

yulk- : yolmak, soymak, sıyırmak

yul : pınar, çay

yulat : ırmak, dere

yulak : küçük pınar, çay

yulaklan- : pınarları olmak

yulı- : yağmalamak

yulıt- : yağmalatmak

yul- : **yol-** : yolmak, soymak, çekmek

yulun- : yolunmak

yuluş- : yoluşmak

yuluş : fidyeye?

yultur- : yoldurmak

yuldurga : deve dikenli, dikenli çalı

(yul- ~ çalı)

yuluk : (<yul-) : yolunmuş

yulug : yoluş, fidyeye?

yuluglug : fedakar

yulugla- : feda etmek; gözden çıkarmak

yulun : belkemiği iliği ?

yulk- : (<yul-) : **yuluk-** /**yulki-** :

yolmak, soymak, sıyırmak

yulkun- : (<yulk-) : yolunmak,

soyulmak, sıyrılmak

yulkuş- : (<yulk-) : yoluşmak, karşılıklı

yolmak

yular : çılbır

(çılbır ~ yular ~ başlık)

yularlıg : çılbırlı

yularla- : çılbırlamak

yularlan- : çılbırlanmak

yula : mum, kandil

yultuz : ulduz : yıldız

yultuzçı : astrolog

***yum-** : bk. yumgak

yumurla- : (<yumur) : yumur yapmak,
yuvarlamak ?

yumurlan- : yığılmak, toplanmak

yumurtga : yumurta

yımirtga : domates, karnabahar

yumgaklan- : yumaklanmak

yumgak : yumak

yumgakla- : yumaklamak

yumur : yumur, yuvarlak

yumuş : (<yum-) : dönüş, dönen, döner

yumuşçı : ayakçı, kurye?

yumuz : (<yum-) : yumak, topak

yumuzuglug : yumdurucu, takım yıldızı

yum- : kapamak

yumtur- : (<yum-) : yumdurmak

yumul- : (<yum-) : yumulmak

yumun- : (<yum-) : yummak istemek,
kapamağa kalkmak

yumluş- : kapanmak

yumşa- : (**yımşa-**) : yumuşamak

yumşat- : yumuşatmak

yumşaklan- : yumuşamak, nazik
davranmak

yumşak : yumuşak

yuñ : yün; pamuk

yuñla- : (< **yuñ**) : yün kırmak

yuñlat- : (< **yuñla-**) : yün kırtırmak

yuñlağlıg : kullanmalık, kullanım için

yun- : (< **yu-**) : yunmak, yıkanmak

yundı : (< **yun-**) : bulaşık suyu

yungak : (< **yun-**) : yıkanma aracı

yunt : **yund** : at, binek atı

yunçı- : zayıflamak, güçsüzleşmek

yunçığ : (< **yunçı-**) : kötü durumda,
zayıf, güçsüz

yunçır- : (< **yunçı-**) : incelmek,
zayıflamak, incinmek

yunçıt- : (< **yunçı-**) : inceltmek,
zayıflatmak, incitmek

yurç : kadının genç kardeşi, küçük
kayın birader

yurt : ikametgah, oturacak yer

yurun : yama, parça; kırıntı

yurunlug : yamalı, parçalı

yuşul- : (< **yuş-**) : **yuşıl-** : taşmak; taşıp
akmak

yuş- : (< **yu-**) : yumak, arıtmak

yut- : **yud-** : yutmak

yutık- : (< **yut**) : sert hava ile
karşılaşmak?

yutuz : kadın, eş

yuv- : yuvarlamak (bk. yuvarla-)

yuvtur- : yuvarlatmak

yuvul- : yuvarlanmak; dönmek

yuvlun- : yuvarlanmak; dönmek

yuvluş- : birlikte yuvarlanmak veya
dönmek

yuvuş- : birbirine yuvarlamak veya
döndürmek

yuvsa- : yuvarlamak istemek

yuvug : yuvarlanan iri kaya parçası

yuvga : evlatlık, çocuk

yuvka : yufka, ince

yuvgak- : ---

yuvgalan- : utanmazlaşmak?

yuvkalan- : incelik göstermek, naziklik

yüd- : (<*yü-; bk. **yük**) : taşımak,
yüklemek, yüklenmek
yüdüş- : (<yüd-) : yüklemekte yardım
etmek ?
yüdür- : (<yüd-) : yüklemek ?
yüdrük : (<yüdür-) : depo

yüg : (yüg : tüy : yü : çüg : yün :
yuñ) : tüy, kuş tüyü
yüglüg : (<yüg) : tüylü
yüglet- : (<yüg) : oka tüy bağlatmak ?

yügür- : koşmak
yügrük : (<yügür-) : hızlı koşan, hızlı
yügrüm: koşmaya uygun (yer)
yüğürt- : koşturmak
yügrüş- : (<yügür-) : birlikte koşmak,
koşuşmak
yügürgen : koşucu, yarışçı; hızlı
yügürgün : darı gibi kırmızı tohumlu
bir yemeklik bitki

yükün- : bükülmek, eğilmek; saygı
göstermek; itaat etmek; ibadet
etmek
yükünç : itaat veya ibadet
yükündür- : (<yükün-) : saygı veya
selamlama için bir kimseye diz
çöktürmek

yügün : **yüyen** : **uyan** : **üygen** :
yüligen: **oyan** : yular

*yü- : bk. yüd-
yüd- : yüklenmek, taşımak
yük : (<*yü-; bk. yüd-) : yük
yükle- : (<yük) : yüklemek
yüklet-: yükletmek
yüklemsin-:yük yüklenmeğe kalkışmak
yükse- : (<*yük) : yükselmek (bk.
yügerü)
yüksek : yüksek
yüksük : yüzük (*yükselmiş)
yükset- : yükseltmek
yügerü : (<yükgerü) : yukarı

yüli- : yülü- : tıraş etmek
yüli- : tıraş edilmek
yülit- : yülüt- : tıraş ettirmek
yüligü : ustura
yülük : (<yüli-) : tıraşlı, düz, pürüzsüz

yürek : yürek; cesur
yüreklen-:sağlam yürekli olmak,
cesaretlenmek
yüreksiz: yüreksiz, korkak
yürekli : yürekli, cesur

yüz : yüz, çehre
yüzkeş-: birbirine yüzünü dönmek
yüzegü : her yüzü, yüzü birlikte
yüzlüg : yüzlü
yüzlen-: yüzlenmek, yüzleşmek,
karşılaşmak, yüz yüze gelmek;
yönelmek
yüzsüzlük : yüzsüzlük, utanmazlık

yüz : yüz (100)
yüzer : yüzer

yüzük : yüzük

yüz- : yüzmek, derisini yüzmek
yüztür-: yüzdürmek, derisini yüzdürmek
yüz- : yüzmek, suda yüzmek
(yüz- ~ yüri- ?)
yüztür-: yüzdürmek, suda yürütmek

yüzerlik: üzerlik, tütsülük
(yıld ~ yıpar ~ yüzer) ?

3. SONUÇ

Çalışmamızın ilk adımında yaklaşık 9250 madde başı bulunan sözlüğü tarayarak a harfinde **590**; e-é harfinde **416**; ı harfinde **63**; i harfinde **163**; o harfinde **233**; ö harfinde **280**; u harfinde **241**; ü harfinde **178**; b harfinde **751**; ç harfinde **316**; t harfinde **1045**; k harfinde **1517**; m harfinde **75**; n harfinde **13**; s harfinde **770**; y harfinde **915** olmak üzere 7600 civarı sözcüğe ulaşıldı. Bundan sonraki adımda ise yaklaşık 7600 sözcüğün anlamlarını ilgili etimolojik sözlüğe bağlı kalarak verildi.

Çalışmamızın sonuncu ve en önemli adımında ise bu 7600 sözcük, sözlüğün kendine has dizilimine bağlı kalarak a harfinde **98**; e-é harfinde **67**; ı harfinde **17**; i harfinde **35**; o harfinde **46**; ö harfinde **41**; u harfinde **45**; ü harfinde **33**; b harfinde **173**; ç harfinde **114**; t harfinde **271**; k harfinde **411**; m harfinde **27**; n harfinde **2**; s harfinde **197**; y harfinde **217** sözcük yuvası olmak üzere toplamda yaklaşık 1800 *sözcük yuvasında* gösterildi.

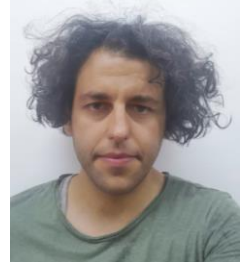
Yaklaşık 1800 *sözcük yuvası*; 9250 madde başını tarayarak ulaştığımız 7600 sözcüğü, anlamsal ve biçimsel bir ölçütle öbekleyerek sözcüğe, sözcüğün anlamıyla birlikte anlam alanına ve ilgili olduğu diğer sözcüklere ulaşmamızı kolaylaştırdı. Bu da çalışmanın etkin bir işlev taşıyabileceğini gösterdi.

KAYNAKÇA

- Aksan, D.**, (2015), *Her Yönüyle Dil*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Arat, R. R.**, (2006), *Atabetü'l-Hakayık*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Arat, R. R.**, (1999), *Kutadgu Bilig I, Metin*, Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Arat, R. R.**, (1979) *Kutadgu Bilig III, İndeks*, İstanbul, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları.
- Ata, A.**, (1997), *Kıyasü'l-Enbiyâ, I Giriş – Metin*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Ata, A.**, (2004), *Türkçe ilk Kur'an Tercümesi (Rylands Nüshası), Karahanlı Türkçesi (Giriş-Metin-Notlar-Dizin)*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Ata, A.**, (1988), *Nehcü'l-Ferâdis, III, Dizin-Sözlük*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Atalay, B.**, (1970), *Abuşka Lûgatı veya Çağatay Sözlüğü*, Ankara, Ayyıldız Matbaası.
- Atalay, B.**, (1988), *DivanüLûgat-it-Türk Tercümesi, I.*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Atalay, B.**, (1998), *DivanüLûgat-it-Türk Tercümesi, II.*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Atalay, B.**, (1999), *DivanüLûgat-it-Türk Tercümesi, III.*, Ankara, 4. Baskı, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Atalay, B.**, (1999), *DivanüLûgat-it-Türk, Dizini "Endeks", VI.*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Ayazlı, Ö.**, (2012), *Altun Yaruk Sudur*, İstanbul, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- B.Özönder, S.**, (1998), *Üç İtigsizler Giriş-Metin-Tercüme*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Caferoğlu A.**, (2011), *Eski Uygur Sözlüğü*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Clauson, S.G.**, (1972), *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish*, Oxford Yayınları.
- Clauson, S.G.**, (1972), *Turkish and Mongol Studies*, London, Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland.
- Çağatay, S.**, (1977), *Türk Lehçeleri Örnekleri (VIII. yüzyıldan XVIII. yüzyıla kadar yazı dili)*, Ankara, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları.
- Eren, H.**, (1999), *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Gabain, A.Von.**, (2007), *Eski Türkçenin Grameri*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Gulcalı, Z.**, (2013), *Eski Uygurca Altun YarukSudur'dan "Aç Pars" Hikayesi*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Gülensoy, T.**, (2007), *Köken Bilgisi Sözlüğü*, Ankara, c. 1-2, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Hacıeminoğlu, N.**, (2013), *Karahanlı Türkçesi Grameri*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.

- Hamilton, J. R.**, (2015), *İyi ve Kötü Prens Öyküsü*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karaağaç, G.**, (2013), *Dil Bilimi Terimleri Sözlüğü*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karaağaç, G.**, (2013), *Türkçenin Dil Bilgisi*, İstanbul, Akçağ Yayınevi.
- Karaağaç, G.**, (2015), *Türkçenin Alıntılar Sözlüğü*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- Karaağaç, G.**, (2017), *Türkçe Üzerine Çeviriler*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karaağaç, G.**, (2018), *Türkçe Verintiler Sözlüğü*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kaşgarlı Mahmut**, (2014), *DivanüLugati't Türk Tercümesi*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Koçoğlu, V.**, (2006), "An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish (EDPT)"ın Söz Dizini", *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, s.52-95.
- Ölmez, M.**, (1998), "Etimoloji Sözlükleri", *Kebikeç*, sayı 6, s. 775-784.
- Şirin, H.**, (2009), *Köktürk ve Ötüken Uygur Kağanlığı Yazıtları Söz Varlığı İncelemesi*, Konya, Kömen Yayınları.
- Taş, İ.**, (2015), *Kutağı Bilig'de Söz Yapımı*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TDK**, (2015), *Büyük Türkçe Sözlük*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TDK**, (1998), *Türkçe Sözlük I-II.*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tekin, Ş.**, (1993), *Uygurca Metinler I (Kuanşi im Pular)*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tekin, Ş.**, (1976), *Uygurca Metinler II (Maytrisimit)*, Ankara, Atatürk Üniversitesi Yayınları.
- Tekin, T.**, (2013), *İrk Bitig*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tekin, T.**, (1998), *Orhon Yazıtları*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tekin, T.**, (2010), *Orhon Yazıtları*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tekin, T.**, (2016), *Orhon Türkçesi Grameri*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Thomsen, W.**, (2011), *Orhon Yazıtları Araştırmaları*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tietze, A.**, (2009), *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugati II (F-J)*, Wien, Österreichische Akademie der Wissenschaften.

ÖZ GEÇMİŞ

Ad-Soyad :Deniz DEMİRYAKAN

Doğum Tarihi ve Yeri: 29.02.1988 /KONYA

E-posta : demiryakan@hotmail.com

Öğrenim Durumu:

- **Lisans** : 2010, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Bölümü
- **Yükseklisans** : 2019, İstanbul Aydın Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı
Anabilim Dalı, Türk Dili ve Edebiyatı Programı

Mesleki Deneyim:2010'dan beri Millî Eğitim Bakanlığında Türkçe Öğretmeni olarak görev yapmaktayım.

